

Budapesta; la 12 ești la Viena; la 13.55 la Praga; la 15.30 la Nürnberg; la 17, la Strassbourg; în sfârșit, la 19.15, după exact 12 ore de zbor, ești la Paris, proaspăt și dispus aproape ca la decolare! Minune? Nu, **Air France**. Se cade deci să vorbim ceva despre **Air France**!

AIR FRANCE, MOTORUL LUMII

Air France, care taie Bucureștiul în drum spre Istanbul sau înapoi la Paris, e Compania aviatică oficială a Franței, aproape a Europei. În țara ei a încorporat definitiv Africa de Nord, Franței, prin linia Paris-Alger în mai puțin de nouă ore, Paris-Tunis, mai puțin de 12 ore, Casablanca-Paris via Toulouse și Oran via Alicante.

A pus toată Europa la dispoziția Parisului, în 12 ore. Tot continentul l-a apropiat la mai puțin de o zi de Franța. Are serviciul de noapte Paris-Bruxelles, Paris-Londra și Paris-Toulouse.

Pe linia Americii de Sud, în 62 ore face legătura poștală Paris-Buenos Aires, în mod regulat, săptămânal, **banalizând traversarea Atlanticului**. Și face pregătiri intense ca să lege direct, aerian, și Statele Unite de Franța, prin traversarea Atlanticului de nord, cu escală în Azore.

Air France și-a putut stabili un prestigiu și o încredere extraordinară în cele 37 de țări asupra cărora își întinde activitatea ei. E în relații cu cele 29 mai importante Companii străine de navigație aeriană. Avioanele lui Air France parcurg zilnic 40.000 km., ocolul Pământului.

În 1934, Air France a efectuat 10.028.713 km., pe liniile ei în lungime de 37.825 Km. Pe linia **Paris-București**, lungă de 2.241 Km., a efectuat 1.225.792 Km., în 1934, dintre care 84,7 la sută **fără nici o întârziere**. Și a transportat 5.771 pasageri, 207.242 Kg. mesagerii și ziare, și 11.255 Kg. poștă. Pe linia **București-Istanbul**, lungă de 516 Km., a efectuat 56.244 Km., dintre care 84,1 la sută fără întârziere. Să nu uităm că întârzierile cele mai mari nu ating un ceas, și sânt pricinuite de timp (furtuni, ceață prea deasă)! 95% din rețeaua aeriană a Companiei **Air France** e internațională, întinzându-se de la **Santiago** (Chili) până la **Saigon** (Indochina), pe un ansamblu de țări cu condițiuni meteorologice așa de deosebite!

Numărul de **accidente de pasageri**, pe rețeaua întreagă a lui Air France, a fost în 1934, în proporție de unu la **zece milioane** pasageri-chilometri. În felul acesta, azi riscul călătoriilor aeriene este la fel ca și al celorlalte mijloace de călătorie. Și se apropie ziua când va fi mult mai mic! S'a și întâmplat recent să treacă 12 luni de activitate intensă, **fără nici un accident!** Iar în serviciile de aviație comercială, într'un an, un singur accident, un pilot!

HAREM MODERN

Air France a reușit să trezească la o lume întreagă simțul aerului, fabricând zilnic sute de clienți pasionați. Cine a mers odată cu Air France, numai excepțional mai întrebuințează trenul sau vaporul!

Spiritul de devotament și inițiativă al tuturor funcționarilor Companiei, asigură pe toate liniile o regularitate și o siguranță neegalate până azi. Directorii, secretarii generali, șefii de serviciu, se deplasează mereu — mereu, pe toate liniile, ca să supravegheze activitatea. Și dacă chiar ei „riscă”, atunci probabil

că **Air France** e o companie sigură!

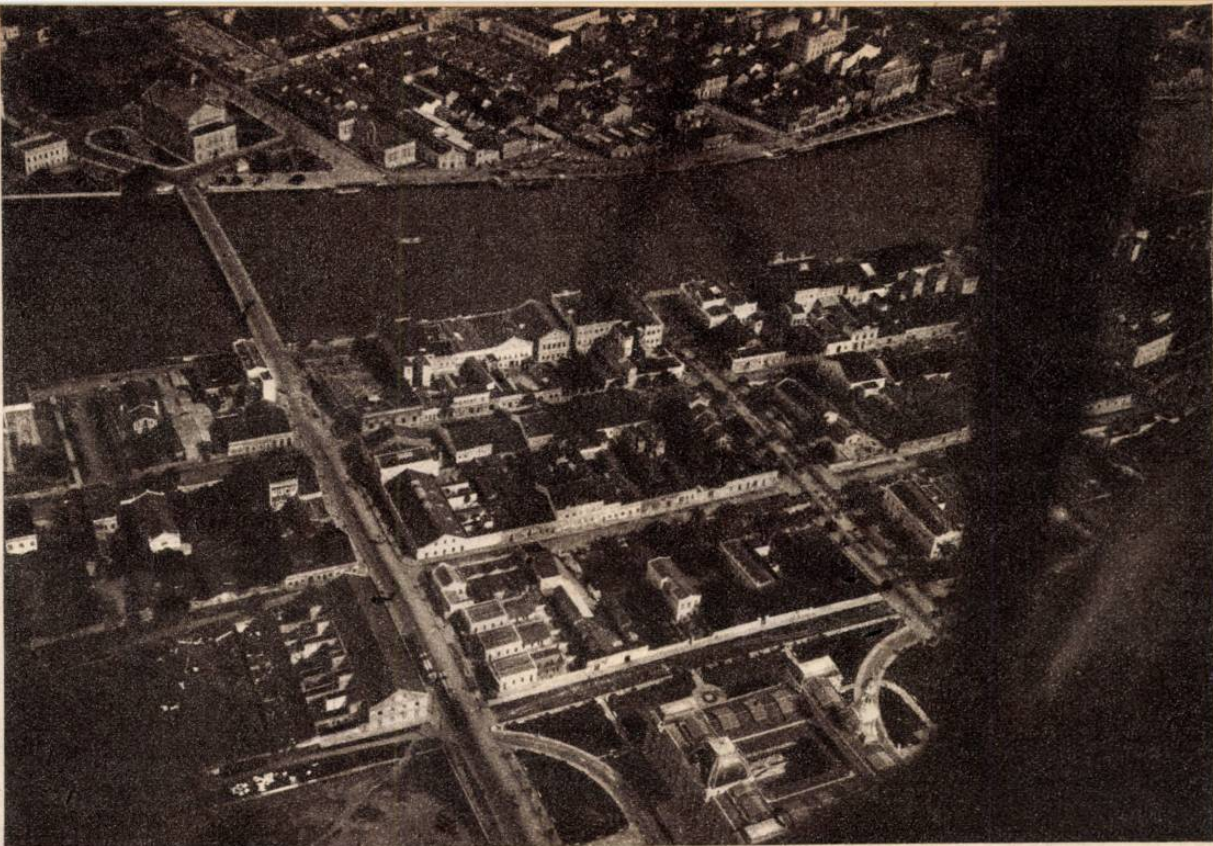
Ca avioane, 23 monomotoare, 16 bimotoare, 45 trimotoare, plus 4 trimotoare a câte 30 de locuri; ca hidroavioane, 13 bimotoare, 2 trimotoare și 10 quadrimotoare, zbârnâie zilnic pe toate cerurile, deplasând oamenii în toate țările, repede și comod. La început cu 185 Km. pe oră, azi cu 220 Km. pe oră, foarte curând cu 300 pe oră.

Air France e astfel un imens harem care în loc de femei, sau de bărbați, are ceva mai modern: **avioane**.

Air France e un harem pentru orice fel de sexe. Și Air France are sex-appeal la dispoziție pentru orice fel de sexe.

Femeile lui se numesc avioane; sex-appealul lui se cheamă zbor; voluptatea lui e confortul, e siguranța. De **Air France** nu mai scapă nimeni! Air France e o apropiere de divinitate, la propriu și la figurat! Ne cheamă Air France!..

I. Marius Mircu

Santiago și Pernambuco văzute din avion. (Foto Air-France Paris).

Aci lipsește ceva

spre completare, ca pielea Dv. să nu fie iritată după bărbierit. Masați deci obrazul înainte și după bărbierit cu puțină Cremă Nivea.

CREMA NIVEA

RECORDUL UNOR DOBROGENI

Fotografia alăturată înfățișează pe soții N. Eskenasy din Constanța, cari au serbat zilele acestea — la Ploiești — aniversarea celui de al 60-lea an de căsătorie, ceea ce constituie desigur un record. Din căsătoria lor — care a avut loc la Constanța (pe atunci Kustendje), în anul 1875, adică cu 3 ani înainte de anexarea Dobrogei la România — au rezultat 11 copii: dintre care, sunt în viață: 7 copii, 15 nepoți și 4 strănepoți!

„DRUMUL

VIETII

(PUTIOVKA V. JIZNI)

Strălucitul succes cu care a fost întâmpinat, pretutindeni, acest film a fost confirmat și la noi. Am avut prilejul să vizionăm acest film. Credem că povestirea subiectului, oricât de amănunțită ar fi, ea nu ar da decât o palidă expresie a emoției stârnite cu fiecare imagine în parte. „DRUMUL VIETII” e într’adevăr, filmul ce iese din comun. Prin factura lui, prin tema cu totul nouă, prin bogata lui acțiune, prin intriga lui încordată, prin distribuția, prin regia lui de mare artă și neasemuit meșteșug. Într’adevăr, în ce privește distribuția se cuvine să menționăm că ea întrunește cele mai celebre nume de actori ruși: N. Bataloff, M. Jaroff, I. Kyrila. Iar în ce privește regia, ea e datorită lui Nicolai Ekk, regizorul care e disputat, azi, de cele mai mari studiouri americane și care, rămânând în Rusia,

Publicăm în această pagină câteva impresionante fotografii din filmul sovietic „Drumul vieții”.

afirmă că vrea să realizeze filmul cu adevărat al epocii. Despre „Drumul vieții” — care, cum s’a spus, — reprezintă „un imn al tinereții, muncii și voinței”, — nu putem spune decât că este una dintre cele mai puternice realizări prezentate pe ecranele noastre.

CALENDAR

1201. * Robert de Sorbon, filozof, fondatorul univ. Sorbona.
1497. Ștefan cel Mare încheie un armistițiu cu Albert, regele Poloniei (alăturat chipul).
1886. † Ernest Desjardins, istoric și epigrafist francez, membru al Acad. Române (* 1823).
1890. S'a pus temelie podului dela Fetești.
1931. † Mitropolitul primat Athanasie Mironescu, membru onorific al Acad. Române.

9

1813. * compozitorul italian Giuseppe Verdi, la Rincole († 1901).
1824. * Istoricul ardelean Ion Cavaler Pușcariu, în satul Sahodol († 1911) (alăturat chipul).
1835. * Maestru al muzicii moderne, Saint-Saëns, la Paris († 1921).
1839. * Fizicianul Teclu († 1916).
1914. † Regele Carol I al României, la Sinaia (* 1839).

10

1492. După o călătorie de 70 zile, Columb ajunge în continentul nou.
1878. † istoricul ardelean Alexandru Papiu Ilarian, membru al Acad. Române (* 1828) (alăturat chipul).
1860. * La Iași, publicistul dr. Alexandru Ureche.
1916. S'au început luptele dela Oituz.
1934. † publicistul și omul politic D. Rosetti-Max (* 1850).

11

1836. * Profesorul universitar Constantin Leonardescu († 1907).
1863. † poetul ardelean Andrei Mureșianu, autorul marșului „Deșteaptă-te române” (* 1816) (alăturat chipul).
1863. * Scriitoarea Constanța Hodoș.
1896. † Compozitorul Anton Bruckner, la Viena (* 1824).
1924. † Maestrul romanului, Anatole France (* 1844).

12

1843. * Ștefan Vărgolici, latinist, prof. universitar († 1897).
1844. * poetul Mihail Korné (Corne), la Iași († 1901).
1858. * Matele bărbat de stat Tacke Ionescu († 1922) (alăturat chipul).
1877. Domnitorul Carol I vizitează răniții români și ruși, căzuți în lupta dela Dolni-Dubric.

13

1777. * Poetul Costachi Conachi († 1849) (alăturat chipul).
1816. * Grigore Grădișteanu, om politic († 1892).
1833. * Generalul Constantin Barozzi († 1921).
1857. * Istoricul George I. Ionescu-Gion († 1904).
1887. † Pictorul Constantin Lecca, la București (* 1810).
1923. Ankara este proclamată noua capitală a Turciei.

14

1844. * Filozoful Friedrich Nietzsche la Röcken-Lützen († 1900) (alăturat chipul).
1884. † A. Ubicini, membru onor al Academiei Române (* 1818).
1889. † Generalul Gh. Adrian, membru al Acad. Române (* 1820).
1895. S'a inaugurat noul Palat de Justiție din București.
1922. Incoronarea Regelui Ferdinand și a Reginei Maria la Alba Iulia.

15

PÂNZETURI DURABILE

*efține
și
garantate
numai*

LA VULTURUL DE MARE CU PESTELE IN GHIARE

Theodor Atanasiu & Co

STR. BAZACA 1 STR. CAROL 76 78 80 82 STR. HALELOR 21

UN SINGUR BORCAN *trebuie să vă dea*

O Piele curată

Albă și

Catifelată

sau

**RESTITUIREA INDOITA
A PRETULUI PLĂTIT**

**PROFITATI
CHIAZ ASTAZI
DE ACEASTA
SURPRINZATOARE
-OFERTA**

Dacă voiați să vă liberați de coșuri, de pori dilatați și de alte defecte, să dați pielei Dv. o frumusețe nouă și strălucitoare, procurați-vă chiar astăzi un borcan de Cremă Tokalon; culoarea albă (neunsuroasă), celebra Cremă de Paris. Ea conține smântână proaspătă și udelemnă predigerate precum și minunate ingrediente tonice și albitoare. Acestea dizolvă coșurile, strâng porii dilatați, fac cea mai aspră și întunecată piele moale, albă și catifelată. Veți fi uimită de colosala deosebire ce produce în una sau două zile numai. După o săptămână, tenul Dv. proaspăt și limpede va face admirația și invidia tuturor prietenelor Dv. Fiecare borcan dă această garanție uimitoare. Dacă nu veți

fi absolut încântată de rezultate, să trimiteți borcanul direct la adresa Serviciului Publicității TK., București I, Strada Sf. Ionică No. 8, și vă vom trimite fără nici o formalitate prețul indoi de cumpărare.

De vânzare la toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile din țară. Noi prețuri reduse: Crema Tokalon, culoarea albă, la Lei 50.—, Crema Tokalon aliment, culoarea roză, la Lei 60.—.

Produsele
VICHY-ETAT

SAREA VICHY-ETAT

1 Sare naturală extrasă din ape pentru a face o apă alcalină

PASTILE VICHY-ETAT

2 2 sau 3 după masă ușurează digestia

COMPRIMATE VICHY-ETAT

3 Spre a prepara singur o apă digestivă gazoasă

A SE FERİ DE CONTRAFACERI ȘI SUBSTITUȚIUNI

Nevasta unui agricultor nu putea să mulgă vacile

Măinile înțepenite din cauza artritismului

**Doctorul îi prescrie Kruschen
După o lună se simte mai bine**

Câte neajunsuri poate avea nevasta unui agricultor din cauza unei mâini înțepenite! Citiți scrisoarea ei și veți vedea cât a suferit din cauza artritismului.

"Sufeream de artritism la încheieturile degetelor. Degetul meu mijlociu era atât de umflat și de aprins încât nu-l puteam îndoi și din cauza aceasta nu puteam să mulg vacile. Doctorul mă sfătui să iau Sels Kruschen, am cumpărat o sticlă și am luat în fiecare dimineață pe stomacul gol o jumătate linguriță într'un pahar cu apă caldă. După două săptămâni degetul nu mai era atât de înțepenit și nici atât de umflat. Am continuat tot așa și am pus și o unsoare și după o lună am putut să mulg iar vacile. Și cu sănătatea o duc mai bine, înainte aveam dureri de ficat și mă dureau capul rău de tot, acum s'au dus toate de când iau Kruschen. Eu zic că leacul acesta e o minune". — (A. C. P.).

Durerile reumatice provin din depozitarea în mușchii corpului și la încheieturi a unor cristale de acid uric, ascuțite ca acul. Sels Kruschen dizolvă aceste cristale, ajută organismul să le elimine și calmează imediat durerile reumatice și alte suferinți cauzate de acidul uric.

Sels Kruschen se vând în mai mult de 120 țări și se pot obține acum și în România la toate farmaciile și drogheriile cu prețul de 95 lei flaconul.

E neplăcut când cusăturile cedează și se albesc. Evitați aceste inconveniente, întrebuințând mătasea de cusut și de butoniere

Gütermann

Atenție la marca de fabrică

**VECHEA BLĂNĂRIE
Wilhelm Steinhart**

Calea Moșilor 188, Telefon 2.56.15
Ultimele noutăți ale sezonului
Atelier propriu

Operațiuni de corectură și plastică (fără cicatrice)

a nasului și urechilor, a feței, gâtului și pieptului.

Indepărtarea operativă a ridurilor

Dr. RUDOLF HOFFMANN

fost asistent la clinica univ. din Berlin

București, B-dul Domniței 30 bis.

Tel. 4.19.50. — Informațiuni gratuite.

Institut medical cosmetic

Str. Brezoiand 3, București III
Telefon 459-22. Consult. 11-1, 5-8
sub conducerea unui medic dermatolog și unei doctorițe din Berlin.

Staturi și îngrijiri date de către specialiști în toate țările cosmice.

Înlăturarea radicală a perilor de prisos, prin diatermie, îngrijirea frumuseții și a trupului, etc.

Frumusețea feminină trebuie întreținută.

Dintre toate articolele de înfrumusețare create de arta cosmetice, cremele și pudrele sunt cele mai importante. Cremele hrănesc pielea dându-i substanțele pe care natura i le-a dat în mod insuficient, pe când pudra este cel mai vigilant apărător contra vântului și razelor solare.

Cremele și pudra THREE FLOWERS, create de renumita fabrică de parfumi RICHARD HUDNUT, sunt preferate de acele femei care dându-și seama de deosebita importanță a cosmeticelor nu vor să întrebuițeze decât produse de prima calitate.

Intrebuințați preparatele Richard Hudnut și veți vedea cum pielea Dv. își va menține suplețea și frumusețea tinerească.

Produsele
RICHARD HUDNUT
THREE FLOWERS

REALITATEA ILUSTRATA

ANUL IX No. 456

16 OCTOMBRIE 1935

10 LE

BATALIA DE LA A D U A

Istoria... nu se repetă s'ar putea spune privind această alegorie. Într'adevăr, la 1896, Italianii au fost crunt bătuți de Abisinieni la Adu. Iar acum, în 1935, ei au instalat acolo, monumentul victoriei!

Suveranul, d. prim ministru Tătărescu, d. general Paul Angelescu și Samsonovici urmărind harta teamei de luptă.

MANEVRELE REGALE

D. prim ministru G. Tătărescu întreținându-se cu subșeful statului major francez și cu atașatul militar francez.

Atașatii militari străini urmărind tema de luptă.

Infanteria se adăpostește printre porumbi pentru a nu fi văzută de inamic.

Infanteria inamică înaintează.

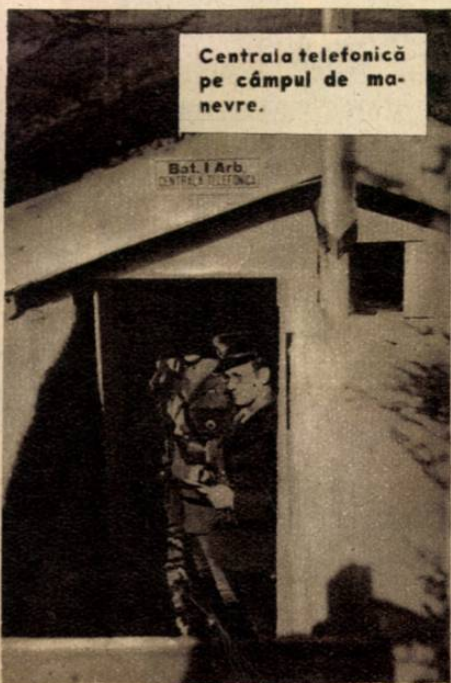
Soldații în repaos.

Regele arde de d. general Manu pe câmpul operațiilor.

voinicește regiunea frământată ce-și desfășoară neasemuitul pitoresc în acest colț de țară. Avantposturile partidului Albastru de la sud, sprijinite de focul artileriei s'au opus cu îndârjire, deschizând de departe focul și ținând cu hotărâre piept înaintării adverse. Când întunericul nopții sa lăsat peste plaiuri, avantgardele partidului Roșu au izbutit, după ce au respins avantposturile partidului Albastru, să ia contact cu pozițiunea principală de rezervă a partidului de Albastru. Aci în fața barajului de foc au fost constrânse să se oprească și să organizeze terenul cucerit. Cavaleria care a intrat în constituirea acestor avantposturi, s'a regrupat în spate, lăsând în prima linie unitățile de infanterie. Atât partidul Roșu cât și cel Albastru au desfășurat în cursul nopții din 7—8 cât și în ziua de 8 Octombrie o vie activitate aeriană de recunoaștere și bombardament. Mitropolitul Pafnutie, îmbrăcat în odăjdii, a întâmpinat pe Suveran, înconjurat de corul călugărițelor lipovene. Suveranul a sărutat crucea și în fruntea alaiului s'a dus la catedrală, unde s'a slujit liturghia. Apoi Regele a fost invitat la palatul Mitropoliei, unde i s'a servit o gustare. La plecare, de o parte și de alta a drumului populația a izbucnit în urale și a răspândit flori pe șosele.

Săptămâna trecută au început la Rădăuți manevrele regale. Prezența suveranului, a marelui Voevod Mihai, prințului Niculae, a primului ministru Tătărescu, îmbrăcat în uniformă de maior, și a ministrului armatei, precum și a tuturor celorlalți demnitari a dat un ritm trepidant și vivace mișcărilor de trupe. În revărsatul zorilor, avantgardele partidului Roșu dela nord, întărite cu unități din grosul trupelor, au atacat avantposturile partidului Albastru. Trupele partidului Roșu scăldate în lumina soarelui dimineții, au înaintat cu hotărâre, străbătând

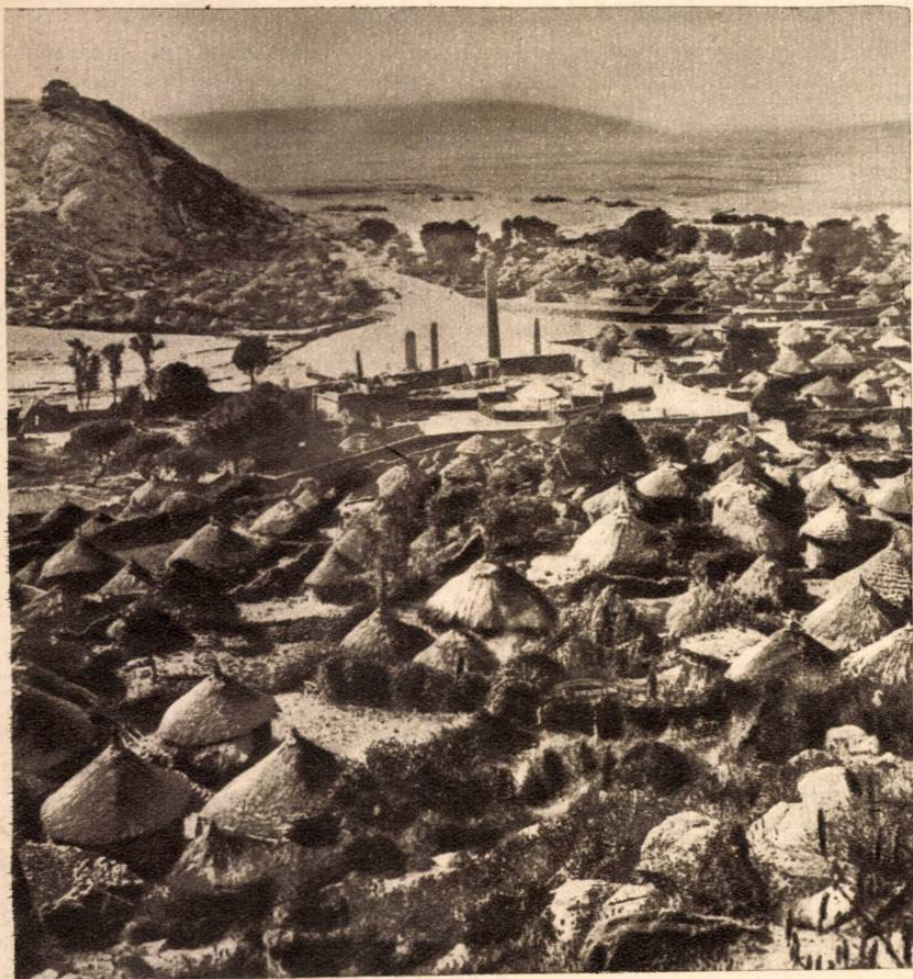
Centra telefonică pe câmpul de manevre.

Prințul de Hohenzollern întreținându-se cu atașatul militar german.

IMAGINI ABISINIENE

Vedere generală asupra localității Aksum vechea Capitală a Reginei de Saba.

RĂMAS BUN

Doi frați Abisinieni mobilizați la Addis-Abeba își iau rămas bun înainte de a porni fiecare pe alt front.

ACUM 10 ANI

Iată o fotografie istorică a cărei importanță apare azi — în toiul conflictului italo-abisinian, ca foarte actuală. Regele Victor Emanuel al Italiei și împăratul Abisiniei, cu prilejul întâlnirii lor la Roma, acum 10 ani. Cu prilejul acelei vizite, regele Italiei i-a dăruit Negusului un tanc, — singurul tanc al armatei Abisiniene!

dantură rezistentă

se menține numai prin igiena rațională a gurii. Păstrați-vă vigoarea dinților spălându-i regulat cu renumitul săpun de dinți Gibbs.

R. No. 456 —
— Pag. 4

ghețari și zăpezi eterne, deși suntem atât de aproape de Ecuator!...

Precum se vede, peisajul etiopian e destul de variat și tot atât de variată este și clima. Știu că factorul necesar fecundității unui pământ este apa: ei bine, în această privință anotimpul ploilor e o adevărată providență pentru Abisinia.

Dar să cercetăm, în special, cari sunt bogățiile acestui pământ binecuvântat.

Etiopia e alcătuită din mai multe regiuni printre cari cele principale sunt: **Tigré, Amhara, Goggiam și Scisa.**

Tigré, e țara trandafirilor sălbateci. li întâlnești pe culmile cele mai ridicate alimentând astfel milioane de stupi ce se formează în orice trunchiu scorburos de copac, prin crăpăturile stâncilor ba chiar și sub streșina „tukulului”; ne putem închipui câtă miere ar fi în stare să producă acești stupi naturali dacă omul s'ar îngriji de ei..

* * *

Dar **Tigré** mai e și țara portocalilor, a viței de vie, a grânelor, a trestiei de zahăr, etc. etc.

La rândul-i, **Amhara**, oferă mari posibilități agricole, întrucât e mai bogată în ape: e de ajuns să spunem că aci se află vestitul lac **Tana** ale cărui maluri sunt în permanență o grădină înflorită.

Însă **Goggiam** e caracteristic pentru câmpiile lui acoperite cu pășuni și culturi dintre cele mai felurite: grâne, cafea, legume, bumbac și curmalii.

Scisa, dimpotrivă, e regatul pinilor gigantici, al smochinilor mastodontici, al mășinilor sălbateci: într'un cuvânt, o înșiruire deasă de păduri ce se întind până în creștetul munților.

Dar și alte regiuni etiopiene pot sta pe aceeași treaptă cu acele descrise până acum. De exemplu, regiunea **Caffa**, unde cafeaua crește dela sine. Faimoasa și delicioasa „Moka” pe care noi, Românii, desigur că n'o plătim prea efitin, o simplă cafea abisiniană din provincia Caffa care din timpuri străvechi e transportată de pe coasta africană pe cea arabă, în portul **Moka**.

Însă cafeaua care în Caffa crește de bunăvoie, în ținutul **Harrar** se cultivă în aproape 10.000 de grădini, alcătuiind astfel adevărate păduri și, deși cultura nu e făcută nici pe departe în mod rațional, fiecare plantă produce în mijlociu câte 12 kgr. de boabe.

Recapitulând, putem afirma că numai bogățiile vegetale ale Abisiniei dacă s'ar afla în stăpânirea unui popor civilizat, ar constitui pâinea și hrana de toate zilele a câtorva milioane de familii: spunem familii, iar nu indivizi.

Creșterea vitelor e socotită drept unul din factorii de căpetenie ai avuției prezente și viitoare. În afară de creșterea regulată, Abisinia are peste 80. milioane de vite cornute și nenumărate turme de capre și berbeci. Regiunile joase adăpostesc animale sălbatice ca: girafe, zebre,

elefanți, hipopotami, rinoceri, șacali, lei, leoparzi, gazele, cerbi și iepuri. În această privință, regiunea **Goggiam** unde abundă majoritatea fiarelor sălbatice poate fi socotită ca adevăratul paradis al vânătorilor.

Rasa rumegătoarelor e foarte bogată și o selecțiune pricepută ar da rezultate îmbucurătoare. Creșterea catărilor e destul de răspândită, iar aceea a porcilor, dacă ar fi bine organizată, ar face minuni, instalându-se acolo fabrici de conserve. Civeta *) crescută ca animal domestic, aduce foloase însemnate.

Agricultura e complet neglijată deși cantități imense de bibilici, rațe și găște, trăind acum în stare sălbatecă, aparțin celor mai bune specii cari nu cer decât să fie selecționate.

În lacuri și râuri abundă peștele. Industria, privită sub aspect general, e ca și neexistentă în Abisinia, ea reducându-se la fabricarea uneltelor, a armelor, a bijuteriilor, a stofelor de bumbac, a olăriei și a băuturilor. Toate celelalte lucruri trebuie să fie importate.

*) Civeta = mamifer camscier

Și acum, ceva despre petrol. Cercetările făcute până azi au dovedit că în Abisinia există numeroase minerale: aur, platină, argint, fer, pucioasă, nitrat mercur, petrol, etc.

Ferul e mai abundent în ținutul **Tigré**, pe când platină a fost descoperită în vestul țării, iar aurul pe un teritoriu nu departe de frontiera Sudanului anglo-egiptean. Mercurul a fost găsit în sud-estul regiunii **Scisa**, iar pucioasa de-alungul drumului de fer **Dgibouti, Addis-Abeba**, pe când zăcămintele de nitrat și minele de aramă constituie o altă bogăție a ținutului **Harrar**.

În **Dancalia** sunt puțuri de petrol ca și în **Harrar**, în vreme ce în **Amhara** s'au dovedit importante zăcămintele cu cărbuni de pământ. Apoi, în alte localități sunt mine de mercur, de aramă și de argint, iar în **Goggiam** și în **Tigré** s'a constatat existența pietrelor prețioase ca, ametiste, agathe, etc. — și diamante.

Dar cu toate acestea, atâtea bogății minerale cari la noi, în Europa, de exemplu, ar da de lucru și pâine la două milioane capi de familie acolo sunt lăsate

în completă părăsire. Câțiva indigeni au început să extragă aurul și platină și, cu toate că se folosesc de mijloace primitive, osteneala lor e răsplătită cu prisosință: în fiecare an ei reușesc să producă 24.000 uncii de aur *) și 350 k. de platină.

Dar petrolul, aurul negru al veacului XX, pentru cucerirea căruia popoarele luptă cu înverșunare? Păreri sunt împărțite, cu toate concesiunile acordate de Negus societăților europene și americane, dintre cari ultima este aceea a d-lui **Rickett**.

Unii afirmă că în cele din urmă desamăgirea va fi imensă și că producția petrolului nu va despăgubi cătuși de puțin cheltuelile întreprinderilor. Alții, susțin contrariul și că Abisinia nu se va lăsa mai prejos ca **Irakul** și **Persia**.

Dar chiar fără petrol, Abisinia încă e una din cele mai mari „rezerve” de avuții economice neexploatare din câte le are omenirea.

G. R.

DECE SĂ CONTINUĂȚI A SUFERI DE STOMAC

dacă aveți la îndemână un remediu sigur, care de mulți ani deja ajută la mii de persoane atinse de boli de stomac. Acest mijloc este **Magnesia Bisurata**, care ușurează, pentru că neutralizează excesul de aciditate, cauza atâtor suferințe digestive, care se strâng în stomac! O jumătate de linguriță de cafea de **Magnesia Bisurata** în puțină apă după fiecare masă, face să dispară acrelile, arsurile, greutatea în stomac, greața, umflarea stomacului și alte indispoziții digestive prilejuate de un exces de aciditate. Cu **Magnesia Bisurata** puteți mânca tot ce doriți fără frică de dureri digestive, căci ea previne fermentația alimentelor și le asigură perfectă asimilare, liniștind pereții iritați ai stomacului, la preț de Lei 75 — și 110 — flaconul mare, conținând mai mult de cât dublu, este mai economic. La toate farmaciile și drogueriile.

...Și nu uitați ca:

KALODONT

îndepărtează prin spălat
piatra de pe dinți!

O utilizare regulată a Kalodontului face să dispară piatra atât de periculoasă de pe dinți împiedecând-o să se formeze din nou.

3 puncte constituie avantajele Kalodontului și deci ale unei bune îngrijiri a dinților:

1.

Spuma cea fină a săpunului special pentru dinți curăță temejnic dantura până și în locurile inaccesibile pentru peria de dinți;

2.

Conține o substanță extrem de fină având proprietatea de a lustrui smalțul dentar fără de a-l ataca;

3.

Oleatul sulfuricinic după formula d-rului Bräunlich îndepărtează treptat piatra periculoasă pentru dinți, împiedecând-o să se formeze din nou.

KALODONT

CONTRA PIETREI DE PE DINȚI

TOAMNA ANOTIMP CALOMNIAT

NUMAI orașenii — și în deosebi melancolicii, neocupații poeți — au putut calomnia în asemenea hal acest magnific anotimp, încât o reabilitare pare cu neputință iar cel care ar încerca să arate iar frumusețile adânci ale toamnei, să se facă de râs pentru totdeauna. Toate betșugurile organice ale orașanului au fost puse în seama anotimpului care dându-se după aplecarea soarelui, nu se deosibeste, ca fenomen planetar, de niciunul din celelalte anotimpuri. Tuberculoșii mor și în primăvară — dar ca anotimp al morții e socotită mai cu seamă toamna, când frunzele cad și se spulberă „ca iluziile noastre”. Cum în România — care se bucură totuși de cele mai frumoase toamne ale globului — tuberculoza e o molimă națională pe care o întâlnești

asemenea tricolorului, pretutindeni, în biourile instituțiilor de stat cași în familia receptorului de la mahala, toamnele sunt pururi înroșite de hemoptizii și pururi îndoliate de cioclii cu tricorn. Numărul destul de mare de poeți tuberculoși ai literaturii noastre — a contribuit la totala tubercularizare a gîngășului și meditativilui anotimp.

Toamna a trebuit apoi să sufere — și suferă încă — toate insultele, indignările și supărările pe care orașenii provinciilor noastre ar fi fost îndatorați să le îndrepte către primării și prefecturi. Toamna e de vină că ulițele prăfoase la cea dintâi ploaie se preschimbă în mocirle și fluvii de nămol, că maidanele cu resturi de bucătărie și tînchele ruginite, la întâia adiere de vînt infectează ulițele cu duhoarea lor incinsă și stătută. „Dacă n'ar fi toamnă — spun proprietarii și chiriașii din cocioabe — n'ar ploua în casă”. Iar umilul slujbaş se ntreabă mîhnit și rebeșit: „De ce în fiecare toamnă, apa intră în ghețele sparte și pingelele găurite?”

* * *

Pentru a trăi cu adevărat înțelesul și farmecul toamnei, trebuie s'o eliberăm de toate aceste străine ponoase și s'o căutăm la ea acasă, în toată puritatea și perfecția pe plaiurile, dealurile și munții noștri.

Cine pornește cu trenul, cu automobilul, cu brișca afară din oraș, într'o zi frumoasă a anotimpului — și dintre toate mijloacele de a evada din mizeria urbană cel mai bun, cel mai ieftin și cel mai plăcut, e locomotia cu propriile două picioare, apostolește — va fi izbit cu blajînatate, ca o neașteptată desmierdare pentru suflet, de noua lumină a soarelui. Nici în primăvară — anotimpul care în menuetul zodiilor, ține cumpănă toamnei — soarele nu arde cu flăcări atît de potolite iar lumina nu-și filtrează violențele, usturimile, cu atîta delicateță și grijă. Domnește în tot văzduhul o lumină egală de asemenea finețe, între alb și auriu, că ar putea-o privi printre gene, fără să clipească, și ochii fragezi ai unui prunc zămislit în anotimpul trecut. Ne minunăm atunci de luciul gălbui al stogurilor de fân, de vivacitatea borangicurilor lucioase ca de aur spălate și întinse la uscat între duzii cu frunza rărită, și credem că acele nuanțe de culori sunt ale fânului și ale mătăsii, când ele se trag numai din calitatea luminii și din sentimentul atît de pătrunzător al toamnei.

O grădinărie cu legume coapte e pentru ochiul doritor de spectacole picturale, un paradis fără pereche, pe care nu l-ar putea găsi nici în pânzele pictorilor spanioli, singurii pictori ai lumii. Un coș de tomate de foc, de vinete plumburii, o piramidă de morcovi cărămizii, un bastion de ceapă trandafirie împletită, un mușuroi de ardei verzi ca lucerna, o albie de

fasole nouă, albă ca laptele — cum de nu le-au văzut, cum de nu le văd în luna lor de plenitudine, în Octombrie, în bătaia soarelui, sub cerul aplecat asemenea unui cap nostalgic pe un umăr, miile, milioanele de artiști ai penelului cari bat disperați drumurile și continentele în căutare de „subiecte”? Un car încărcat de coceni galbeni sprijiniți în pari înalți, trecând printre căsuțele cătunului are maiestatea unei catedrale, voioșia unui iarmaroc.

Și vacile, toamna, parcă sunt mai blajine și ochii lor mai catifelati iar turmele de oi albe și arâmii se revarsă din șesuri, din miriștile scunde, către sat, în amurgurile atît de prelungi, surprinzătoare în răcoarea lor ca o șoaptă gravă, nesfârșită — parcă și mai bogate în noile valuri de lână cu care s'au împodobit de iarnă.

Mișcarea omului toamna devine mai domoală, gîndirea și-a încetinit ritmul, spre a câștiga în adîncime iar vorba șovăie, între prăpăstiile a două îndoeli, spre a găsi într'adevăr nevăzutul fir de platină al dreptei prețuiri. Intră'n joc cîntărele, metrul, vadra. Creerul desmorțit de toropeala verii, trimite uneori niște salturi mortale, a căror abstracție n'o înțelege nici iarna nici primăvara.

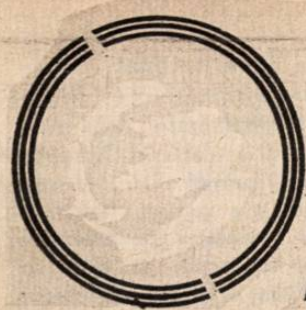
Se aprind, în satele dintre dealuri cu livezi de pruni, focurile la cazanele cu țuică. Toate casele miroase a dulceață de prună care începe să fermenteze, aromă pe care n'o găsești nici în țigările de foi ale Havanei, răsucite și lipite pe pulpa fierbinte a tinerelor negrese. Mama e cu pruncul la sîn, îi umezește buzele pentru întâia oară în spiritul prunelor de brumă din livada familiei, fata aruncă butuci în jurul cuptorului și se întoarce către flăcău rumenă'n obraji, pentru întâia oară cu o sclipire de îndrăzneală în ochi, pe care, neștiutoare o pune în socoteala aburului țuicii proaspete. În podgorii se rînduește încăodată, după datina atîtor milenii, spectacolul plin de tainele artei, al lui Dionis. După ziua biblică a culesului de struguri în panere purtate pe umeri fragezi, fete și femei, urcă spre cramă, cumpănindu-se din sâni plini, ciorchinii lor calzi, rumeniți de vigoare. Culegătoarele se înșirue într'un alaiu care repetă în toate viile românești panateneele depe vasele vechi Elade. În secera lunii noi scăpară acum diamante de o puritate cara în celelalte anotimpuri se strică pe nesimțite, iar liniștea toamnei în vii și pe drumuri e atît de esențială atunci, în nopțile răcoroase ale toamnei că n'o poate atinge nici țipetele mici de scripcă pe care o matirizează la o cramă afumată un pui de țigan.

F. Aderca

Fetele la culesul viilor.

ANCHETA PRIN LICEE

E interesant a se cunoaște părerea dascălilor, în special a profesorilor de istorie și geografie. Nu mai puțin prețioasă este și opinia tineretului, adică mentalitatea acelor ce vor fi chemați mâine la conducerea destinelor acestei țări.

Ce se spune prin licee despre războiul italo-abisinian? Au dreptate italienii în veleitățile lor de expansiune teritorială? Mussolini este un mare om al patriei sale, sau un maniac în felul lui Wilhelm al II-lea și care o va duce la ruină? Cari pot fi urmările istorice ale acestui război? Poate el determina o conflagrație europeană, un război mondial, în care să fie târîtă și România?

LA „SPIRU HARET”

La liceul „Spiru Haret” am venit tocmai în momentul, când elevii clasei a VII-a aveau ora de gimnastică.

Se făceau, în curtea școlii, mișcări ritmice, cadențate, combinate cu respirație. Mărturisesc că am asistat cu o deosebită plăcere la aceste exerciții juste și elegante, atât de deosebite de sporturile brutale și violente, ce ruinează sănătatea tineretului, expunându-l la boli de inimă și de plămâni.

Am putut avea o convorbire cu câțiva elevi din clasa a VII-a, cari mi-au dat răspunsuri surprinzător de clare, apreciind cu multă justie situația.

În primul rând, plini de mândrie, m-au invitat să viu la inaugurarea sălilor de gimnastică.

— Va fi cea mai modernă din București! — mi-au spus ei — deocamdată aparatele nu sunt încă instalate, dar vă rugăm să veniți când totul va fi gata.

CE CRED ELEVII DESPRE RĂZBOIU

M'am adresat întâmplător unui tânăr, din grup:

Soldați italieni în Eritreea fotografiati înainte de a porni pe front.

O familie abisiniană: bunicul, tatăl și fiul — cu toți din Harrar — sunt transportați pe frontul de la granița sudică.

— Pardon, Anglia joacă un rol cam ipocrit... — l-am întrerupt — ceea ce a făcut în India și modul cum a cucerit pe Buri, oameni de ispravă, creștini și ei, nu-i dă autoritatea morală să oprească pe italieni de a avea și ei coloniile lor în Africa... — Nu uitați — a obiectat tânărul — că pe acele timpuri nu exista o „Societate a

— Crezi că Italianii au dreptate în pretențiile lor de expansiune colonială?

— După cum orice plantă, după cum orice ființă viețuitoare tinde să se înmulțească să ocupe un loc cât mai mare pe suprafața planetei, cred că acest drept îl au oamenii în genere, sau un anumit neam de oameni mai destoinic.

— Vrea să zică, d-ta aprobă pe Mussolini...

— Nu aprob războiul. Sunt atâtea alte mijloace economice, culturale prin care un popor se impune.

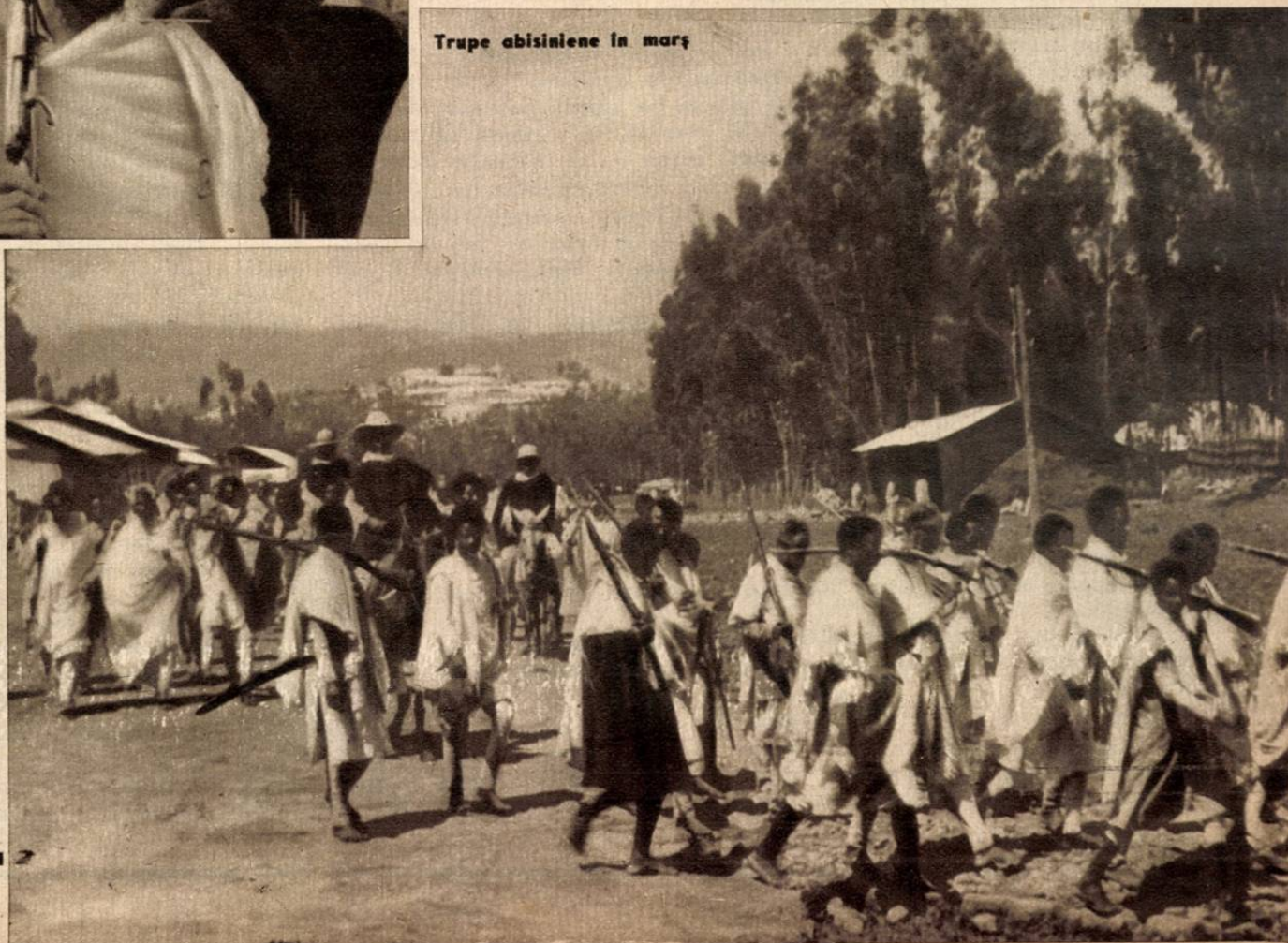
— Bine, dar Mussolini nu urmează de cât o tradiție: romanii au cucerit și ei lumea prin război — am obiectat spre a afăta argumentarea tânărului meu interlocutor.

— Asta era acum două mii de ani... Germanii pe vremea aceea erau niște sălbateci, ce trăiau prin ținuturile puțin cunoscute de la Miază-Noapte și se îmbrăcau cu piei de animale.

„Astăzi Anglia...”

Trupe abisiniene în marș

Soldați abisinieni
săpând tranșee.

Femeile abisiniene
punând la dispoziția
statului toate
economii lor pentru
apărarea statului.

pâni în Marea Mediterană, strâmtoarea Babel Mandeb le dă Oceanul Indian. De fapt Italienii sunt niște prizonieri ai Englezilor. Anglia a fortificat Gibraltarul, împărțind astfel flota franceză în două porțiuni: una în Mediterană și cealaltă în Ocean!" — Tocmai asta susțin și eu — interveni primul tânăr. Marea Britanie este ca un negustor șiret, care și-a rezervat anumite puncte mai numeroase, într-o afacere, păcălind pe tovarășii săi... Are în mână aproape toată lumea și acum se bate cu pumnul în piept, și declară că tot ce face este din bunătate, sentiment de dreptate și pentru a respecta autoritatea sacrosanctă a „Ligei Națiunilor."

LA MATEI BASARAB

Și la liceul Matei Basarab m'am apropiat tot întâmplător, de primul grup întâlnit în cale. Am intrat în vorbă cu unul dintre liceeni:

— Războiul poate aduce complicații în Europa, — a observat aceasta cu aer de prooroc. — Va urma un mare succes al bolșev-

Adunarea patrioților
din Etiopia în
fața catedralei Sf.
Gheorghe din
Yddis-Abeba.

vicilor... Cred că pretutindeni, în toate țările, comuniștii se pregătesc! S'ar putea spune că ei sunt dintre acei ce doresc războiul mai mult ca oricine...

„Mussolini și Hitler, ca odinioară paranoicul Wilhelm al II-lea, pregătesc o nouă cascadă a măririlor de azi.

„Italienii au destul teren în colonii, dar nu l-au exploatat cum trebuie. E o lăcomie inutilă, de a pune mâna pe o țară situată la Equator, unde apa are 25° căldură în puțuri, clima e nesănătoasă pentru Europeni și unde vor avea de furcă veșnic cu sentimentele de dușmănie al localnicilor."

LA COLEGIUL „SF. SAVA"

La liceul din str. General Berthelot am putut avea în puținele minute de recreație, între o „oră" și alta, câte-o scurtă, dar foarte interesantă convorbire cu doi valoroși membri ai corpului didactic, cari s'au pus la dispoziția reprezentantului „Realității Ilustrate."

D. prof. Mihail Popescu, doctor în litere și filosofie, profesor de istorie la colegiul național „Sf. Sava", binevoind să răspundă la întrebările mele, mi-a arătat că e foarte greu ca cineva să fie prooroc, pentru a prevedea evenimentele istorice.

— E greu de precizat ce repercusiuni ar putea avea războiul italo-abisinian. Noi nu speculăm nici prezentul, nici viitorul, ci luăm în considerare numai trecutul, pe care-l judecăm.

Națiunilor", dacă strămoșii noștri, de pe vremea epocii de piatră trăiau ca animalele și se năpusteau unii asupra altora, dădeau buzna peste vecin și-i răpeau avutul, sau îl omorau, noi nu vom imita aceste gesturi... tradiționale... Azi, în orașele noastre, când avem poliție, jandarmi și parchet, asta s'ar chema hoție, crimă... Cetățeanul care răpește avutul altui cetățean, și se opune autorității constituite, riscă să vie în conflict cu codul penal... Neamul de oameni care în vremurile noastre, pretinse civilizate, disprețuiește hotărârile Societății Națiunilor și se lasă sugestionat de un dictator, este pus în situația ca întreprinderile sale violente să fie taxate drept jaf și asasinate.

— Cum te numești D-ta — am întrebat pe tânărul meu interlocutor.

— Dinu Franasovici, din clasa VII-a.

Dintr'un alt crâmpiei de discuție cu băeții, reproduc următoarele:

— Suntem în mod hotărât contra războiului de agresiune" — a intervenit unul dintre tineri. — La nevoie, am fi gata să ne apărăm patria... Mussolini duce poporul său la ruină materială și-l prezintă într-o lumină antipatică... Suntem cu toții de părere aci — la liceul nostru — că națiunile valoroase au puțină să se desvolte în mod normal, sub regimul binefăcător al păcii. Un popor superior are alte mijloace spre a se impune, nefiind de demnitatea lui să întrebuinteze forța brutală. Dictatorul Italiei vrea să fie un Cezar glorios, dar uită că civilizația greacă este aceea care s'a impus Romei antice învingătoare, nu însă cu armele...

Am notat și numele altui tânăr care venise în discuție: Ion Popovici, tot din clasa a VII-a.

LA LICEUL LAZAR

Am zărit un grup de băeți mai mari cari erau pe trotuar, în apropiere de Cișmigiu și aceștia discutau tot despre războiu, cu o seriozitate ce face cinste tineretului nostru.

— Cel mai ipocrit neam de oameni de pe pământ sunt Englezii!" — era de părere unul dintre dâșii.

— Dar apără principiile Ligei Națiunilor... arunca o vorbă, spre a-l contraria.

— Vorbă să fie! Iși apără drumul spre Indii. Vor să pue mâna pe Abisinia, spre a fi cu adevărat stăpâni pe calea cea mai scurtă spre Orient.

— Ce tot vorbești? — intră în discuție un alt tânăr cu șapcă. — „Nici n'are de aface Abisinia cu drumul spre Indii. Englezii sunt stăpâni pe strâmtoarea Babel Mandeb. Asta e cheea drumului spre Indii! După cum canalul Suez și strâmtoarea Gibraltar îi face stă-

**PLANE
PEISAGII
NUDURI**
ilustrate la heliogravură

REPORTAGII
senzaționale de actualitate

**SCHITE
NUVELE**
distractive

UN ROMAN
de pasionată acțiune

O PIESĂ
de teatru completă

STIINȚĂ
popularizată

CURIOZITĂȚI
diverse

HUMOR

JOCURI

CINEMA

In numărul pe Octombrie
al exelentei publicații

MAGAZINUL

164 pagini

200 ilustrațiuni

Tipărite la Heliogravură

25 Lei

Magazinul

— Totuși din trecut nu se pot trage oareșicare concluzii? Nu sunt legi în istorie? Astfel se afirmă că după un războiu ar urma totdeauna ridicarea de oameni noi, răzcoale, prefaceri sociale, se ivește câte un general care devine dictator, împărat, sau conducător, în altfel, al țării sale..."

— Istoria nu este o știință pozitivă — ne-a răspuns interlocutorul nostru. Ea nu are legi atât de bine studiate, și precise, cum au de pildă, Fizica, Chimia, Matematica.

„In aritmetică, de pildă, de două ori două fac totdeauna patru. Niqi mai mult, nici mai puțin! In chimie doi atomi de hidrogen se combină cu unul de oxigen și rezultatul este cu siguranță: apa. In istorie evenimentele nu se pot prevedea cu atâta precizieune.

„O mișcare, atât de importantă ca un războiu, provoacă de obicei prefaceri sociale, schimbări de mentalitate...

— Credeți că războiul îl va câștiga Italia sau Abisinia?

— Este adevărat, că Italienii au mai fost odată băuți de abisinieni. Dar de astă dată nu se poate prevedea sfârșitul. In orice caz, dacă va fi învingător Mussolini, toată Europa va fi influențată de ideile fasciste. Se va pune chestiunea, dacă nu-i mai bine ca un stat să fie condus de un singur om cu voință tare. Dacă dimpotrivă Italia va fi cea învinsă, atunci lumea va trage concluzia că dictatorii duc o țară la ruină... Chiar așa, în caz de succes, e posibil ca poporul italian să nu găsească mulțumire deplină în victorie, căci războiul acesta va costa mulți bani și multe jertfe omenești... Și nici nu se va isprăvi atât de repede..."

D. Const. Antonescu, profesor de geografie la „Sf. Sava”, căruia i-am răpit deasemeni câteva minute din odihna d-sale, din timpul recreației școlare, ne-a dat deslușiri interesante asupra geografiei Abisiniei.

— Italienii vor găsi în Abisinia terenuri posibile de dezvoltare, unde să se poată cultiva plante tropicale, în special cafeaua, cacao, și poate — prin amenajare sistematică — arborele de cauciuc.

„Evident că vor avea de luptat mai mult cu natura“.

Chiar dacă vor învinge pe oameni, vor avea de furcă cu clima, solul, microbii boalelor... Ținutul acesta, de trei ori atât de întins ca România, cu o suprafață de aproximativ 900 de mii de kilometri pătrați, este locuit numai de vre-o 10-15 milioane de oameni. Cifra e aproximativă, deoarece nu s'a făcut nici un recensământ.

Țara a fost poreclită „Elveția Africii”, căci este aproape în întregime muntoasă.

„Asupra bogățiilor subsolului sunt informații contrazicătoare. Este problematic, dacă s'ar putea găsi acolo petrol, fer, aur... Dacă s'ar afla petrol, Italia ar deveni dintr'o dată o mare exportatoare și în acelaș timp o temută forță militară. Azi Italia e nevoită să importe petrolul necesar pentru punerea în mișcare a tancurilor și avioanelor sale, a submarinelor și a vaselor de războiu sau comerț...

La cererea noastră, **D. prof. Const. Antonescu** ne-a dat următoarele lămuriri cu privire la anotimpurile din Abisinia:

— Sunt numai două: anotimpul uscat, care corespunde cu iarna noastră, și anotimpul umed și ploios.

„In anotimpul ploios circulația este întreruptă. De altfel prin Abisinia nu există șosele, în sensul european. Nu există nici măcar rudimentarele noastre drumuri de țară. Se văd numai poteci și cărări, ce trec peste văi și munți. Relieful solului fiind foarte accidentat, permite trecerea numai a pietonilor sau a măgărușilor de munte, cari cară poverile.

„Italienii, pătrunzând în Abisinia, se înhamă la o muncă foarte grea!

„Mâna de lucru va fi străină, căci autohtonii constituie o populație rară. Invingătorii vor aduce locuitori din Italia... De altfel acesta pare a fi scopul! Dar europenii vor duce-o foarte greu în regiunea atât de apropiată de equator“ — a conchis interlocutorul nostru, uitându-se la ceas.

I-am cerut scuze, căci clopoțelul sunase de mult și elevii îl așteptau în clasă, pe profesorul lor de geografie.

ALEX. F. MIHAIL

Cât folos aduce VIM!

Nu numai bucătăria, ci casa întreagă e un câmp de activitate pentru VIM. Mese, scaune, vopsele sau băi... ramele și tabla dela ferestre, clanțele, robinete, vergele de metal, chiar și mâinile murdare se curăță perfect și rapid, fără a se vătăma, cu VIM

VIM

numai în cutii originale.
Niciodată vărsat!

CUTREMUR SOCIAL LA SAN FRANCISCO

ARĂȘI arde la San Francisco ?

I au strigat acum câțiva timp oamenii care compun vacarmul Bursei din New-York, când valorile au început să scadă subit, la sosirea depeșelor imediat afișate, în fața cărora se îngheșuia o mulțime excitată.

Telegrame din California, asta nu prezintă de obicei interes decât pentru cei care vor să știe dacă Greta Garbo s'a măritat cu Mamulian. Pe coasta înșorită a Pacificului nu se petrec lucruri mari; San Francisco, cu toți cei 650.000 locuitori, nu este în definitiv decât un orașel. Ca fapte senzaționale n'are decât incendiile lui: cel din 1906 a consumat 20.000 de case...

De astă dată însă nu era vorba de un incendiu. A fost un incendiu, dacă vă plac metaforele; dar nu incendiu social: San Francisco era în revoluție și poate că asta era semnalul revoluției în Statele Unite. Iată pentru ce convulsiona Bursa! Președintele Roosevelt a aflat pe yachtul care-l ducea spre arhipelagul havaian, că la San Franciscoa izbucnit un adevărat război civil. Cum a primit o astfel de veste, acela care își luase obligația să expulzeze criza din America, fără nici o desordine? De multe săptămâni ținea sub observație **Pittsburg** orașul oțelului, așezat în plin centru al zonei industriale din Statele Unite — temându-se că va izbucni acolo o grevă a metalurgistilor, grevă care se va transmite în toată țara. Indepărtând în cele din urmă pericolul, și-a permis să se'mbarce ca să se plimbe câteva săptămâni la soare. Și iată că din California, țara fructelor și cinematografului, Coasta de Azur americană, îi sosesc veștile cele mai îngrijorătoare!

Ce s'a întâmplat? Pentru ce s'au masat pe străzile din San Francisco 50.000 de soldați? Pentru ce s'au transportat mereu în spitalele orașului, morți și răniți? Pentru ce dușmanii ce-i are Roosevelt în lumea financiară și industrială, și-au frecat mâinile și au strigat:

— S'a sfârșit cu experiența Roosevelt!

AUR ȘI ARGINT!

San Francisco era un orașel spaniol pe malul Pacificului. Un orașel somnolent. În fața lui, o baie pe lângă care cea din Neapole nu e nimic. Odată pe an trecea pe acolo un vaporas. Atâta tot. Acum 130 de ani, vine pe aici un vas

rusesc. Era pe vremea visurilor mari ale unui Imperiu rus care să se întindă în toată Asia și să debardeze în America, prin Alsaka. Dece n'ar uni ei coloniă înăpezită din Alsaka, cu cea înșorită din California? Lăcomia rusă trezi pe Spanioli. Au început să se ocupe de California. Se întindeau pe-acolo domenii imense, unde seniorii atotputernici abea că știau de dominația spaniolă, pe urmă de cea mexicană.

Sosi 1840. An teribil. Nu pentru că revoluțiile din Europa s'au întins pe toate malurile Atlanticului și au cucerit America. Dar în acel an s'a descoperit aur la Coloma. A început atunci marea cruciadă, caravana spre Vest. Au fost numiți **fortyniners** „cei din 49", oamenii cari au ajuns la Frisco în cursul anului următor, pe cal, în vagoane cu boi, sau pe jos. A fost o aspră selecțiune naturală. Era mai bine să vii pe mare: dar nu se pomenea atunci de canal la Panama. Trebuia să cobori la marginea Argentinei, să urci din nou dealungul lui Chili. Era de mers! „Cei din 49" soseau într'un sat, unde afluența lor făcea să se urce prețul unui ou la două sute de lei; iar o noapte de dormit, pe pae, 1.500 de lei. Frigurile aurului și aventurii atinseră paroxismul. Era pe vremea când într'o mână țineai sacul cu aur și în cealaltă revolverul... așa cum se mai vede și azi la cinema. Era nevoie de ordine. Cu atât mai mult cu cât, expediția după aur terminându-se, a'nceput expediția după argint,

O serbare populară pe străzile principale din San-Francisco.

Expoziția din San Diego, feeric luminată, fotografiată seara din avion.

Orașul Beverly Hills din California unde locuiesc marile vedete de cinema.

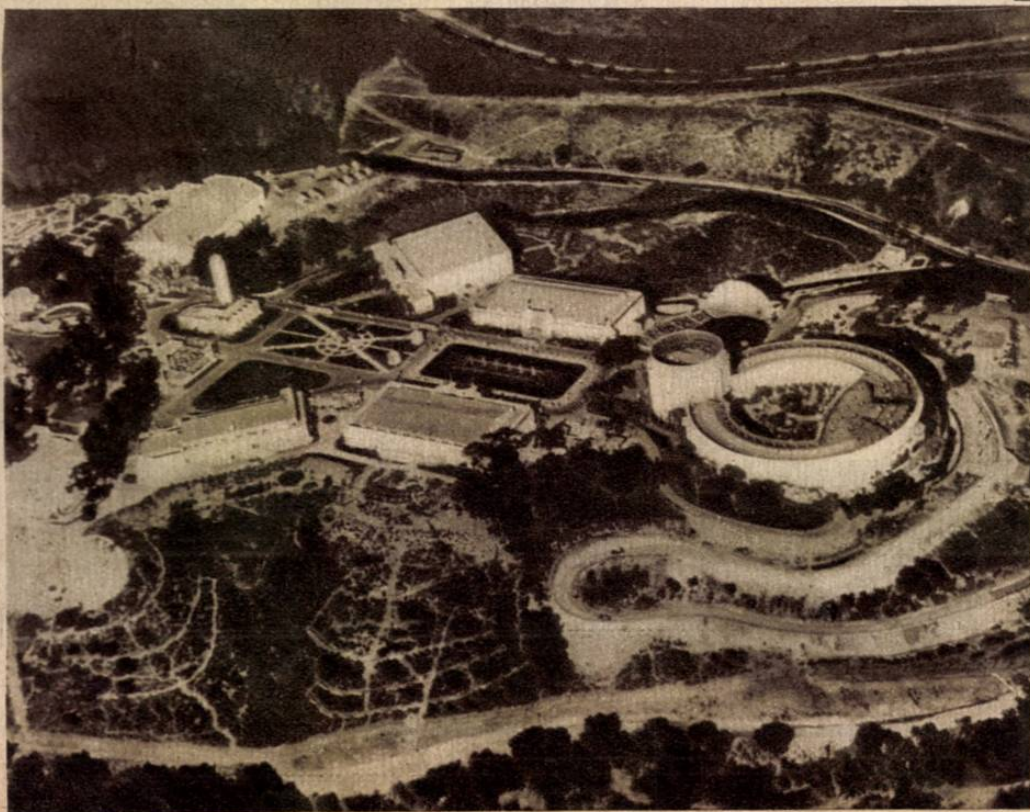
mine cu acest metal fiind descoperite în Nevada.

Ordine? Prin forță, firește! Forță justă? Totul e relativ. Era vorba să se creeze siguranța comercianților din oraș. Pentru că nu căutătorii de aur se îmbogățiseră ci comercianții care, scontând viitorul, aduseseră marfă din Est, și o desfăceau cu câștig de 500%.

Dar nici un câștig nu e câștig acolo unde nu există poliție să-l protejeze. Astfel începu ordinea să domnească la San Francisco!

În trei ani, orașul avu 300.000 locuitori. În cursul următorilor cincizeci de ani, până azi adică, populația nu creșcu decât încă odată pe-atât. E puțin pentru Statele Unite: Frisco devenea, în comparație cu celelalte, un oraș apatic. Totuși un centru industrial destul de important și mai ales un foarte mare port, cu cât comerțul Americii cu Asia creștea mereu și se făcea pe-aici.

Mâna de lucru era căutată. Și nu lipsea. Pofta aurului atrăsese până și Chinezi și Chilenzi și Abisinieni. Se născu un proletariat amestec de toate rasele. Fenomenul e comun în orașele mari din Statele Unite. Nicăieri nu este așa de izbitor ca la San Francisco. Parvenții din 1855 erau, firește, peste 30 de ani, „marile familii vechi din California". Industriași sau negustori, acești aristocrați refuzau să aibe de-aface direct cu lucrătorii lor. Astfel se dezvoltă la San Francisco sistemul prin care contramaistrii recrutau

pe răspunderea lor lucrătorii și ei îi concediau, după placul lor.

MUNCITORII, TICĂLOȘII !

Boss e acela care ține un **bistro**, unde toți cei care vor să obțină de lucru, trebuie să vină să bea și să joace, altfel nu sunt aleși. Acești disponibili sunt „oamenii de arme” ai lui **boss** și dacă acesta are nevoie de ei pentru un scop politic — de pildă să voteze în masă pentru **unfel** și să snopească în bătai pe cei care votează altfel — n'are de cât să facă un semn.

Idealul muncitorilor din San Francisco era să scape de acest servaj. Au căutat să se organizeze în sindicate care să trateze direct cu patronii, fără intermediul unui **boss**.

Numai că legile în California nu sunt făcute de muncitorii, nici — consecință — pentru ei. Propaganda sindicală se pedepsește „exemplar”. Și când legea nu dă destule mijloace ca să se împiedice activitatea organizatorilor de sindicate, se înscenează o afacere împotriva lor. Nu e simplu ?

Mi s'a povestit de pildă despre un celebru **Tom Mooney**, care se află în închisoare de peste 15 ani, pentru că a azvârlit o bombă peste un cortegiu; ce-are aface că un instantaneu întâmplător a dovedit că, în ziua bombei, atentatorul pedepsit se afla la nu știu câți kilometri de acel loc ? Poate un instantaneu să paralizeze respectul legilor ? Ce-are aface că martorii pe baza cărora Tom Mooney a fost condamnat, au mărturisit, după câțiva ani, că au mințit ? Tocmai această mărturisire dovedește că ei sunt ticăloși; și veți admite că, dacă pe baza mărturiilor unui ticălos, se poate condamna, achitarea nu se poate face decât după o mărturie cinstită !

Tom Mooney trebuie să stea la închisoare : a azvârlit bomba, n'a azvârlit-o, dar un lucru e incontestabil : a vrut să unească într'un sindicat, funcționarii tramvaelor din San Francisco ! A vrut să-i unească pe viață și pe veci. Ce contează pe lângă atâta infinitate de ani, deceniile cu care s'au mulțumit să răsplătească pe Tom Mooney !

Mortul de la groapă nu se mai întoarce ; nici muncitorul de la închisoare !

TOATĂ LUMEA VREA, NUMAI MUNCITORII NU VOR !

Dacă nu mai există pe lume mulți aristocrați care se cred de drept divini, există însă, încă, aristocrația californiană. Mergeți la somptuosul club de golf așezat pe coline, departe de zgomotul nesuferit al orașului, acolo unde se adună administrații societăților : te voi convinge imediat că, așa cum sunt ei, ar putea fi și lucrătorii lor, dacă ar vrea. Dacă ar vrea lucrătorii ! Dar ai de-aface cu o turmă care n'are ideie de nimic, e încăpățănată și nu poți trata cu ea decât prin intermediul contramaștrilor.

Firește, dockerii nu reprezintă elita intelectuală a proletarietului. Și când s'au pus în grevă, acum nu știu câte luni, ca să obțină să se trateze cu sindicatul lor în loc de a se întrebuința sistemul **bistros**, patronatul a văzut în această grevă o nouă manifestare a spiritului de dezordine propriu clasei muncitoare, în general, celei din San Francisco în special.

Generalul **Hugh Johnson**, după cum se știe, șeful administrației create de Președintele Roosevelt pentru a lucra la ridicarea economică a Statelor Unite, porunci o anchetă asupra condițiilor de recrutare a lucrătorilor. Politica socială a Președintelui constă în a îmbunătăți situația muncitorilor, făcându-i să accepte **Coduri** prin asociațiile patronale, coduri care prescriu, din punct de vedere al duratei lucrului și mărirea salariilor, reguli favorabile lucrătorilor. Președintele nu se teme de nimic mai mult decât de turburări sociale pricinuite de o clasă muncitoare chinuită de consecințele crizei, turburări înăbușite de patroni prin întrebuințarea abuzivă a poliției lor proprii alcătuită din borfași.

Colegul care mă conduce prin oraș îmi povestește că ani întregi, districtele miniere din Kentucky au trăit sub un regim de teroare în așa mod încât nici un ziarist nu putea să se aventureze în regiune fără să fie bătut zdravăn, pe urmă expedit peste frontieră de poliști ocazionali recrutați dintre gangsterii din Chicago. Principalul responsabil al acestei terori a fost miliardarul **Insull** care, vă amintiți, a fugit în Grecia, de unde în cele din urmă a fost extrădat, când i s'au descoperit pungășiile.

POLITICĂ !

Ca să înțelegeți turburările americane, trebuie să știți că sunt acolo o multime de orașe care aparțin industriilor ; patronii au ridicat uzinele și casele muncitorilor, în jurul uzinelor, pe terenurile lor. Și dacă orașul e al lor, ei fac poliție așa cum vor. Din această cauză Ford a avut tot dreptul să mitralieze șomerii care veniseră la uzinele din Dearborn, să ceară de lucru. Poliției locale se poate adăuga, la nevoie, miliția Statului (Stat în sens american : 48 de State formează Statele Unite). Această miliție de Stat funcționează după nuanța guvernământului de Stat. Poliția locală și miliția de Stat pot instaura o astfel de teroare încât Președintele, ca să apere lucrătorii, trebuie să recurgă la ajutorul miliției federale.

Un caz de acest fel risca să se producă la San Francisco.

Ceiace doreau adversarii Președintelui.

Dacă Președintele ar încălca suveranitatea unui Stat din Uniune, și s'ar ridica împotriva industriilor, ar ridica împotriva lui unanimitatea cercurilor influente din țară !

REVOLUȚIA NU E O DISTRAȚIE

O să vă închipuiți desigur că turburările, în San Francisco, sunt ca la noi, ca la Paris, ca în tradiția Europei. Dar una e imaginația noastră ; realitatea e altfel.

Înarmați cu grenade, cu revolvere automate, cu gaze, poliștii curăț străzile cum se curăț tranșeele în război. Sunt răsplătiți cu o sumă, pentru fiecare mort în tabăra adversă.

Sunt elemente muncitorești organizate, care rezistă după vechea tactică pe care „cei din 49” o întrebuințau împotriva Pieilor Roșii : fac baraje din trăsuri, ca să slăbească avântul asediaților. Toate acestea se desfășoară pe străzi, străzi care urcă și coboară, ca bățile în cartierele rău famate, combinate cu revoluțiile mari din istorie.

Din partea forței publice, operațiile au fost concentrate sub comanda unică a unui general. Din partea greviștilor, au fost reacțiuni spontane, necoordonate. În statele Unite nu există șefi revoluționari care să poată lua comanda unei astfel de mișcări. Conducătorii ocazionali duc prin urmare un război la întâmplare. Dacă muncitorimea americană a riscat o grevă generală, pentru întâia dată în istoria Statelor Unite, să se știe bine că n'a fost o distracție a lor : desperarea care a cuprins-o nu are nici ea precedent !

Auzisem că San Francisco e un oraș frumos. Și iată ce-am scris despre el...

„CEL MAI MARE ORAȘ MIC DIN LUME”

Francezii reproșează adesea și pe drept, străinilor, că judecă Parisul și Franța după ceiace văd în Montmartre sau Montparnasse. Dacă au trăit câteva ore vesele în anumite cartiere, pleacă repetând pretutindeni că Parisul și Franța nu visează decât plăcere. Ori nici Moulin Rouge, nici Folies-Bergère, nici Café du Dôme sau Rotonde, nu sunt imaginea moravurilor franceze, pentru motivul binecuvântat că nu întâlnesc acolo decât, aproape exclusiv străini. N'aș vrea să cad în aceeași greșală judecând Statele Unite după Reno.

Reno e un orașel cu numai 20.000 locuitori. În toate hotelurile lui, mai e loc pentru două, trei mii de străini. Admițând chiar că toți aceștia 23.000 sunt toți ticăloși, sau cultivă toți vicii, încă n'ar însemna că sunt mulți americani vicioși, de vreme ce trăesc o **sută douăzeci și opt milioane**, de Americani. Proporția e neînsemnată !

Pe urmă, chiar la Reno, afară de centrul afacerilor și al jocurilor, bulevardele sunt mărginite de vile înțelepte și înflorite, vile cuminti făcute pentru viața liniștită și ordonată, nu pentru petrecere.

Am vizitat odată universitatea din Berkeley. Am găsit acolo studenți harnici și cinstiți, familii de colegi (studenți căsătoriți cu studente), care se întrec în a adopta colegi lipsiți de mijloace, ajutându-i se termine studiile. O astfel de pereche a adoptat patru asemenea camarazi. Dacă aș vrea să dau o imagine a Statelor-Unite, asta aș da-o !

Dar **Reno** există. Și e și el o particularitate a Statelor Unite. E un oraș pitoresc, un oraș curios care merită să fie cunoscut. E o lecție. Trădează, sub o formă exagerată, un conflict care frământă Statele-Unite : conflictul între moravurile austere și puritane care pretind să instaureze virtutea prin lege, adică prin forță ; și între moravurile noi sugerate, impuse de o evoluție care pretinde să destindă conștiința moralei, sau cel puțin să n'o supună decât conștiinței fiecăruia.

FIECARE CU AFACERILE SALE

Reno, cu cei 20.000 locuitori, este capitala statului **Nevada**, mare cât România. Toată țara, munte stâncos, n'are o sută de mii de locuitori. E plină de podșuri pustii, unde șase luni nu plouă. Stâncă și vegetație cenușie, uscată, urde abea trăesc câteva animale neînsemnate. Au localnicii un proverb al lor : pretutindeni, în Nevada, ești la patruzeci de mile de o pădure, la cincizeci de mile de o apă, la zece pași de infern... Mine, dar ruinate de criza metalelor, mai ales a argintului. Iarna, ploae și zăpadă pe lanțurile stâncoase înalte de 2-3000 m. Topirea acestor zăpezi întreține ; primăvara și vara, câteva pârae subterane și câteva râuri.

Reno a fost construit pe țărmurile cele mai ospitaliere ce s'au putut inventa acolo. În mijlocul unor culturi și grădini făcute amabile datorită irigațiilor și stropitului cotidian. Natura dă acolo strictul necesar pentru trai ; dar nu dă bogăție, nici mai mult decât să nu mori de foame.

În vreme ce tot restul Americii face afaceri și câștigă bani, Reno nu făcea afaceri și nu câștigă bani.

Și-atunci Reno a căutat ce fel de afaceri ar putea să facă și el. A instituit un concurs. Și a găsit ce căuta !

CINE VREA SĂ DIVORȚEZE ?

Toate Statele Unite trebuie să asculte de legi **federale**, impuse tuturor statelor deopotrivă. Cum a fost de exemplu cu legea care interzicea pretutindeni orice băutură alcoolizată. Dar asupra multor puncte, adesea foarte importante, fiecare stat și-a păstrat independența. Cum e de pildă pedeapsa cu moartea : unele state o execută prin scaun electric, altele prin spânzurațoare, prin asfixiere, unele prin împușcare ; mai mult, unele state nici n'o admit, o înlocuiesc cu muncă silnică pe viață.

Dar nu această derogare interesează. Cu pedeapsa cu moarte nu se pot face afaceri ; sau se fac prea puține.

Mult mai importantă e căsătoria și poliția moravurilor. Amândouă se fac așa după cum înțelege fiecare stat în parte.

De pildă : condițiunile care permit divorțul sunt foarte deosebite, potrivit cu statele. În unele, condițiile sunt severe ; în cele mai multe, durata e lungă.

Ori, foarte mulți americani ar dori să divorțeze și mai ales — condiția principală a divorțului — să divorțeze cât mai repede.

Statul cu capitala Reno a stabilit o legislație care permite să ceri și să obții divorț în șase săptămâni ! E bine, nu ? Singura condiție serioasă e că nu ajunge să vii la Reno și să pleci, pe urmă iar să vii, etc. Ci să locuiești efectiv în oraș timp de șase săptămâni. Cine nu vede avantajile ? Plătești taxe la tribunal și taxe funcționarilor, taxele variază după pungă, dar încă cele mai mici tot sunt destul de ridicate, sau foarte ridicate.

De altă parte, trebuie să trăiești șase săptămâni în hotelurile din Reno, să te distrezi la Reno, să cheltuiești bani la Reno. Natural, viața nu e exclusiv de scumpă, cu toată afluența. Reno s'a dovedit în această privință mai înțelept decât alte orașe. O cameră în cel mai bun hotel, e șase dolari ; dar cu un dolar și jumătate ai o cameră foarte bună.

În total însă, beneficiile sunt frumoase. Reno a avut vremuri când pronunța până la o mie cinci sute de divorțuri pe lună. Alimenta cu divorțuri mai toate Statele Unite ! S'au găsit de-atunci alte state, invidioase, care au căutat să atragă candidații la divorț, prin tot felul de beneficii. De pildă printr'o loterie la care divorțații norocoși putea câștiga sume acceptabile. Numărul a scăzut la Reno. Dar nu e mai mic de șapte-opt sute. Ceiace face 1500 (bărbat și nevastă) vizitatori foarte bogați, sau cel puțin numai bogați, pe lună, la un oraș cu 20.000 de locuitori.

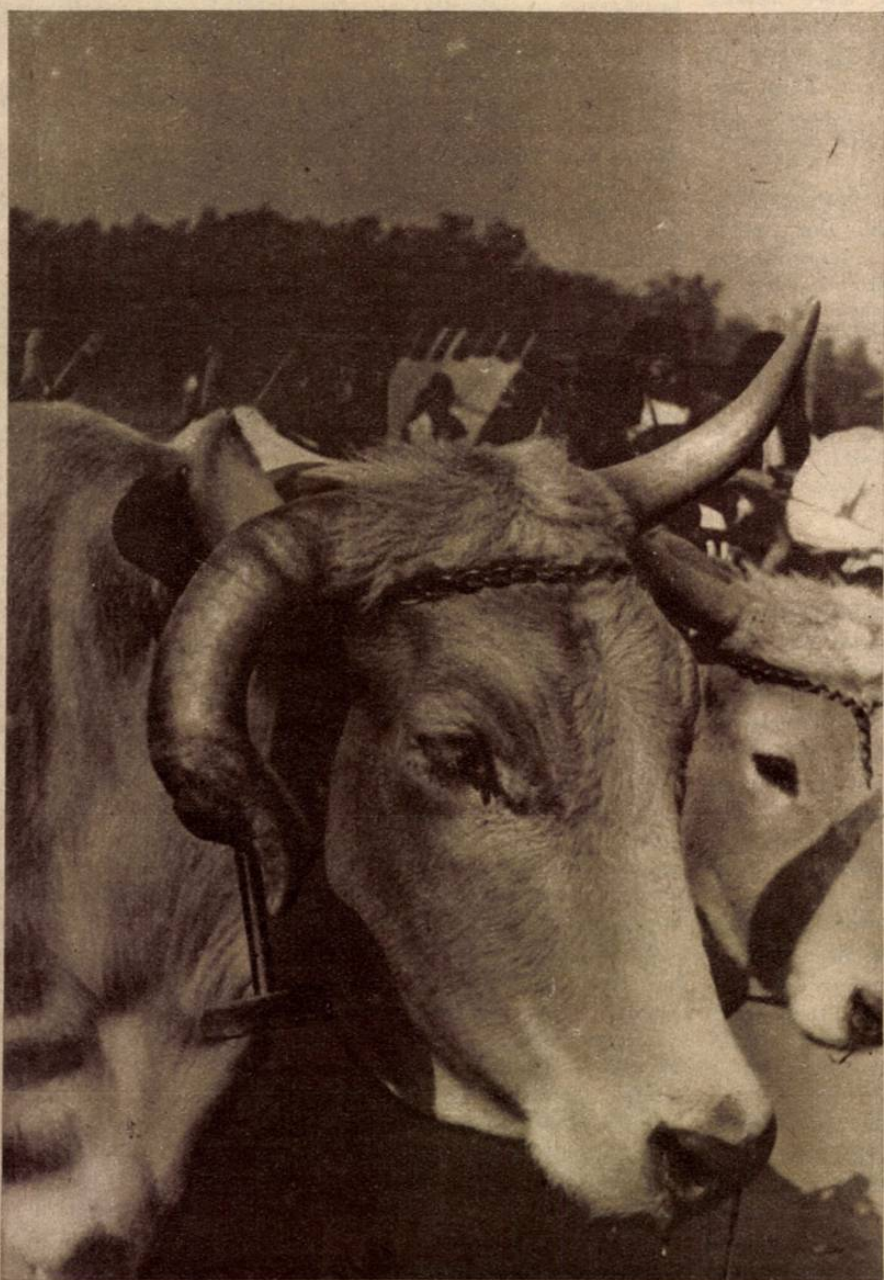
Motiv de atracție găsiseră ; mai trebuiau cauze care să rețină vizitatorii și mai ales să-i facă să cheltuiască. Ca să-i oblige să rămână... de bunăvoie și să-i împiedice să trișeze cele șase săptămâni, cu toată supravegherea, trebuia să-i distreze. Sunt distracții la Reno : la câteva ore cu automobilul, poziții pitorești muntoase : Downer, lacul Tahoc, etc. Prin altitudinea lor (1500-1800 metri), climat proaspăt. Pentru că nu plouă nici odată, vremea e frumoasă.

Dar cei mai mulți care vin la Reno să divorțeze, nu prea sunt sensibili farmecelor naturii ; sau, cel puțin, nu-i mulțumește natura goală. Pentru că au bani, își pot oferi alte distracții.

(Citiți urmarea articolului în pagina 20)

Impresii
dela M

SUBIECTUL nu e epuizat. Tema comportă încă o sumedenie de comentarii, observații psihologice, concluzii clinice. Maglavit a încetat, de mult, să fie un fapt divers, un fenomen de senzație. Astăzi, el este o **realitate** a vieții românești, un filtru sufletesc, cari poate crește și de azi înainte, în proporții nebănuite. Dacă am repetat pelerinajul, atâtea săptămâni, dela producerea „minunii”, am făcut-o nu pentru a reîmprospăta impresiile la fața locului ci pentru a verifica,

la un interval atât de îndelungat, capacitatea de credință a masselor, pentru a ne da seama de modul cum se desfășoară acțiunea de convingere a ciobanului. Ne interesa, deopotrivă, organizarea acestei inițieri colective în calea adevărului și dreptății propovăduite de Petrache Lupu. Constatările noastre sunt dintre cele mai contradictorii și comportă aplicări diferite.

DRUMUL

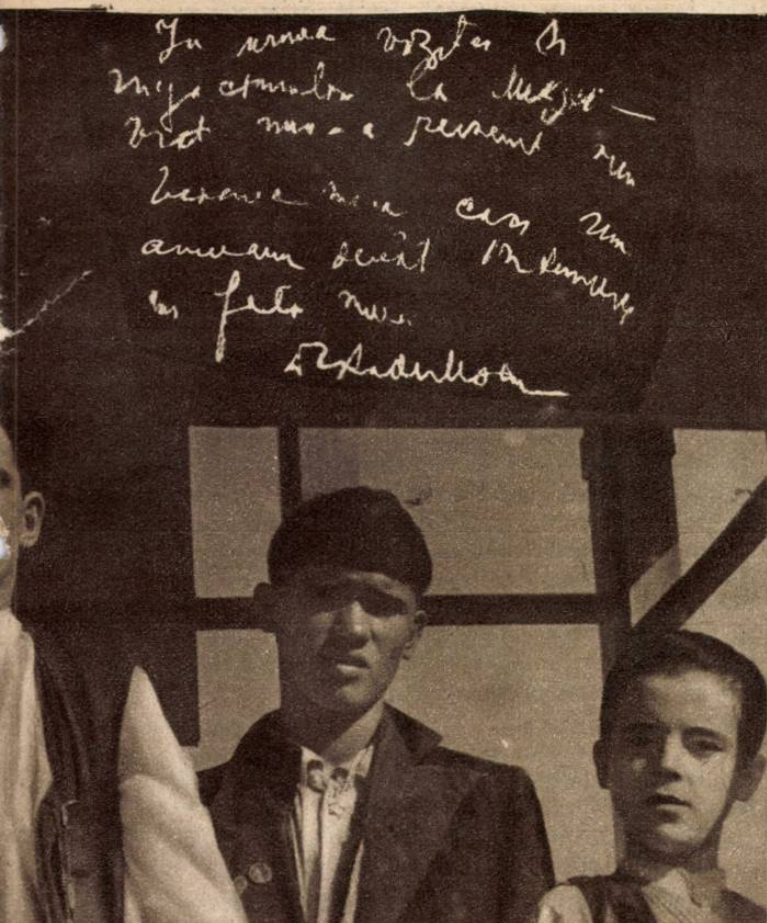
E un calvar. Afară de pelerinajele organizate de

Căpitanul Rădulescu — orb până mai ieri — și-a recăpătat vederea la Maglavit.

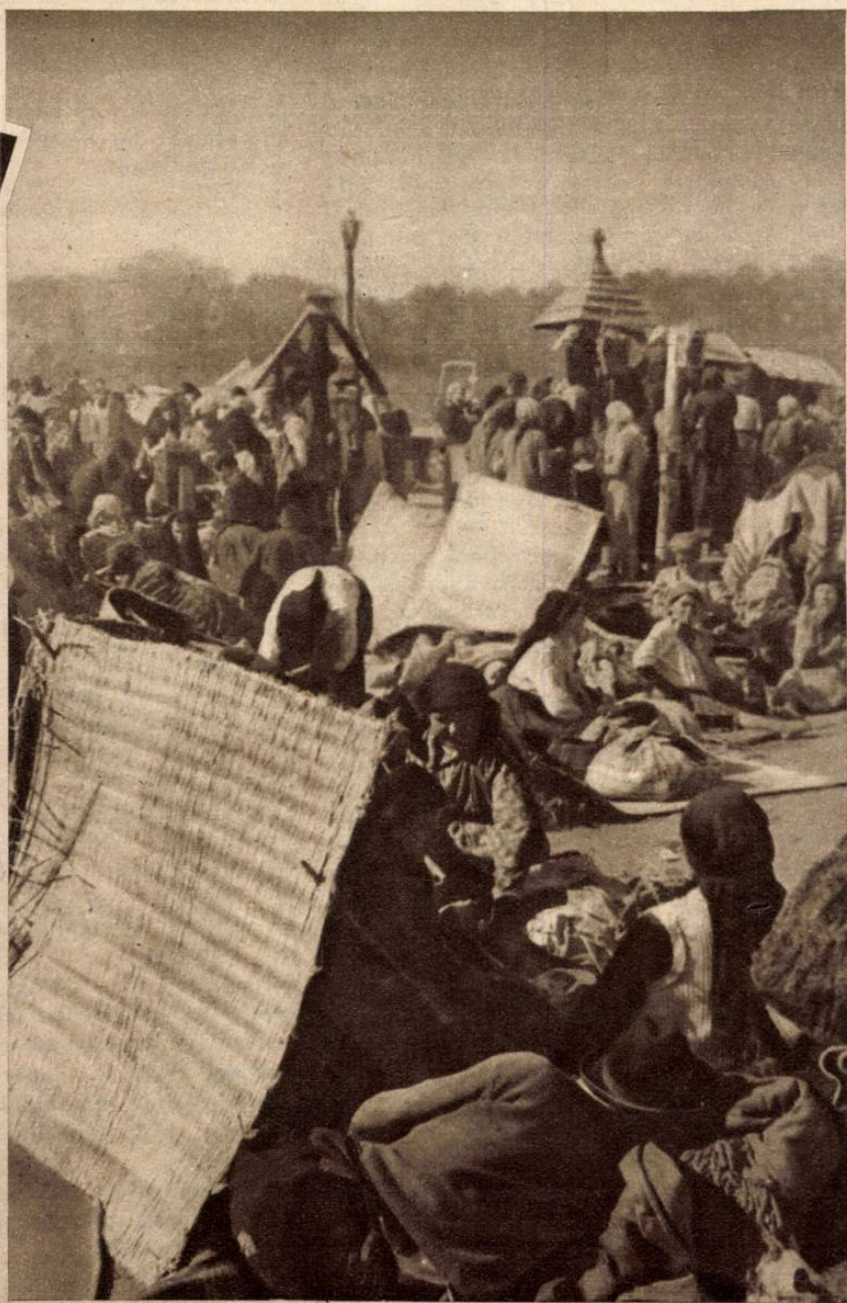
Petrache Lupu, alături de o tânără duduie, venită la Maglavit să i se închine.

Petrache Lupu alături de soția și copilul lui.

Pe câmpul dela Maglavit sătenii așteaptă sosirea lui Petrache Lupu.

proaspete
aglavit

Petrache Lupu binecuvîntează un
suferind.

Un schilod venit la Maglavit pentru
vindecare.

Animalele bolnave sunt aduse la
Maglavit pentru vindecare. Iată un
bou cu coarnele lăsate.

Cea mai recentă fotografie a lui
Petrache Lupu.

preoți și cari au loc în fiecare săptămână, de obi-
ceiu Joi ori Vineri, mii de țărani, ofițeri, învățători,
se supun acestei penitențe care reprezintă drumul
până la Maglavit.

Oare o perversiune psihică îndeamnă pe acești
oameni, însetați de o alinare sufletească, să se su-
pună cât mai multor chinuri, până când „văd visul
cu ochii”? Dacă lucrurile stau astfel, apoi desigur
că suferințele îndurate în timpul drumului sunt înadins
regisate într-o ordine atât de diabolică, pentru a-și

atinge scopul mistic.

Noi am vrea, totuși, ca ispășirea păcatelor să se
producă, la toți pelerini, prin transformarea sufletelor
lor, prin întărirea credinței în cinste și adevăr, și
nu prin anticiparea unor asemenea torturi cari nu
pot avea nici un efect purificator...

În Gara de Nord. Trenul personal de Timișoara nu
mai contează decât pentru gara de bifurcație
Craiova.

Ciorchini gigantiți de oameni, policromi, balonează

TENUL MAT constitue farmecul femeii

Nuanța mată este una din marile calități pe cari trebuie să le îndeplinească o pudră bună. Ea trebuie să se întindă uniform pe față, fără să formeze grăunțe vizibile cari dau obrazului un aspect de mască. Pudrele opace și dense vulgarizează chiar pe femeia cea mai frumoasă.

Pudra En Vogue preparată cu o deosebită îngrijire, e de o fineță și aderență inegalată, ce face o face să fie atât de apreciată de femeia cochetă.

POUDRE EN VOGUE

PARFUMERIE VENDOME

A APĂRUT IN EDITURA „ADEVÉRUL”:

CONST. GRAUR:
CU PRIVIRE LA FRANZ FERDINAND

UN VOLUM DE 576 PAGINI CU
NUMEROASE FOTOTIPII ȘI DESENURI

EXEMPLARUL LEI 100 — LA TOATE LIBRĂRIILE

bietele vagoane, depășind cu mult linia ferată. Privit dintr'un capăt spre celălalt, trenul seamănă cu un butoiu imens, ale cărui cercuri amenință să plesnească...

Nu mai există demarcație de clase (la vagoane, nu la... clase sociale). Lumea se așează unde poate. Controlorii nu mai au nici o posibilitate de rezistență. Voința gloatei îi domină, îi covârșește, îi înghite.

Pe coridoarele vagoanelor de clasa I, printre deputați și alte mărimi s'au lipit de pardoseala jilavă moșnegi, țâțici și copii bolnavi. Paraliticii, schizofrenicii, victimele tuturor vătămărilor, concurează cu tarele lor atavice, pentru a da cât mai mult colorit... acestei cohorte de schilozi și blestemați. Călătorii cari nu au avut grijă să-și rezerve locurile cu un ceas mai înainte și au venit la gară în ultimul moment, trebuie să treacă printre buchetele acestea tragice de făpturi înfierbântate.

PLECAREA

Trenul pornește cu greu. Il apasă o povară excesivă. Am putea spune că-l apasă conștiința misiunii sale... În adevăr, transportă mii de oameni spre purgatoriu. Câți se vor întoarce fără prihană și cu harul dumnezeesc deasupra capetelor lor? În gara Chitila, e o adevărată răscruce de tragedii. Pe peron, așteaptă sute de țărani, veniți cu trenurile din Moldova, Bucovina și Basarabia. Se pot identifica porturile sătenilor din Bihor, Târnave, Sighet, Orhei, Neamț, Vrancea, etc. Este o vastă antologie umană; pe care ar trebui să o cerceteze un etnograf. Unde se va mai plasa omenirea aceasta desădușită? Boțurile de oameni se îndeasă și mai mult, primind câteva zeci de oameni. Restul vor rămâne pentru mâine dimineață sau pentru noaptea viitoare. Scările sunt acoperite de sumane, și chipuri bătătorite. Dumnezeu! Dacă se prăbușește masa aceasta sub roți! O noapte de haos! Femeile plâng. Fiecareia i s'a furat legătura cu bani. Hoții de buzunare s'au „sindicalizat” pe liniile care aduc pelerini pentru Maglav. Ei nu țin seama de controlul sacru al lui Petrache Lupu și-și exercită meseria cu asiduitate. Dar nici unul din păgubași nu se vaită. Pentru ce are nevoie de bani, din moment ce merg spre „locul sfânt”? Chiar dacă li s'a pierdut biletul, nimeni nu-i va putea da jos din tren? Odată ce au plătit la locul de unde a pornit. Pentru mâncare? Se vor hrăni cu abur sfânt.

Figurația aceasta fabuloasă se repetă în stația Craiova, unde așteaptă, supuse, umil, vagoanele trenului de Calafat. Sunt niște cuști care au fost colecționate depe toate liniile moarte ale traseului feroviar. Scoase de mult din uz, ele au căpătat dintr'odată o semnificație nebănuită. La interval de o oră se formează o nouă garnitură, tot atât de pitorească și dramatică pentru „Halta Maglav”. Însfârșit la ora 8 dimineața, punctul final al călătoriei. Locomotivele sunt pur și simplu intimidată de oprirea pe care trebuie să o facă aici. Coboară câte 1000 — 1500 de oameni. Aceasta necesită timp. Când au mai luat oare locomotive în serios această haltă-caricatură? Treceau pe lângă ea fără să o bage în seamă. Era o cantitate neglijabilă. Astăzi a devenit un liman, o valoare, un țel, o izbăvire.

Majoritatea pelerinilor pornesc pe jos. Fac foarte bine. Cursa în căruță e o tragedie. Descumpune toate viscerele, făcând dintr'un om normal, un prăpădit. Norii de praf devin din ce în ce mai compacți și învăluie arătura, pomii și oamenii într'o faină gălbuie, năbușitoare. E zi de Duminică. Populația satului, îmbrăcată de sărbătoare, privește cu un orgoliu sporit noul lot de străini care a venit să se prostorne pe aceste locuri. Tot satul se îndreaptă spre biserică. Petrache Lupu cu soția lui iau parte, cu simplitate și cucernicie la slujbă. Noi mergem mai departe, spre „Buturugi”, pentru a aștepta acolo sosirea ciobanului. În drum revedem casa „sfântului.” Acum

câteva luni când „minunea” era la începutul ei, lăsasem o bojdeucă de cărămizi, tencuită aproximativ. Astăzi găsim o căsuță arătoasă, văruiată, într'un alb strălucitor. Comitetul maglavitean a terminat clădirea, socotind că e rușinos ca un sfânt să nu aibă o locuință frumoasă. Chestiune controversată. Curtea sufocată de pelerini. Una din încăperi, cu lut pe jos, s'a transformat într'un muzeu de artă religioasă. Icoane de diferite mărimi, trimise din toate colțurile țării, s'au adunat, clăie peste grămadă. Bietul cioban nu mai are unde să le pună. Lumea intră cu greu înăuntru, îngenunchi și sărută pe rând chipurile sfinților. Odaia de dormit a lui Petrache Lupu e încuiată. Prin fereastră pot să văd însă căși aici stau îngrămadite pe laviță, pe podea, pe vatră, movile de icoane. Unde o mai fi dormind Petrache, cu nevasta și copilul lui? Grea întrebare.

La poartă așteaptă „otomobilul.” Este un Durand, de 6 cilindri, oferit ciobanului de o familie pioasă din Galați. Șoferul stă exclusiv la dispoziția lui Petrache, pentru a-l transporta, de două ori pe zi, la locul „arătării.” În mod excepțional, ciobanul s'a dus pa jos până la biserică. În satul lui nu-i e teamă de presiunea oamenilor.

„Buturugile” sunt cele câteva sălcii de lângă locul, unde Petrache a avut, pentru prima oară viziunea „Moșului”. Schilozii așteaptă ceasuri întregi, să vadă prelingându-se dintr'o creangă o „picătură” făcătoare de minuni. Oamenii locului susțin că înainte de săvârșirea minunii nu „pica” nimic din copacii aceștia. Chestiunea e discutabilă, după cum probabil este ca multe din picăturile ce se captează acum să provină din lacrimile pelerinilor emoționabili, cari stau cocoțați pe copaci și adună apă sfântă pentru zeci de solicitanți.

Am stat și eu, aproape o oră, în acest loc de adorațiune, dar n'am avut noroc. N'am văzut nici o picătură.

TROIȚA

Troița, ridicată pe locul unde Petrache Lupu a văzut pentru prima oară pe Dumnezeu, e un prim loc de pelerinaj. Suferinzii fac coadă, târâș, pentru a ajunge să sărute iconița. Copiii, ologii cei cari suferă de „ducă-se pe pustiu”, demenții sunt purtați pe brațe de părinți, ori de un frate, o soră.

Cei cari nu pot ajunge în acest punct privilegiat, se mulțumesc să sărute un medalion al ciobanului, cumpărat la unul din centrele de desfăcere.

Se vând cel puțin 1000 de asemenea medalioane pe zi, cu prețul de 10 lei bucata.

Un kilometru mai departe, străjuiește marea cruce și amvonul de lemn, de unde predică ciobanul. Se spune că vom trebui să așteptăm până la zece. Dar a trecut și ora aceasta și Petrache n'a venit. E unsprezece. A venit și amiaza. Pe câmpie s'au strâns și roiriile de mașini, venite cu „boeri” din Craiova, Turnu Severin și București. Domni și Doamne așteaptă nerăbdători sosirea ciobanului. Nu vor să coboare, însă, din automobile până ce nu va veni. Contactul cu „vulgul” nu li se pare de „bon ton”.

Fiecare sunet de sirenă strânge mulțimea ca un aluat. Dar nu vine cel așteptat.

Însfârșit, la ora douăsprezece și un sfert, se aude claxonul bucuriei. Poporul s'a așezat pe două rânduri, astfel ca toată lumea să poată atinge, cât de cât, opincile, ȋțarii, pulpana, mâna sfântului.

— Tăcere! Stați cuminți! Faceți loc sfântului! Dar mulțimea cu greu poate fi domolită. Urlă, tremură, freamătă.

După aproape zece minute, flancat de doi aghiotanți voinici, Petrache își face loc spre amvon.

G. MIRON

Citiți în „REALITATEA ILUSTRATA”

cu începere de săptămâna viitoare

RELATĂRILE OBSERVATORULUI NOSTRU LA
MAGLAVIT

A BIA când vaporul nostru a ancorat în rada portului Haiffa începem să ne dăm seama câtă dreptate au toți acei cari spun că Palestina e o țară curioasă, împestrată și plină de surprize... Câțiva ofițeri englezi, însoțiți de asistenți evrei și arabi, s'au și suit pe bord ca să verifice lista călătorilor cari debarcă; zarafi armeni, greci, evrei, ruși, arabi și chiar bulgari — cum am aflat în urmă — ne dau târcoale, împuindu-ne auzul cu ofertele lor de schimb; monedele de argint poartă inscripții în trei limbi: engleza, ebraica și araba, iar avizele și reclamele tipărite din jurul nostru sunt de asemenea în trei limbi: „Fumatul oprit”, în trei limbi, „Eșire”, în trei limbi, iar șoferii taxiurilor de pe chei îmbie clientela răcnind în toate limbile de pe pământ...

Suntem înconjurați de Arabi, cu burnuzuri albe, lungi până 'n călcâie. Părul lor negru de smoală flutură de ambele părți ale figurii — figuri supte, bronzate, dușmănoase; un petec de sto'ă murdară, prăfuită și decolorată le acoperă capul căzându-le pe umeri... ochii lor negri, bulbucați și sclipitori se plimbă asupra noastră... Mai încolo, alți arabi stau neclintiți locului, îmbătându-se de dogoarea soarelui: sunt zdrențuroși, cu părul vâlvoi și, ca în vis, răsucesc în mână câte o nuia...

Plecăm din Haiffa cu automobilul; la o răspântie, ne oprim ca să lăsăm să treacă o caravană — cămile cu picioarele scofălcite călcând agale prin praful drumului — și ne îndreptăm spre Nazareth despre care se spune că nu-i un sat ca oricare altul. Dar e aidoma celorlalte sate; cu căsuțele lui albe și rare, cu ciobanii cari își păzesc turmele, cu palmierii și ogoarele sărăcăcioase... apoi pustiul, cerul albastru de-asupra unui ocean de nisip și colinele de asemenea albastre, în fundul zării, ca niște dinți de ferestru...

O cafenea mahometană sub cerul liber la Akka în Palestina.

Vedere generală asupra porturilor Jaffa și Haiffa.

VIAȚA ÎN GHETTO

Intrăm în Ierusalim, trecând prin străzi înguste și destul de noi cari suie în zig-zag. La fiecare pas întâlnim cete de Evrei îmbrăcați cu caftane lungi, negre, pălării largi de blană, — costum pe care erau obligați să-l poarte în ghetto-urile din evul mediu și, pare-se, le-a devenit scump de-alungul veacurilor; cârlionții le atarnă de ambele părți ale feții, dela tâmpile în josul urechilor; umerii le sunt scobiți, parcă de frică și de durere, mâinile neconținut împreunate la spate și târasc picioarele alene, clip...clop... Așa și-au târit și copiii până la Ierusalim unde ar putea să trăiască o viață nouă dacă ar fi în stare să aibă despre ea o concepție nouă. Dar nu... sute de copii, între 5 și 6 ani, se târasc acolo pe străzi, purtând ca și părinții lor caftane lungi, negre, pălării de blană trase peste urechi, iar cârlionții neîngrijiiți încădrându-le fața: mâinile lor mici, stau împreunate la spate, ca și ale părinților, umerii le sunt scobiți, pe semne din naștere iar picioarele lor, fac același neconținut clip...clop...

RĂSPÂNTIA RELIGIILOR

A doua zi dimineața, plecăm mai departe. În drum, cumpăr

o hartă a Ierusalimului. Văd pe ea două orașe: unul nou și altul vechi. Hotelul nostru, reședința marelui **Muftin*** și palatul „I. M. C. A.” se află în orașul nou, pe când locurile istorice sunt toate în orașul vechiu.

Zidul orașului se află cam la mijlocul hărții. Toate drumurile duc la acest zid: drumul **Bethleemului**, al **Jaffei** și al **Jerihonului** etc. Fiecare drum se sfârșește înaintea unei porți deschise în zid. Înăuntrul marginilor acestui zid și ale acestor porți sunt patru cartiere: **cartierul creștin**, **cartierul armean**, **cartierul evreesc**, și **cartierul musulman**: răspântia religiilor lumii occidentale.

Închid harta. Iată-ne ajunși la porțile **Jaffei**. Coborim în străduțe înguste, formate

Muftin — Șef al religiei musulmane

CRUCEA SEMILUNA STEAUA IMAGINI DIN PALESTINA

Reportaj de actualitate de:
P. G. JANSEN

din trepte. Uneori, întinzând brațul, putem să atingem zidurile de ambele laturi ale străzii, Ferestrele sunt grosolan tăiate în piatră, ulicioara e umedă, și coborim mereu ca în adâncul unei fântâni. De fapt, e chiar o fântână din care Evreii, Creștinii și Musulmanii și-au scos dealungul veacurilor hrana spirituală; e cea mai mare fântână de sânge, de credință și de lacrimi pe care a cunoscut-o omenirea vreodată... Cu cât coborim aceste trepte murdare, pătate de sânge, împuțite, în dreapta și'n stânga zidurilor ni se arată un fel de viziuni, cari nu sunt altceva decât prăvălioare de măcelari, de băcani și de obiecte sfinte, etc. Aci, în murdărie, în mizerie, în aerul nesănătos trăesc măcelarii, cărătorii de apă, făurarii de obiecte prețioase, de cruci, de semilune, de talismane și de biciuști... Apoi, iarăși măcelari — măcelari arabi, măcelari evrei, măcelari creștini. Câteva schelete de vite jupuite și căpățâni de berbec cu ochii încremeniți, zac aruncate de-a valma în ușa dughenelor, iar sângele se prelinge pe trepte, închegându-se... Cărătorii de apă arabi, încălțați cu sandale, trec ducând fiecare pe umeri două donițe atarnate de capetele unei prăjini de lemn. Apa din donițele dogite se scurge peste băltoacele de sânge și de noroiu, făcând o masă deasă și vâscoasă.

De undeva se aude sunetul cadentat al ciocănașelor giuvaergilor, trosnetul unui biciu încercat în ușa pielarului, chemarea muezinului din vârful unui minaret nevăzut, sgomotul argintiu al mătăniilor unui preot copt și vaetele unui cerșetor arab...

În fața **Zidului Plângerilor** întâlnim o sumedenie de Turci, Turci din vremurile de altă dată cum se mai văd încă prin **Rhodos**, purtând pantaloni roși, ciorapi scurți, negri, pantofi galbeni, iar pe cap o tichie de mătase. Îmi ziceam că era foarte drăguț din partea acestor Turci să se jelească astfel pentru Evrei, afară numai dacă nu cumva erau bocitori plătiți, căci plânsetele lor nu-mi păreau să vie tocmai din inimă.

Călăuza mea recunoscuse, e drept, că „myeh-ul” lor nu prea era convingător dar mă asigură că avea să reînceapă după câteva clipe.

— La urma urmei — zic eu — e destul de frumos pentru Turci... dar ia spune-mi: unde sunt Evreii? — Uite-i!

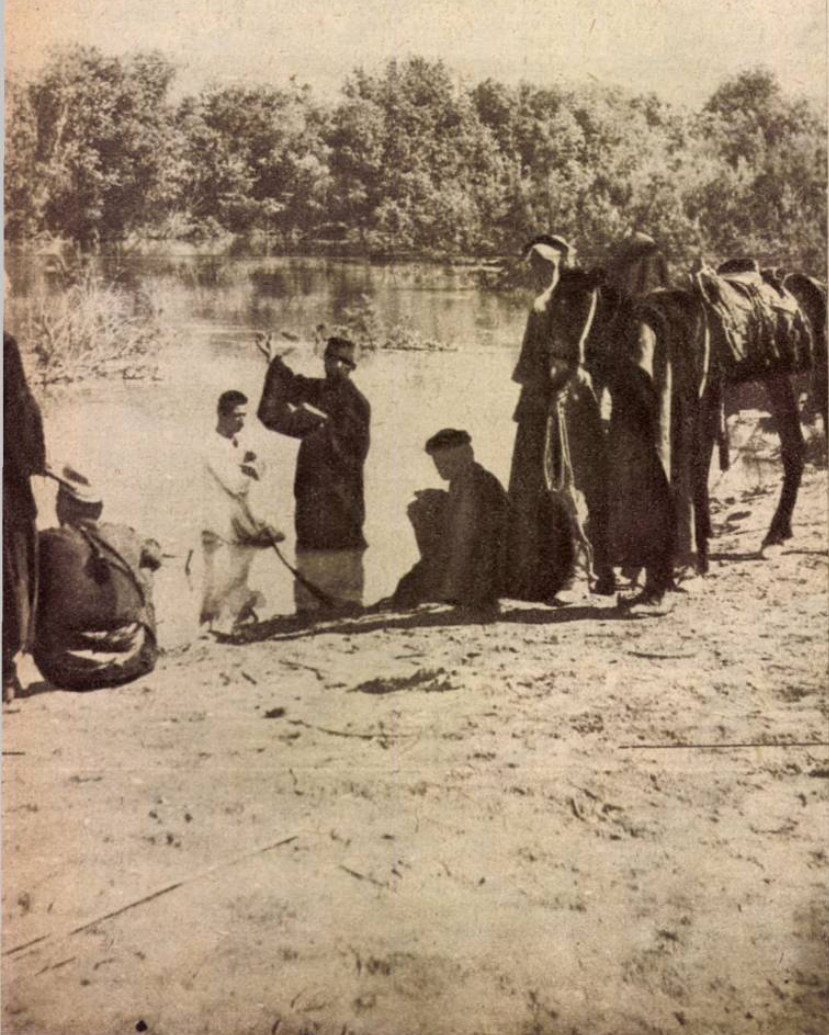
— Ași! — făcu eu — doar se vede cât de colo că sunt Turci sadea! — Ba deloc! — stăruie el — sunt Evrei din Algeria.

Rămăsei mirat de-abinelea... Aveau mai mult aerul de figuranți Turci, de operetă. Uu alt Turc veni să se alăture grupului lor; era bătrân și ceva în ținuta lui mă făcu să cred că cel puțin acesta trebuia să fie Evreu. Pe căldura fierbinte din ziua aceea, sub un cer fără pată, el purta o umbrelă neagră, închisă. O lumină vie îi licărea în ochi. Începu să strige celorlalți ceva din care eu n'am putut înțelege nimic; fără îndoială că era în dialect **ladino**, algero-ebraic. Dar numai decât văzui că fusese un îndemn: lacrimile începuseră să curgă, lacrimi adevărate de astă dată, mâinile loveau cu desnadejde în zid, vaetele răsunau asurzitoare, în vreme ce bătrânul, asemeni unui șef de orchestră, îi dojenea cu vorbe cari trebuiau să iasă din gura lui: „**Myeh!** Asta numiți voi **myeh?** să fi auzit cum făceam noi **myeh**, pe vremea noastră!.. Haidem, toți împreună să începem adevăratul **myeh!**”, și agita umbrela ca o imensă baghetă neagră...

SUS: Vedere generală asupra Ierusalimului.

Partea de vest a portului Haiffa.

Un botez creștin în Iordan.

Încă din antichitate veneau din Palestina reclamații, unele mai contrazicătoare decât altele. Acolo e țara sfântă a Evreilor, a Creștinilor și a Musulmanilor. Toți aceștia pot să-și sprijine pretențiile lor pe argumente solide, istorice și sentimentale. Dar Arabii trăiesc aci de veacuri, sioniștii n'au colonizat această țară decât cu câteva generații în urmă, iar Englezii s'au pripășit dela război. Cum Englezii sunt cei din urmă sosiți, cazul lor e mai limpede. Ei caută să perceapă dări, să menție o balanță comercială favorabilă, să păstreze deschis drumul care duce spre **Persia și India** ca și spre petrolul anglo-persan. **Și apoi — zic Englezii — noi am vrea ca Evreii și Arabii să trăiască în pace, fără a se mai învrăjbi între ei.**

— Dar ce au că nu se înțeleg? — întrebai eu.

— D zeu știe. Caută de află și d-ta... Așa fiind, m'am grăbit să pun această întrebare unui Evreu. El îmi răspunse că Evreii veneau de câteva veacuri să **moară** aci. Sionismul le-a dat ideea să vie aci ca să **trăiască**. Ei s'au apucat să cumpere parcele de pământ, să cultive solul, Dar cu anii — spune interlocutorul meu — aceste colonii evreiești au propășit, samsarii au dat năvală — să se intereseze, prețul terenurilor s'a urcat — cum era și firesc! — iar Arabii, acum, sunt geloși...

DIALOG ARABO-EVREU

Astea, poate sunt adevărate, la urma urmei, totuși nu eram convins. De aceea m'am adresat unui Arab. — **Noi, nu suntem geloși pe Evrei** — îmi spune el — **dar, ca să'nțelegeți situația e bine să ne cunoașteți istoria.** Și omul se apucă să-mi vorbească de veacurile de-asuprire turcească, povestindu-mi cum Turcii vindeau privilegiul încasării dărilor licitatorului care da mai mult, iar acesta, la rândul lui, îl ceda altora și cum perceptorul venia cu soldații să-i despoaie pe birnicii nevoiași. **Am fost împinși până la marginea răbdării** — zise Arabul — **și atunci au venit Evreii. Iar Felahii erau prea încântați să-și vândă terenurile și să capete ceva bani. Numai că...**

— Numai că...? — repetai eu.

— Ce-i rămânea de făcut felahului care-și vânduse pământul?

— Nu pot să știu...

— Atunci să nu mai vorbim.

Dar eu țineam cu orice preț să fiu

dumirî și am pornit în căutarea altui Arab pe care să-l pot întreba.

Nimerii peste un negustor evreu.

— **Iată ce e...** — îmi spuse acesta cu însuflețire — **fiecare metru din pământul acesta a fost cumpărat și plătit. Iar dacă prețul s'a urcat, pricina e că noi am muncit pe pământul acesta!..**

— Ce ați făcut?

— **Am irigat solul, făcut canalizări, electrificat, construit școli, spitale, universități; chiar și Arabii au școli noi și sunt primiți în spitale...** — dar chestiunea arabă îl înciudă pe omul meu care făcu un gest ca și cum îi era silă.

— **N'au de ce să se plângă...** — urmă el — și-mi explică apoi că Arabii erau murdari, trăiau în condiții sanitare jalnice și lucrau pământul în chipul cel mai primitiv. — **Noi le-am adus progresul și prosperitatea...**

Când ieșii dela acest negustor, m'am împiedicat de niște Arabi cari dormeau în stradă, sub cerul liber.

Unul din ei se scoală, încrucișă brațele-i pe burnuzul murdar și mă privi îndelung. Li cerui iertare, spunând că ochii mei nu era deprinși cu întunericul.

— **Nu-i nimic, domnule...** — bombăni el. Il poftii să luăm împreună câte o cafea. După ce-și potrivea narghileaua, prinse să vorbească:

— **E adevărat** — zise el — **am trăit în sărăcie și ignoranță, am mâncat săptămâni întregi numai curmale și de multe ori mi-am șters mâinile murdare prin părul din cap. Dar, domnule, — continuă el — răul a devenit și mai rău după ce mi-am vândut pământul.**

— De ce l-ai vândut?

— Datoriam bani emirului. Acesta voia să-mi ia pământul. Și atunci eu l-am vândut unui evreu...

— ... Anume?

— Am fost cărător de apă, am gravat vase de aramă, am făcut toate meseriile cu putință...

De câteva luni era fără lucru. Intreprinderile arabe refuzau muncitorii, iar Evreii nu voiau să-l angajeze.

— De ce? — întrebai eu.

— Fiindcă sunt Arab. d-le...

L-am vizitat pe un industriaș evreu întrebându-l unde avea să ducă această stare de lucruri. Îmi răspunse că nu știa nimic și că Arabii înclinau din ce în ce mai puțin să-și vândă pământul. E o problemă serioasă — adăuse el — și începu să-mi

vorbească de persecuțiile naziste din Germania, de nevoia de a se cumpăra cât mai multe terenuri spre a se suprima contingentele imigrației și să se primească în Palestina câți mai numeroși refugiați evrei.

— **Niciodată!** — mi-a spus în această privință un Arab — **avem doar făgăduiala Englezilor!**

— E drept, — declară un Evreu — dar tot Englezii au mai făgăduit că Palestina va fi un cămin al Evreilor...

La care Arabul răspunde: — **Englezii făgăduiesc marea cu sarea, ajungei-ar blestemul lui Allah! Nu-i de făcut alta decât să luăm cu sila pământurile Evreilor...**

— **Numai să îndrăznească!** — zise un Evreu. Și-mi destăinui că toți proprietarii evrei sunt înarmați și că Evreii au de gând să-i supună pe Arabi la același tratament pe care l-au avut ei din partea Germanilor.

Desgustat, i-am întors spatele. E limpede că ziua că e o țară arabă și că ar trebui, că rămâne așa, afară numai dacă nu ar crea, în colaborare mutuală unii cu alții, un stat arabo-evreu. Un oarecare Lazaroff, născocise și propaga această idee, dar a fost omorât.

— Cine l-a omorât? — întrebai eu.

Evreul căruia-i vorbeam se întoarse spre a vedea că nu-l aude nimeni: **Arabii!** — șopti el — **și nimeni n'a fost pedepsit pentru acest asasinat...**

... Dar sunt și oameni cari stau departe de aceste pământuri. De pildă, așa era cazul hotelierului nostru, D-l Fast. — **Avem aci o viață a noastră** — zise el — **și toate astea (întinse o mână arătând strada cu treptele murdare) nu ne privesc câtuși de puțin. Noi trăim ca Europeni, avem case europenești, grădini europenești, cluburi europenești. Dar afacerile sunt afaceri...** — Și curmă vorba ca să ne propue o excursie pe Marea Moartă...

ECOURI DE RĂSBOI

Plecarăm într'adevăr și, în clipa aceea, patru automobile mari trecură pe lângă noi cu toată viteza. Arabi în burnuzuri falfăitoare stăteau înăuntru răsturnați pe perini. „**Emirul!**” — ne spuse șoferul nostru. — Care Emir?... — **Emirul Transjordaniei...** Întrebăm dacă venia des la Ierusalim. — Da, ca să ia parte la conferințele musulmane... — Ce conferințe? — Cu privire la Italieni. Nouă nu prea ne place ce fac ei în Africa... **Acolo, oricând și mai cu seamă astăzi, ar putea să se deslănțue războiul sfânt...**

Era de dimineață... Dinspre Zid veneau vaiete, odată un miros de sânge, de umezeală și mocirlă și ne-am hotărât să plecăm spre Lydda. Ne suirăm într'un vagon de scânduri. Eu și însoțitorul meu luarăm loc într'un compartiment. În fața noastră se afla un bărbat, în costum albastru-închis. Chipul lui îmi păru obosit, ochii triști și purta o mustață mică, neagră. Zâmbi cu bunăvoință, nu fără greutate. Intrarăm repede în vorbă cu el și-mi spuse că era Egiptean. Il întrebai ce va să zică un Egiptean. — „**Un Arab** — răspunde el — **coboritor din cultivatorii Nilului și influențat de civilizația europeană**” — Apoi ne povesti că strămoșii lui trăiseră pe malul Nilului vreme de 400 ani, că el fusese crescut la Londra și poseda diploma de inginer...

PROBLEMA EGIPTEANĂ

Făcurăm prezintările. Se numea **Hamed Yeri** și venia din **Damasc** unde fusese în pelerinaj.

— Dar cum se face că ești credincios?

— Din obișnuință. Nu ne rămâne nimic altceva de făcut decât să muncim și să credem. Dar cu cât muncim mai mult și credem mai mult, cu atât situația se înrăutățește...

— De exemplu?... —

— În Egipt — zise el — oamenii se sbat în sărăcie și cu toate astea, regele Fuad primește un milion de lire sterline pe an...

— Înseamnă 5 milioane dolari sau 75 milioane de franci! (Peste 500 milioane în monedă românească).

— Chiar așa.

— Dece primește, sau mai bine zis, dece i se dă atât?

— Fiindcă e omul de paie al Angliei.

Și încep să se plângă de dominația britanică.

— Dar aveți un guvern al dv. — îl întrerupsei eu.

— Pe hârtie. În realitate, sunt consilieri, administratori și agenți de poliție englezi cari guvernează în Egipt.

— Sunt mulți Egipteni acolo cari doresc o schimbare?

— Foarte mulți — zise el — chiar printre funcționari.

El însuși, deși slujbaş, îl ura pe Fuad, ca de altfel toată lumea în Egipt.

— Și atunci cum se menține regele?

— Grație Englezilor. Și-mi vorbi de partidul Wafd. „Wafd” — explică el, înseamnă partidul poporului. Acest partid susține că Egiptul este al Egiptenilor, că Fuad trebuie isgonit și să se proclame republica...

Vorbirăm apoi de multe alte lucruri în vreme ce trenul nostru străbătea nisipurile ducându-ne spre coasta mării. În stațiunea Rafa, Hamed Yeri, luă valiza din care scoțând un fes roșu îl puse pe cap. Acum chipul lui avea culoarea unei lămâi stoarse, ochii negri ne privau cu tristețe. Și zâmbi dureros la acest rit al fesului:

— Intrăm în Egipt! — ne spuse Hamed Yeri.

P. G. JANSEN
(G. Rădulescu, trad.)

PENTRU LINGERIE

DE CORP ȘI PAT

LA VULTURUL DE MARE CU PEȘTELE ÎN GHIARE

*Toate pânzeturile garantate
Ușor la spălat și netede la calcat.*

Theodor Atanasiu & Co

STR. BAZACĂ 1

STR. CAROL 76-78-80-82

STR. HALELOR 21

VERITABILUL

Rouge RITZ

E NUMAI CU MARCA

IMPRIMATĂ PE BATON ÎN TUB
ȘI PE REZERVĂ

EXCLUSIVITATE: SAM LOBL & FIU, BD. MARIA 30

PRIMUL INSTITUT COSMETIC MEDICAL

BULEVARDUL CAROL, 39 TELEFON 3.62-73

D-NA Dr. M. RABINOVICI dermatolog specializată la Paris și Viena, tratează: negi, pistrui, coșuri, etc. Ingrijirea feței cu hormoni și măsaje pneumatice. Distrugerea definitivă și fără cicatrice a părului de prisos. Slăbirea locală a corpului prin măsaje electrice, curs de gimnastică.

Consult. 10-12 și 3-7 p. m.

Consult. gratuite Miercuri 11-12 a. m.

Logal

îți ia

DURERILE

acute și cronice de:

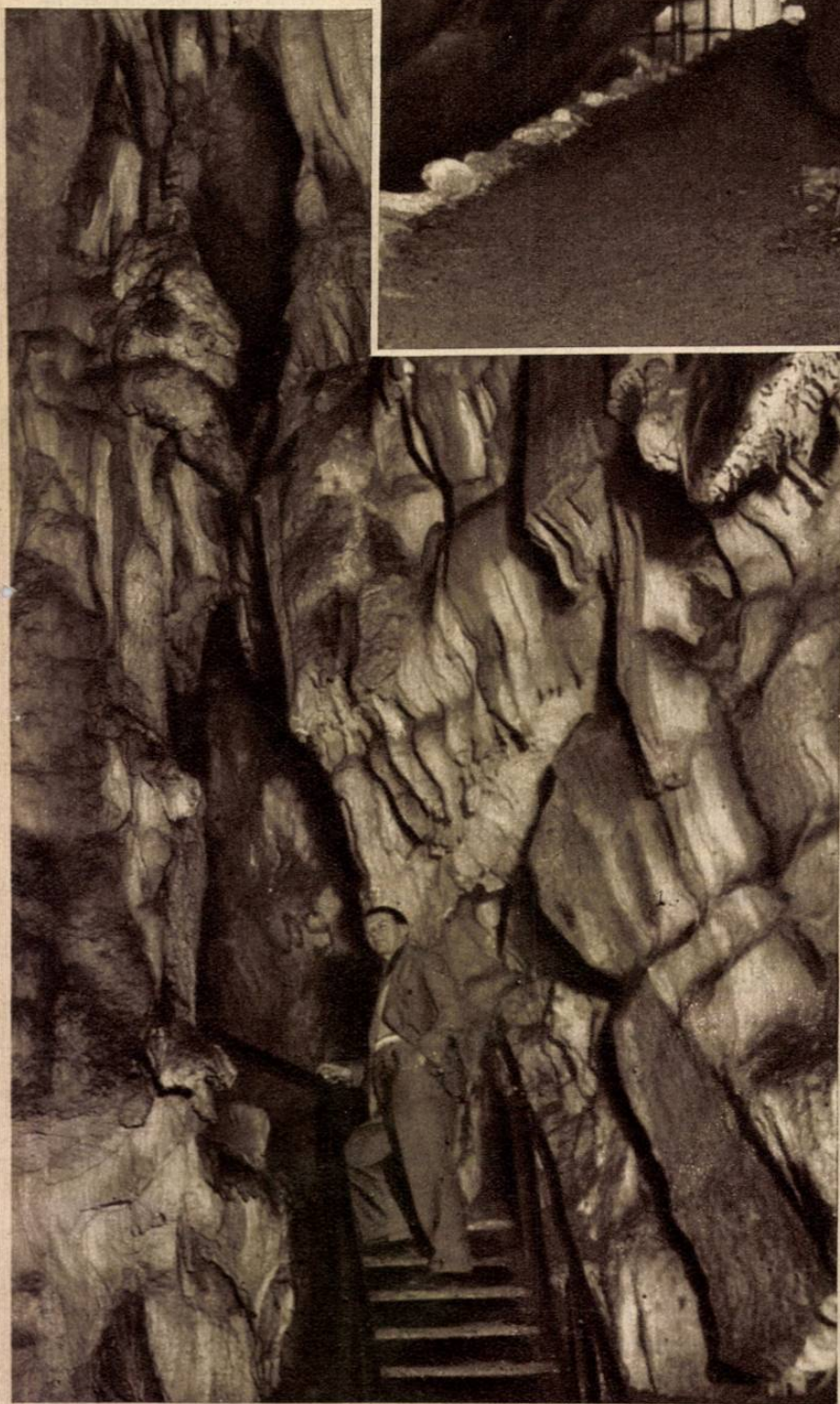
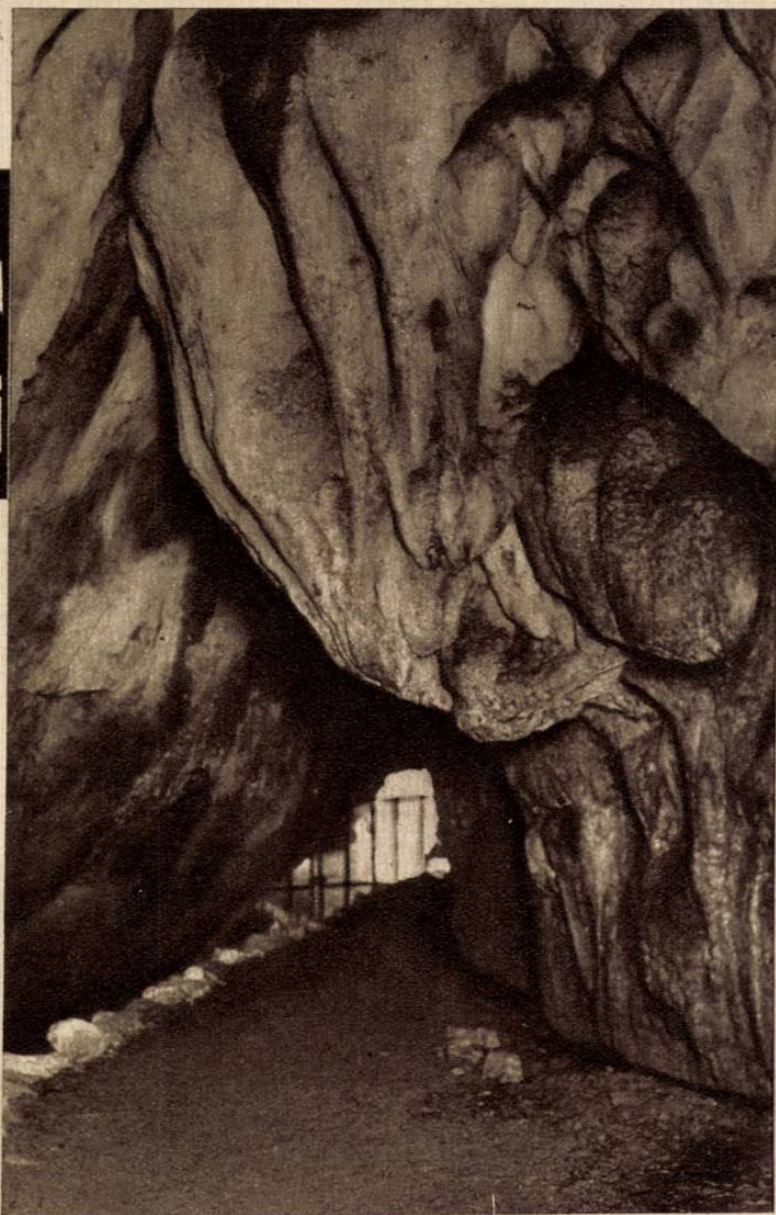
- Reumatism
- Gută * Sciatică
- Nevralgii * Gripă
- Dureri de cap

Vindecă garantat!

La Farmacii și Droguerii.
Produs elvețian.

Peștera cu imagini

DESCĂLECAREA noastră în halta Peștera, n'avuse ca obiectiv numai contemplarea peisajului, ci, în primul rând, scormonirea imensei văgăuni, despre care fuseserăm preveniți că ascunde minunății de sculpturi naturale, la cari, așa dar, meșteșugul omenesc n'a contribuit cu nimic și, totuși, redând imagini vii, grăitoare,

În preajma băii lui Mahomet. ■■■

Raiul: Adam și Eva și pomul cunoștinței.

Scara ce duce spre fundul iadului. ■■■

luat în decursul vremurilor, desigur că n'ar fi nimic uluitor, dar iată că chiar numai blocuri de piatră, ce n'au avut de suferit transformările cari au dat naștere acelor stalactite și stalagmite, au căpătat aspecte stranii, asemănătoare, în ultima limită, cu animale, părți din trupul nostru, accesorii ale îmbrăcămînții, construcții diverse, obiecte sau chipuri, flori, de-ale mâncării. Și tuturor acestora norodul n'a întârziat să le atribue diferite legende, dintre cari unele îmbinate de suculentă savoare umoristică.

Intrarea în peștera aceasta nostimă, care a fost descoperită în anul 1891 de picherul Hondel și Iuliu Țăran, ceea ce înseamnă adică de patruzeci și patru de ani, nu e liberă. În schimbul unei taxe infime, lacătele groase ale porții grele ce închide gura peșterii se desghioacă și ești liber să explorezi interiorul în lung și 'n lat, documentându-te amănunțit asupra conținutului ei, fie ca pură distracție, fie ca să-ți asimilezi un nou bagaj de cunoștințe, de domeniul curiozităților geologice.

Cozma Ioan, mâna dreaptă a restauratorului, deține de treisprezece ani calitatea de „conducător al peșterii”, cum se intitulează cu mândrie. E o figură de un oacheș pronunțat, cu expresia energetică și dominând, cu un limbaj hotărât, pe cei cari apelează la

cărora fantezia inepuizabilă a poporului le-a creat, o personalitate, iar altora un istoric sau o atitudine. Bizareria fenomenului și-a răspândit ecoul până pe meleaguri depărtate și sute de persoane circulă zilnic pe aci (negreșit, numărul lor se 'ndoieste și 'ntreiește Duminică și 'n zilele de sărbători), aduse numai de dorința fierbinte de a se convinge de visu de veracitatea și originalitatea faptului. Dacă totul nu s'ar reduce decât la simple formațiuni pe cari stalagmitele le-au

Impărăția lui Lucifer.

vastul său capital de informațiuni și amintiri, acumulat de atâta amar de vreme. Când solicitanții sunt în număr prea mare, are avantajul că-și golește sacul simultan pentru mai mulți odată și, firește, răsplata urmează în aceeași proporție. Căci, în definitiv, nimeni nu-l poate obliga să-și piardă degeaba timpul. Aici chiar că se potrivește acel vechi, dar etern actual: **Time is money.** Descui poarta și:

— Poftiți, domnilor!

Și gata! Nici tu lumină, nici tu explicație, niciun fir călăuzitor în labirintul de străbătut. Te miști nedumerit, te uiți fără să pricepi, ți-e mereu în ureche vâjâitul apei, cotropit de temerea că vei cădea în ea la fiece pas, și vederile ce le întâmpini îți grăesc o limbă moartă. Le lipsește pecetea legendei vorbite sau scrise.

Cu autoritatea pe care și-a câștigat-o în intervalul atât de lung de treisprezece ani, Cozma Ioan brăzdează o largă fâșie de lumină în bălbăiala comentariilor și a interpretărilor, cari, venind dela spirite variate, imprimă un înțeles haotic multiplelor figuri, siluete și chiar scene ce întrețes peștera dela un capăt la celălalt. Și trebuie să știți că nu e tocmai mică. Proprietarul ei s'a ocupat de „amenajarea” ei cu o îngrijire de părinte, construind, spre a evita accidente, trepte din distanță în distanță, bariere de fer de cari să te proptești, ca, la vreun pas greșit, sau lunecându-ți — ferească Dumnezeu! — pe solul acela veșnic jilav, piciorul, să nu te rostogolești în vre-o prăpastie. Ba, a pus să se aștearnă și două poduri peste apa ce spintecă peștera și fără de cari vizitarea acesteia ar fi fost cu neputință: unul de șaisprezece metri și altul de treizeci și șase, unde adâncimea bulboacei depășește patruzeci de metri.

Tot în scopul de a preveni nenorocirile, s'a ridicat o îngrăditură în punctul unde s'a oprit cu măsurile pentru înlăturarea eventualelor primejdii.

* * *

Așa dar, Cozma pregătește două lămpi cu carbid și, înarmat cu ele, ne poartă să-l urmărim. Străbatem o mică pajistă, domnul Delean îndepărtează lacătele ruginite și pătrundem. Nu trebuie să pășim prea departe și atenția ne e atrasă de o arătare care ar întruhipa pe **soacra lui Mahomet**. Intre ginere și mamele soțiilor lor au fost întotdeauna disensiuni mai mult sau mai puțin întemeiate, ostilități, conflicte mai mult sau mai puțin violente, săcăieli, polemici, schimb de cuvinte acre, așa că nimeni nu rămâne mirat de poziția ireverențioasă pe care soacra profetului o are față de acesta, proeminându-și spatele într-o sinuozitate deadreptul jignitoare pentru locul designat de o placă mare, dreptunghiulară, ca fiind **mormântul lui Mahomet**.

În jurul acestui pământ pios mi se deschide toată perspectiva vieții pe care și-a înfiripat-o sfântul promotor al legii Islamului. Pe el însuși nu-l vedem decât sub forma de **prunc**, dar în schimb **frații lui** ne sunt redați în maturitatea lor, alături de cari stă înfiptă în zid **narghileaua** (Cozma îi zice „sipca”: probabil termen local) din care profetul trăgea în clipele libere, când își odihnea mintea de preocupările religioase. De sigur însă că, oricât era dedat spre cele cerești, nu neglija nici cerințele de igienă, căci și-a instalat și o **baie**, cu apa de trei metri adâncime, și oricine poate examina gura pe unde Mahomet se scufunda în înviorătorul basin. E tocmai lângă podul cel de șaisprezece metri, sub care va fi fost pe vremuri, un șanț ce împiedica intrarea în **Cula lui Mahomet** a celor neche-mați.

După o baie răcoritoare, pasionații fumători simt nevoia unei țigări. Intemeietorul Coranului, care, în fond, nu era și el decât om, nu se sustrage regulii obștești, așa că servitorii au avut grijă să pue **tutun la uscat** și, spre a-l feri de mâna hrăpărească a nelegiuitorilor cari ar râvni la acest avut, de calitate superioară, a distinsului personaj, a fost postată o **santinelă la dreapta**. Mai mult: în preajma culei, o **mezelărie** își expune salămurile și șuncile ce formau, de bună seamă, alimentul prohibit, deci cu atât mai gustos, al paznicilor, cari apoi, spre a li se ierta păcatul comis, coborau în **capela** înăuntrul căreia poți privi pe două ferestruici. Ar fi mai de grabă

geamie, fiind vorba de mahometani, dar n'avem puțința să facem demarcația precisă, oricât se luptă aparatul fotografic s'o fixeze. Adevărul e însă că imediat se ridică un **amvon**, în vecinătate cu **catedrala românească din Blaj**, dar spre a nu se pierde din nota orientală, un **crocodil** își arborează solzii și botu-i amenințător, iar o **floare de lotus** își desfoiază petalele.

Istoria nu ne spune dacă Mahomet a fost sau nu vegetarian, dar cert e că un **vultur cu ari-pile deschise** planează deasupra unei **grădini de zarzavat** din apropiere... poate spre a-i păzi **coroana** sau a-i servi ca simbol. Precum constatăm, cu tot disprețul ce-i manifestă soacra, se 'nconjurase de tot dichisul indispensabil unui propovăduitor atât de ilustru.

Ne afundăm apoi în plină junglă: unul după altul se succed: **balaurul cu șapte capete**, **șarpele cu creastă**, **elefantul cu trompa în jos**. Ce să caute însă printe sălbăticiunile acestea **lojile dela teatru** (sau boxe)? Să fi având curajul să se aventureze în asemenea locuri primejdioase niscai actori ambulanți, cu spectatori așijderea? Cam problematic? Și de ce aci? Pentru a gusta un farmec nou? Sau cumva îndrăgostiți, în goană după senzații exotice? A, pare-se că vine deslegarea!

Pășim în **raiu**, unde, lângă **pomul cunoștinței binelui și al răului**, **Adam** într-o parte, iar **Eva** în cealaltă, stau de ascultă îndemnul perfide ale **șarpelui**, al cărui contur, într-o culoare albă, ce-l distinge de rest, se desenează pe zid în linii viguroase. Foarte aproape, o buturugă, pe care primii soți pământești obișnuiau să-și țeasă visurile lor sentimentale, fără ca în pieptul lor să fi încolțit cea mai pală dorință de adulter. Dela început, observ o particularitate, ce poate avea o semnificație simbolică: **Eva** e mai înaltă decât **Adam**, ceea ce s'ar putea tălmăci cu o introducere de dominație a femeii asupra bărbatului. El e scund, cam pipernicit, gata să fie culcat la pământ, la un gest mai ofensiv al tovarășei sale, și, ieri ca și azi, atunci ca și acum, în neputință de a se smulge influenței insinuant de dulci a aceleia pe care o tratează în minoră, dar care dispune de mii de resurse spre a-l aduce sclav la picioarele ei. Pe lângă **mărul oprit**, nu se puteau însă lipsi și de alimentele obișnuite, căci poezia nu e întotdeauna străină de banal, așa că precursorii noștri biblici s'au îngrijit de o **grădină de pătlăgele roșii** și se dedau cu zel apiculturii, alcătuiind o sumă de **stupuri**, din a căror miere se înfruptă ades.

Nu-i invidiați însă, căci, altminteri, riscați ca **Lucifer**, care vă scrutează din profil, să vă prăbușească în **fundul iadului**, care se cascadează imediat înaintea piciorului vostru. Fiți atenți și țineți-vă de bara dela marginea prăpastiei, cum a făcut și semnatul acestor rânduri, dacă vă e scumpă viața. Nu vă lăsați năucii de familiaritatea perversă a împăratului diavolilor, care și-a atârnat pentru uscat, fără nicio jenă de ochi candidi, **indispensabilii** săi enormi și... nu mai pomenim nimic de ce e expus peste drum de ei. Un val de pudicitate ne copleșește, față de creația cam „shocking” a necunoscutului artist.

Camaradul meu are curajul, ca să nu zic cutanța, să se hazardeze pe scara ce duce în abisul unde se țin reuniunile încornoraților. Stăpânul negrei împărății nu-l grătește cu nicio atenție, preocupat, desigur, de cele **trei rațe sălbatice** ce urmează să le prepare pentru ospăț, așa că intrusul ajunge, neturbat, jos, unde face o descoperire senzațională! **Tablele lui Moise** (**Cele zece porunci**), al căror duh nu se mai simte de mult, au fost, pur și simplu, dosite de Satan și ascunse aci, la întuneric, spre a-și pierde cu totul înrăurirea lor binefăcătoare. Rezultatul a fost pe deplin obținut: furtul, minciuna, schingiuirea, reaua credință, înșelăciunea, oprimarea, neîndurarea, bestialitatea... înfloresc astăzi, cu o amplexare pe care nici hoțul Decalogului n'ar fi visat-o.

Incursiunea noastră se oprește la acest punct. O împrejmuire, ridicată cu intenția umană de a feri de nenorociri, împiedică înaintarea. De altfel, ne e de ajuns și cât am cutreerat și facem cale întoarsă. Cu prilejul acesta, ne surprinde mulțimea imensă de iscălituri ce înegresc pereții peșterii. Aproape că nu mai există petec liber:

numele se înșiră în linii de tot felul, drepte și frânte. Și printre ele, citim și pe cel al fostului ministru Iulian, pe care Cozma care-l condusesese neprinzându-i deslușit numele, i-l scriese inițial: Iulian, și apoi, îl rectificase.

De cum ne apropiem de gura peșterii, un bâzâit ca de albine ne izbește urechea: poporul rămas afară cere, impetuos, să intre și când poarta s'a deschis iară, o năvală de tineret stă gata să se precipite înăuntru. Puternica dogoreală ce-mi învă-lue obrazul mi se pare o alintare blândă, ca de mână catifelată a unei surori de caritate.

A. Nora

*Dacă vedem
dinți așa frumoși
și sănătoși ne
gândim la -
Chlorodont!*

Tuburi de 19.- și 30.- Lei.

PEPINIERILE DOMENIULUI HEREȘTI

Poșta Budești, Ilfov

PENTRU PLANTĂRILE DE TOAMNĂ:

**Vițe, arbori roditori, pomi
pentru parcuri, arbuști**

Cereți catalogul ilustrat.

Londra, Paris, Berlin, Roma și restul Europei
POATE AUZI FIECARE:

CU 150 LEI PE SĂPTĂMÂNĂ

Vindem aparate Electrophon cu 3-4-5 lămpi, aconto
dela 700 lei numai la:

RADIOELECTROPHON

București, Strada Viitor, 133 Telef. 2.60.91

SPORT

IN sfârșit, a venit și toamna! Căldurile de iulie și Cup-tor, prelungite până în inima lui Octombrie, ca un fel de premieră de mare succes, au fost brusc tăiate de o ploaie'n munți, care și-a întins plasa de răcoare peste întreg pârjolitul Bărăgan, acoperind, inevitabil, și Capitala. Eol și-a dat drumul supușilor, care au început să sburde, de prea mult timp ținându-i închiși, printre block-house-uri și peste maidane, stârnind, și printre unele și peste altele, aceiași nouri de praf, aceleași vârtejuri de microbi. Termometrul, surprins, a fost silit să-și readucă mercurul într-o zonă mai armonizată cu anotimpul...

Sepi (Venus) încearcă să treacă de Te-peneag (C. F. R.)

Panică la poarta Ripensiei.

ușor de mulțumit — poate constitui o explicație. Mai ales că termenul de „toamnă” este delicios... Pentru noi însă, care căutăm — uneori, cel puțin — să găsim în football și unele înlănțuiri logice, în afară de formule cabalistice, explicația aceasta nu ne mulțumește.

Am prefera-o pe aceea care șade în ochii tuturor celor de față la match. Anume, că Venus era o echipă plină de deficiențe. În linia de mijlocari, de pildă, unde lipsa lui Bărbulescu a lăsat, în toată goliciunea ei prea marea virtuozitate a lui Eisenbeisser pentru un simplu match de campionat și prea mică valoare a celor cari l-au încadrat, pentru un groaznic de complicat match

Dobay (Ripensia) în luptă cu Robe (U-Tric.)

A venit și toamna... Dar sportul în țara noastră a rămas același. Tot football.

* * *

Și tot football rămânând, nici spectacolul n'a prezentat vre-o variație senzațională.

În așteptarea „marelui eveniment” — care va fi matchul Polonia-România, la 3 Noembrie — tot Divizia Națională ne-a delectat cu inevitabilele-i matchuri. Deci, ne-am resemnat.

Le vom analiza în câteva cuvinte.

* * *

Sâmbătă, pe arena Venus, gazdele au dat replica C. F. R.-ului. O replică de slabă factură, nedecisă, sacadată. De unde, încheeată printr-o amară decepție: 1—3.

Mulți au spus:

— „Este tradiția! C. F. R. învinge, întotdeauna, toamna, pe Venus, oricât de tare ar fi acesta din urmă!”

Ceeace, evident, pentru unele spirite — să recunoaștem, foarte

de campionat. Apoi în linia de atac, unde nu există decât doi oameni: Petea Vâlcov și Gruin. Nu ne putem întinde prea mult asupra acestui subiect. Dar, legitim, ne întrebăm de ce Venus, după strălucita experiență a unui 3—0 contra Ripensiei, întrebându-l centru înaintaș pe Petea, între o ceată de juniori, nu caută să repete încercarea și s'o definitiveze? Cu un centru înaintaș care joacă cu spatele la poartă și are bizara convingere că e singur pe teren, viitorul nu le poate oferi victorii prea numeroase...

* * *

Duminică, pe arena din Obor, Ripensia a făcut o nouă prezentare de gloabe, pentru a întrebuița un termen hipic. Aceiași unsprezece jucători cari de vreo zece sezoane calcă pe nervii spectatorilor, au ținut față echipei de lângă Gara de Est. Și, negreșit, abia au reușit să facă un match nul, cu mult noroc, căci victoria trebuia să revină Bucureștenilor.

3—3 a fost scorul. Asupra jocului e superfluu să mai insistăm. Unirea-Tricolor a marcat din joc, Ripensia din scăpări. Iată-i rezumată toată fizionomia.

* * *

La Arad, Juventus după cum era de prevăzut, și-a întrerupt o serie de... două victorii, printr-o înfrângere la limită. Amefa a câștigat cu 2—1, după o luptă îndârjită. La fel C. A. O., care a dispus cu 1—0 de Gloria, trebuind să facă apel la toate resursele. La fel și Chinezul, contra Crișanei, deși scorul e mai generos: 5—3.

Însfârșit, România și Universitatea, derby-ul Clujului, s'a terminat la egalitate: 1—1.

* * *

În urma acestor rezultate, Divizia Națională și-a găsit, iar, alt „leader”.

Pe C. A. O.

Următ de Ripensia, Venus și Juventus.

Ultimele sunt cele două echipe și această nouă perspectivă e clujene, Universitatea și România. prea absorbantă.

Tot în urma acestor rezultate și și a formei arătate de jucători, problema formării echipei Naționale se pune cu o acuitate descurajantă.

Din fericire, oficialii n'au timp de asemenea fleacuri.

Sunt ocupați cu niște fraude la „district” sau la „ligă” — n'am putea preciza cu care — pentru care opoziția a început să se agite ideia parchetului.

Între timp. Polonia a învins echipa secundă a Austriei și vrea să joace cu prima. Ciudate gusturi!

Matchul România-Polonia, repetăm, are loc la 3 Noembrie.

Se va disputa în București.

Ne vom putea admira, nestin-gheriți.

Și felicită, la fel!

Gh. Tari.

N'AM DESCOPERIT AMERICA!

CUTREMUR SOCIAL LA SAN FRANCISCO

URMAREA ARTICOLULUI DIN PAG. 11-a

Și-atunci au organizat alte distracții!

JOCURI DE NOROC

Jocurile sunt aspru interzise în aproape toate Statele Unite. Reno nu le-a interzis!

La Reno, trei din străzile principale n'au decât case de joc, case care dau toate deadreptul în stradă, cu vitrine mari, luminate, case deschise de dimineață încă. Se joacă jocuri din toate părțile, firește ruleta, dar și o sută de alte jocuri, misterioase pentru mine, probabil jocuri mexicane, sud-americane, italiene, chineze, etc. Toate localurile sunt pline de lume, mai ales că nu numai candidații la divorț vin special la Reno ca să joace.

Iată deci, pe lângă un puternic motiv de reținere, un alt mijloc puternic de atracție! Povestea următoare are o formă anecdotică; dar se spune că e autentică: Un american s'a certat cu nevasta, pentru că doamna nu-l lăsa să plece la Reno, la jocuri. Și omul a plecat totuși; dar pentru că tot se afla în capitala divorțurilor, și-a amintit de ceartă și a cerut și divorț... Noroc că Reno satisface amândouă necesitățile. Altfel, americanul nu s'ar mai fi ostenit să plece aiurea pentru divorț. S'ar fi mulțumit cu ruleta!...

GÂNDIȚI-VĂ NEAPĂRAT LA ETERNITATE!

Odată cu jocurile, tot restul cortegiului: se știe că nimeni nu economisește banii câștigați la joc.

Magazine, bijutierării, cafenele, danciguri, case de plăcere. Toate acestea oficial sau oficios.

Alcoolul, când era interzis, era și aici interzis, pentru că nu depindea de statul Nevada. Asta însemna că era consumat, fără nici un mister, în camera hotelului, nu în restaurant. Când California e aproape și e renumită tocmai pentru vin așa de bun!...

Rezultatul e că această capitală mică a unui pustiu mare, oferă un aspect zgomotos și vesel. Femeile umblă în pijamale strălucitoare. Automobilele trec în lanț neîntrerupt. De cum se înserează, sute de reclame luminoase orbesc lumina stelelor. Cetățenii din Reno se mândresc mult și au proclamat mândria lor pe un arc de lumină ridicat la intrarea străzii principale: „The biggest little city in the world” (cea mai mare cetate mică din lume).

Fără îndoială, măreția orașului nu se sprijină pe virtuțile sale, veți spune.

Totuși! Pe șoseaua care vine dela San Francisco și Sacramento, un munte de două mii de metri. Pe stâncile care îl domină, mâini pricepute au pictat în litere imense, ce le-am citit din avion chiar:

„Gândiți-vă la eternitate!”

„Răscumpărați păcatele voastre!”

Iar anul trecut încă, la frontiere, și chiar când decolai, pentru că puteai lua cu tine câteva picături din alcoolul oferit cu atâta dărnicie la Reno, vameșii scotoceau câte un sfert de ceas și îți confiscau orice sticlă. Afară doar dacă nu preferai să cumperi pe față, destul de ieftin, la oricare farmacie, sticle cu „vin tonic”, adică pur și simplu porto californian...

I. MARIUS MIRCU

CONCURSUL „BATA”

Am primit numeroase înscrieri pentru examenul ce urmează să se țină în vederea alegerii a 35 de bursieri la școala „Bata” din Zlin. Anunțăm pe toți cei interesați că examenul va avea loc la București, la redacția revistei noastre, în zilele de 26 și 27 Octombrie.

Candidații vor trebui să se prezinte Sâmbătă la orele 3 după amiază la redacția revistei noastre.

Plecarea celor 35 de bursieri cari vor fi aleși, va avea loc în primele zile ale lunii Noembrie.

Motto : „77” Regele Carol I în planul al doilea pe soclu.

O inițiativă, deși poate cam tardivă totuși foarte frumoasă, a adus la ordinea zilei **Concursul de proiecte**, pentru monumentele primilor regi ai României.

Astfel de mai bine de 10 zile machetele sculptorilor noștri stau expuse vizitărei publice, în sălile „Fundăției Dalles”, din B-rd. Brătianu.

Dăm deci aci impresiile, pe care le-am încercat personal în cercetarea acestei expoziții.

Sub motto „77”, găsim un proiect pentru statuia regelui Carol I. Un cal reprodus cu îngrijită fidelitate după cel al lui Verrocchio de la Veneția, pe care Bartolomeo Colleoni a fost înlocuit cu primul nostru rege, fără de nici cea mai mică preocupare de armonizare stilistică. Proiectul acesta, așa cum e prezentat, exagerează însemnătatea animalului, în dauna subiectului programat în acest concurs.

Alături se smulg în sus — la propriu și la figurat — alte patru machete, toate sub motto „Alba-Iulia”. Dintre ele, cele care reprezintă pe regele Ferdinand I, trădează reminiscențe **bine asimilate**, atât de la Colleoni, cât și de la Gattamelata lui Donatello din Padova.

În ele, ridicând frumos mișcat, în scări, pe călăreț, artistul creator umple locul liber din șea, cu o mototoaleală a priso-

Monumentele REGILOR

sului de mantie ce i-a prins-o călărețului de umeri, fără însă de gust și mai cu seamă fără de claritate.

Această compoziție, căreia îi recunoaștem superioritatea — asupra tuturor celor concurente, — prin glorificare sinceră și monumentalitate, e prezentată alături, pe socluri înalte, în două versiuni.

Primul soclu — după părerea noastră cel mai reușit — e tratat arhitectonic, cu detalii sculpturale decorative. Pentru a nu se abate însă cu totul de la programul concursului, care cere ca regele Ferdinand I să fie prezentat pe o stâncă, sculptorul încearcă să remedieze la acest comandament prin următoarea împlinire. El trănțește astfel, între statuia propriu zisă și soclul ei arhitectonic, un aluat, fără de rost estetic, care vrea să reprezinte o fărâmbă numai de stâncă.

Motto : „Alba-Iulia” Regele Ferdinand.

Motto : „Alba-Iulia” Regele Carol I.

Al doilea soclu e redat printr-o stâncă înaltă, fără de mari însușiri estetice și nici detalii decorative.

Socotim că proiectele de sub motto „Alba-Iulia” pot primi premiul întâi, cu paranteza firească, în caz de realizare, ca ele să sufere mici corectări. Așa de pildă : pentru proiectul statuei regelui Carol I, să fie modificată atitudinea de inginer hotarnic în acțiune, care i-a fost dată marelui rege ; iar, pentru proiectul statuei — mai bine reușite — a regelui Ferdinand I, să fie îngroșată spinarea calului, care privită azi din față, apare în unghi prea ascuțit.

Tot în acel colț al expoziției, sub motto : „Fiat Lux”, e prezentat un proiect pentru statuia regelui Carol I, în atitudine de impunătoare cuminenie, fără însă de nici un fel de glorificare și nici cea regească măreție care se desprinde din proiectul similar, de sub motto : Rex.

Sub motto : „F. F.” (cifru regelui Ferdinand I), e un proiect

frumos. Calul într-o atitudine de dresaj (realizată pentru întâia oară de un artist sculptor francez), concurentul pare să fi fost prea preocupat în ansamblu, să corespundă pe de-a întregul programului de concurs. Sub motto : Jupiter Sagiter, e prezentat un proiect care desvăluie însușiri de excelent meșteșugar, în materie, autorului său, fără însă de prea mari avântări de fantezie artistică.

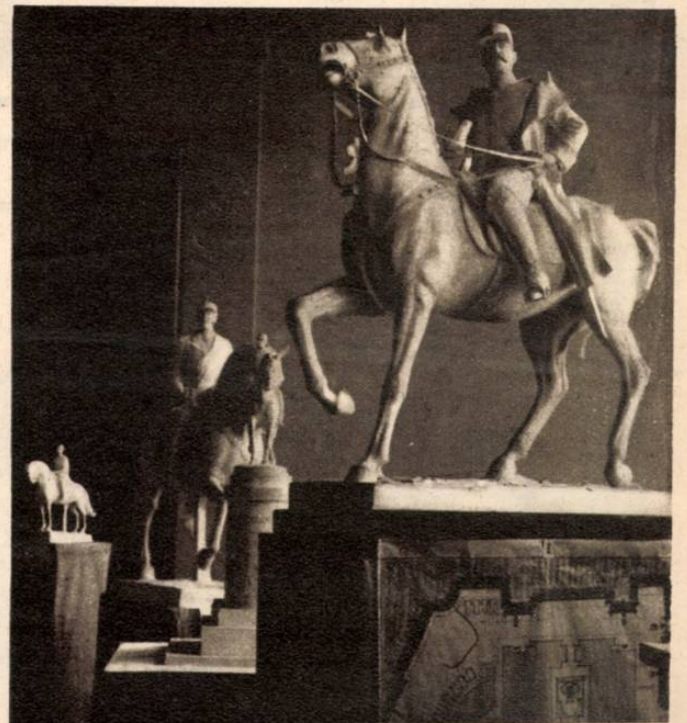
Proiectul cu motto : „Nistru-Tisa”, prezintă un ansamblu bine armonizat în proporții, cu ignorarea detaliilor de echitație, deși călărețul stă ferm în șea.

Motto : „Gloria”, prezintă un proiect pentru statuia regelui Carol I. Lucrare admirabilă ca tehnică de detaliu, mișcare, atitudine și chiar gând, dar după părerea noastră, cu totul alături de programul și mai cu seamă de intențiunile acestui concurs.

Am omis să rândum mai sus proiectele destul de reușite, pentru ambii regi, de sub motto : „Bucur”. Un mareș Carol I, în ținută și atitudine regească ; călare pe un cal liniștit, care concurează la monumentalitatea severă a ansamblului. Macheta pentru monumentul regelui Ferdinand I — pe care o credem mai puțin reușită, — reprezintă regele călare, în vârful unei stânci, să te tot miri cum de-a putut să se urce până acolo sus. E totuși drept că prin această manieră artistul izbutește să-și smulgă subiectul în sus, în măsura egală în care tot uriașul postament aderează, pentru totdeauna, cu pământul.

Ne interesează prea profund, măreția gândului acestui concurs mare, pentru a încerca aci și o analiză umoristică a burlescului, care s'a prelins în el, prin proiectele de sub motto : „Scurt” ; o „potcoavă” etc.

T. Sim.-Rîmnicu

DOAMNELOR!

Yopsitul părului, în cele mai frumoase culori naturale precum și ondulatii permanente, execută ireproșabil Coaforul François, Strada Regard Quinet, 7. Telefon 3-01-23

PREA STIMAȚI DOMNI!

Nu pot să vă mulțumesc îndeajuns că prin întrebuințarea regulată a Togalului am scăpat cu desăvârșire de reumatismul meu cronic. Este neprețuit avantajul Tabletelor Togal față de celelalte preparate similare, fiindcă n'are nici o influență neplăcută asupra stomacului.

Tg. Mureș, 4 Dec. 1931. J. Szántó

Știi tu, nu există nicio îndoială:

Nici un fel de »Cremă de lux«, »Cremă minune«, sau vreo contrafacere, nu pot înlocui Crema-Nivea. În toată lumea nu există o altă cremă de piele care să conțină »Eucerita«, substanță neîntrecută pentru întreținerea pielii și pe care se bazează efectul atât de binefăcător. Acesta este tot secretul — și costă numai câțiva Lei!

Așa dar: Luați numai Crema-Nivea, nimic altceva!

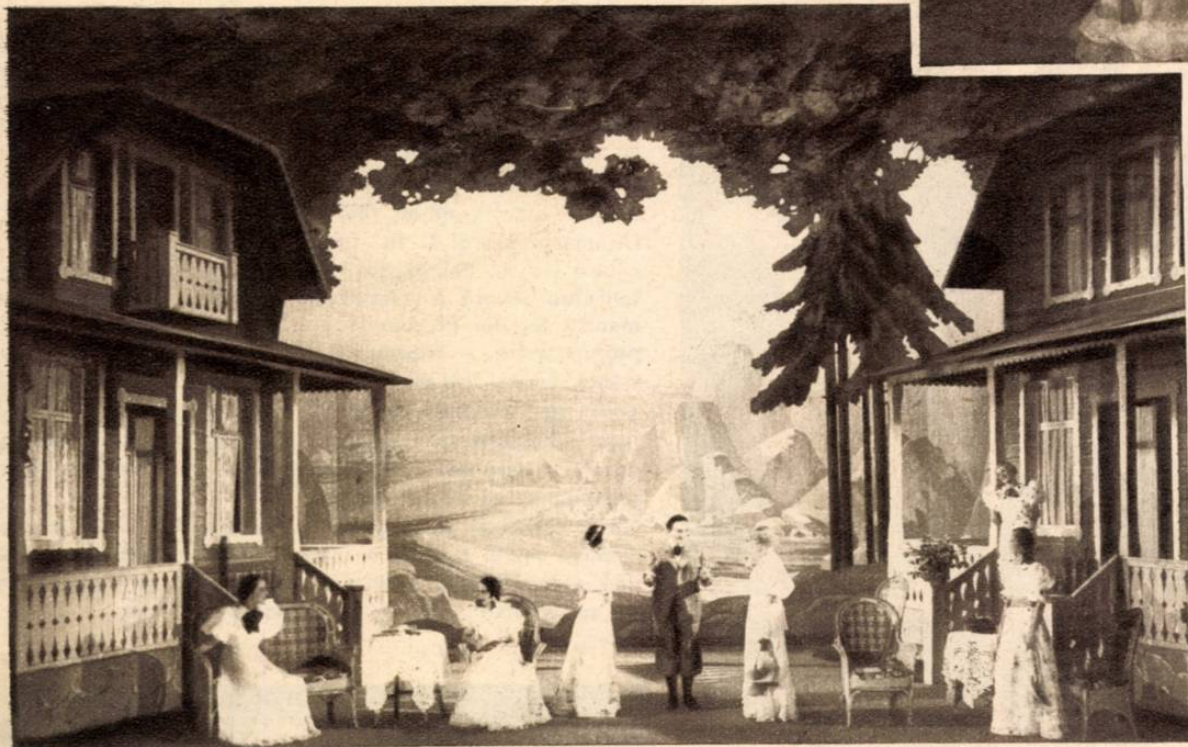
CREMA-NIVEA : în cutii cu Lei 16'—, 34'— și 72'—
în tuburi Lei 30'— și 45'—

Saptamana teatrala

„Când vița tânără 'nflorește" la Teatrul Național

RECENTA premie a Teatrului Național ne arată cu prisosință că nu „subiectul", de care se face atâta caz este esențialul la o piesă de teatru. Mă gândesc ce s'ar fi ales din „subiectul" piesei „Când vița tânără 'nflorește" dacă ar fi căzut pe mâna unui scriitor mediu. Ar fi ieșit o grosolană și nimic mai mult. Bjørnsterne, marele scriitor norvegian, a scris — sau mai bine spus a dictat această piesă, el fiind paralizat, la vârsta de 70 de ani. Este ultima lucrare de teatru a autorului „Falimentului", care — desigur — ca să-i treacă timpul, atât de încet pentru un om ținut de suferință, a făcut acest „exercițiu", care departe de a avea adâncimea de cugetare a celorlalte opere ale sale, poartă totuși marca subtilului psiholog și cunoscător al zig-zagurilor sufletești. Totul e o broderie fină, din nuanțe și scene, unele pe multe de cuțit. Scrisă mai de mult, totuși piesa a cărei temă reiese chiar din titlu — alături de tinerețea care-și cere dreptul la viață, și în sufletul celor mai vârstnici se reaprinde, doar pentru o clipă, flăcărița unei iubiri întârziată — are lucruri de o izbitoare actualitate. Și acest lucru pecetluiește opera de artă o fâșie de viață, etern valabilă.

Regisată de d. V. Enescu, „Când vița tânără 'nflorește" a fost interpretată de un ansamblu din care s'au desprins d-na Maria Filotti, d-ra Elvira Godeanu și d. Grigore Mărculescu.

Intre „Henric al IV-lea" și alte „lovituri" cari ne sânt anunțate, „Când vița tânără 'nflorește" face figură bună.

IOAN MASOFF

Tanți Economu, Marietta Anca, Puia Ionescu și Gr. Mărculescu.

Gr. Mărculescu și Marietta Anca.

Scenă din actul I a piesei „Când vița tânără 'nflorește" la Teatrul Național.

TABĂRA DE CERCETAȘI DE LA TALAȘMANI (JUD. TUTOVA)

Locul taberei regionale Talașmani este situat între Gara Bârlad-Galați fiind deservită de linia C. F. R. Distanța între Galați-Talașmani este de 55 km., iar distanța între Bârlad-Talașmani de 25 km.

Pe lângă C. F. R. este și o șosea județeană între Bârlad și Galați în bune condițiuni.

Localitatea „Talașmani" este clădită ca o stațiune climaterică, înconjurată de păduri având o altitudine de 312 metri, cu izvoare naturale abundente.

Prin marginea pădurii curge pârâul Jeravățul la o distanță de tabără 200 metri, dând taberei un aspect

și mai pitoresc.

Construcțiunile și jocul taberei, au fost donate de Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, Legiunii de Cercetași „Bogdan Voevod" din Bârlad, cu adresa

Nr. 11866, 14 Februarie 1935.

Fotografiile noastre înfățișează câteva aspecte ale taberei de cercetași din Talașmani m'nunat organizată de d. colonel Boteanu Emanoil.

CE MINUNAȚI DINȚI ALBI AVEȚI!

Vă dați singură seama de modul rapid și eficient cu care KOLYNOS curăță și albește dinții. Această probă odată făcută, niciodată nu vă veți mai reîntoarce la vechea metodă anti-științifică.

Nici un alt produs cunoscut de știință nu albește și nu face să strălucească dinții pătați și îngălbeniți așa de repede ca KOLYNOS. Incercați KOLYNOS chiar de azi.

KOLYNOS CREMĂ DENTARĂ

CALENDAR

1451 Bogdan al II-lea, voevodul Moldovei, este decapitat la Reuseni.
1793 Executarea Mariei Antoinette la Paris.
1847 * Sublocotenentul Vasile Verbiceanu, mort eroic în fața Smârdanului în 1878.
1893 * M. S. Regele Carol al II-lea (alături chipul).
1904 * publicistul Ștefan Petică (* 1877).

16

1815 * Scriitorul german Emanuel Geibel, la Lübeck († 1884).
1830 * Doctorul Carol Davila, la Parma, în Italia († 1849) (alături chipul).
1849 * Compozitorul Frederic Chopin la Paris (* 1810).
1858 * Scriitorul Andrei Bărseanu († 1922).
1870 * Scriitorul Al. I. Basarabescu.

17

1777 * Scriitorul Heinrich von Kleist, la Frankfurt a/O. († 1811).
1836 * Diplomatul Mihail Mitileneu († 1903).
1886 * Doctorul Gheorghe Polizu, membru al Acad. Române (* 1819).
1924 * lăncu Cavalier de Flondor (* 1865).
1931 * Celebrul inventator Thomas Alva Edison la West Orange (* 1847) (alături chipul).

18

1795 * Scriitorul englez Jonathan Swift la Dublin (* 1667).
1875 * Publicistul G. Ranetti († 1928).
1903 * Istoricul și filologul german Th. Mommsen (* 1817) (alături chipul).
1926 * Dr. Victor Babeș, membru activ al Acad. Române (* 1854).

19

1651 * Jean Bart la Dunkerque, unul dintre cei mai frumoși corsari († 1702).
1837 * Pictorul Constantin I. Stănescu († 1909) (alături chipul).
1873 * Epigramistul Cincinat Pavelescu († 1934).
1909 * Medicul Cesare Lombroso, la Turin (* 1836).

20

1600 Mihai Viteazul este învins de Simion Movilă.
1805 * Amiralul englez Nelson la Trafalgar (* 1758).
1833 * Chimistul Alfred Nobel, la Stockholm († 1896) (alături chipul).
1915 * Virgil Onițiu, membru onor. al Acad. Române (* 1864).

21

1811 * Virtuozul și compozitorul Franz von Liszt la Raiding († 1886) (alături chipul).
1858 * Împărăteasa Augusta Victoria la Dolzig († 1921).
1882 * Pictorul Ion Andreescu (* 1851).
1909 * Pictorul Rolla Pickarski.
1929 * Epigramistul Giordano, la Iași.

22

BAYER

În interesul tuturor

...o tabletă fără crucea Bayer nu poate fi Aspirin, pentru că fiecare tabletă de Aspirin poartă: **ASPIRIN** BAYER

contra tuturor durerilor și bolilor provenite din răceală.

INAUGURAREA ȘOSEI GIULEȘTI
În prezența primarului general al Capitalei s'a inaugurat săptămâna trecută șoseaua Giulești.

PROCESUL DEVIZELOR

Săptămâna trecută a început procesul traficantilor de devize. În fotografia noastră vedem în boxa acuzaților pe cei trei inculpați principali: Cățătorescu, Nacht și Vasilescu.

CE VÂRȘTĂ VĂ ARATĂ OGLINDA DV. ?

Încercați această simplă rețetă Orice ar spune actualul Dv. de naștere, vârsta ce aveți în ochii lumii v'o arată oglinda. Anii nu fac nimic dacă o piele limpede și catifelată și un ten fraged și strălucitor vă mențin obrazul tânăr.

Orice femeie poate acum reda tinerețea pielii sale, fie ea chiar moleșită și ofilită, brăzdată de cute sau arătând bătrână din cauza slăbirii mușchilor obrazului. Cu ajutorul procedurii speciale al Profesorului Dr. Stejskal de la Universitatea din Viena s'a obținut din animale tinere un remarcabil element întineritor, numit Biocel. Acesta e acum conținut în Crema Tokalon, culoarea roză, celebra cremă de Paris, și numai în ea. Aplicată seara înainte de culcare, ea vă nutrește și vă întinereste pielea în timp ce dormiți. Tesuturile moleșite recapătă o soliditate juvenilă. Dimineața aplicați Crema Tokalon, culoarea albă (neunsuroasă). Ea înlătură porii dilatați, coșurile și toate defectele tenului, albește pielea, o tonifică și o strânge. Faceți această simplă încercare pentru recăpătarea tinereții și oglinzii Dv. vă va arăta cu câți ani obrazul Dv. a devenit mai tânăr.

De vânzare la toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile din țară. Noi prețuri reduse: Crema Tokalon, culoarea albă, la Lei 50.—, Crema Tokalon aliment, culoarea roză, la Lei 60.—.

VECHEA BLĂNĂRIE
Wilhelm Steinhart
Calea Moșilor 188, Telefon 2.56.15
Ultimele noutăți ale sezonului
Atelier propriu

Mătasea de cusut și de butonieră Gütermann

Alegeți o țesătură bună, doriți o confecționare aleasă, insistați ca, neapărat cusăturile să fie din mătase naturală. Nu veți trebui nici o dată să le refaceți. **Atenție la marca de fabrică.**

Institut medical cosmetic

Str. Brezoiand 3, București III
Telefon 4.59-22. Consult. 11-1, 5-8
sub conducerea unui medic dermatolog și unei doctorițe din Berlin.
Sfaturi și îngrijiri date de către specialiști în toate tărîmurile cosmetice.
Înlăturarea radicală a perilor de prisos, prin diatermie, îngrijirea frumuseții și a trupului, etc.

Valsul

MAIESTATII SALE

WILLY FORST
și PAUL HÖRBIGER
în opereta „Valsul Majestății
Sale” care înregistrează un
un succes extraordinar pe
ecranul cinematografului Savoy.

REALITATEA

ILUSTRATA

DE PE FRONTUL ETIOPIAN: ȚINUTUL UNDE OAMENII SE MĂCELĂRESC ÎN T R E E I

În Abisinia tunul bubuie, avioanele asvârlă bombe, oamenii înving lupte crâncene, și toate grozăviile din marele război se repetă. N'a trecut nici un sfert de veac, și lumea pare c'a uitat ce-a fost și ce înseamnă războiul. Publicăm în acest număr numeroase pagini de fotografii depe frontul etiopian.

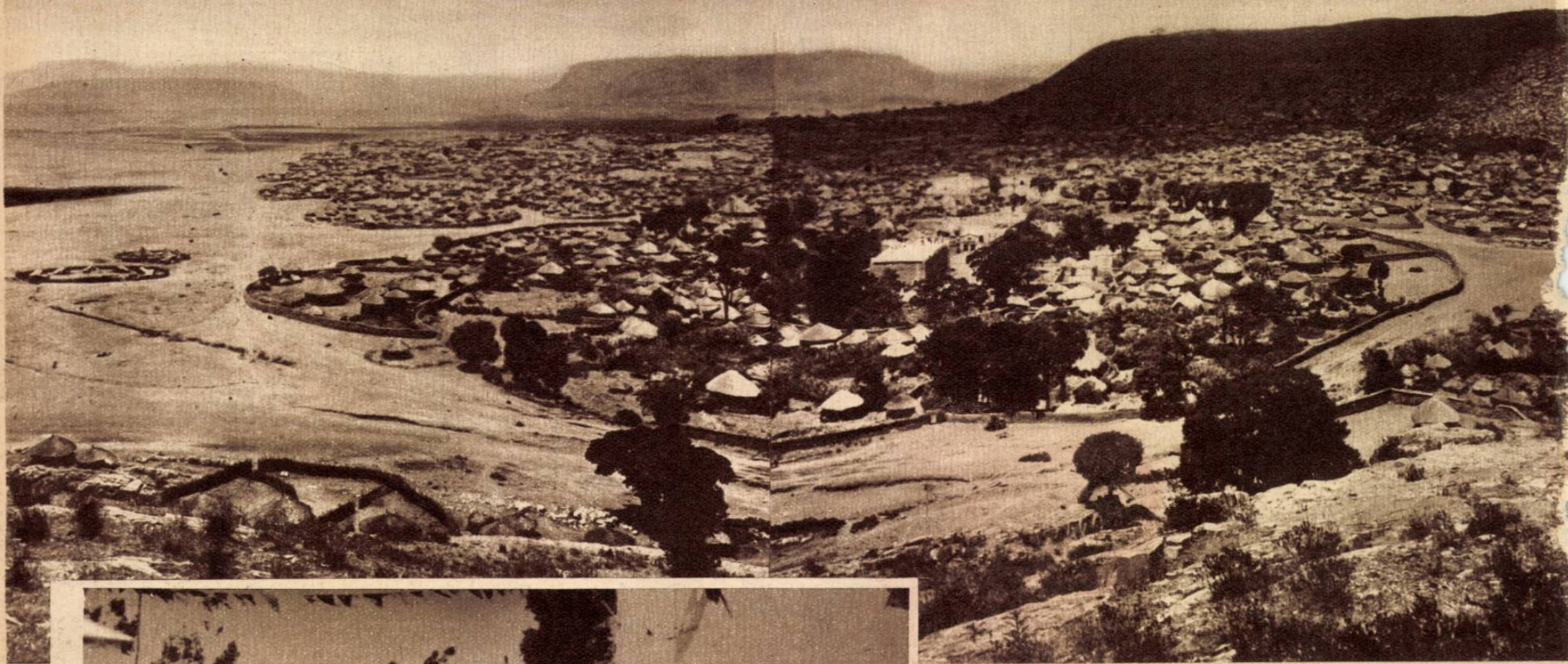
ANUL IX 1937

23 OCTOMBRIE 1935

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII

10 LEI

21 JAN. 1936

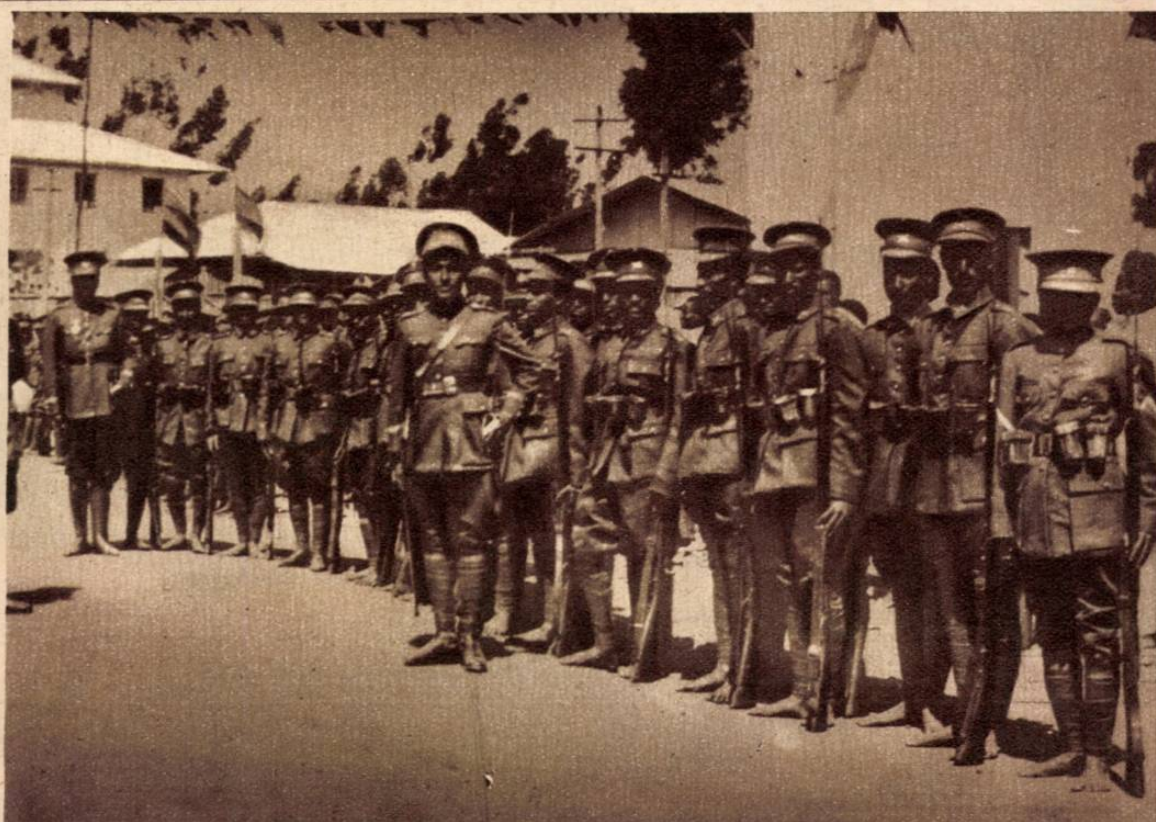

AKSUM, ȚINTA ATACURILOR ITALIENE

Până'n momentul când publicăm acestea, Italienii n'au isbutit să ia orașul sfânt, Aksum. Din Etiopia se relatează că Abisinienii vor opune o rezistență slabă la Aksum, spre a slăbi astfel pozițiile din Adigrat și Adua. Dimpotrivă, se pare că trupele italiene din nord vor avea mult de furcă, atât pe frontul din față cât și pe cele două flancuri. Fotografia noastră înfățișează Aksum, orașul sfânt.

TRUPELE ABISINIENE SPRE NORD

Constrânsă să se apere, Abisinia își înarmează în grabă oamenii și încearcă să pornească trupe numeroase spre nord, în Eritreea.

LIPSA DE PERSONAL SANITAR PE FRONTUL ABISINIAN

Toate grozăviile războiului din 1914 se reeditează pe frontul abisinian. Răniții, în chinuri groaznice, mor cu zile, din pricina lipsei de ajutor medical. Fotografia noastră înfățișează una dintre puținele coloane sanitare ale Etiopienilor.

CAVALERIA ABISINIANĂ

În Addis Abeba se pun mari nădejdi în acțiunea rasului Seyum, care comandă o armată de 15.000 oameni, în special din cavalerie. Această armată e foarte îndrăzneță și hotărâtă.

Trupe italiene Askari la asalt pe muntele Ramat. Fotografiiile acestea sunt luate chiar pe frontul de operații.

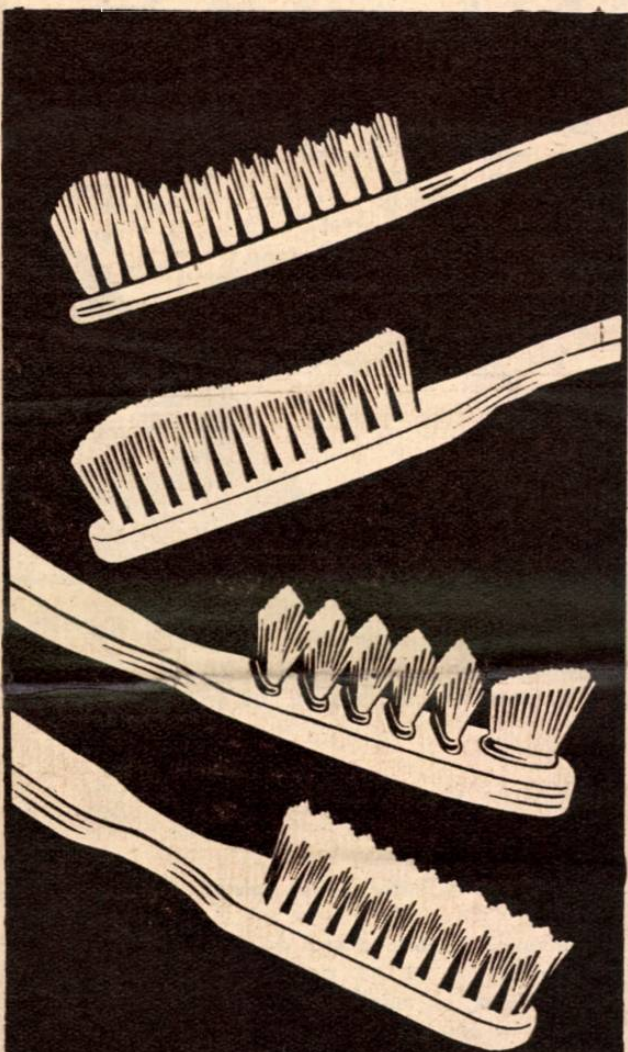
FOTOGRAFII DIN RĂSBOIUL ABISINIAN

Artileria italiană Askari în acțiune: focul ucigător decimează trupele abisiniene.

Rasul trädător Guxa, deși rudă cu împăratul Haile Selassie, s'a predat împreună cu trupele sale, Italianilor.

Precauțiune la alegerea periei de dinți!

Depinde numai de dinții și de sensibilitatea gingiei D-voastră, dacă peria de dinți ce luați trebuie să fie aspră sau moale. De aceea fiți precaut în alegerea ei, sau mai bine întrebați-l pe dentistul D-voastră, care e cel mai indicat să vă precizeze peria de care aveți nevoie.

Și nu uitați: 3 puncte constituie avantajele Kalodontului și deci ale unei bune îngrijiri a dinților.

- 1.
- 2.
- 3.

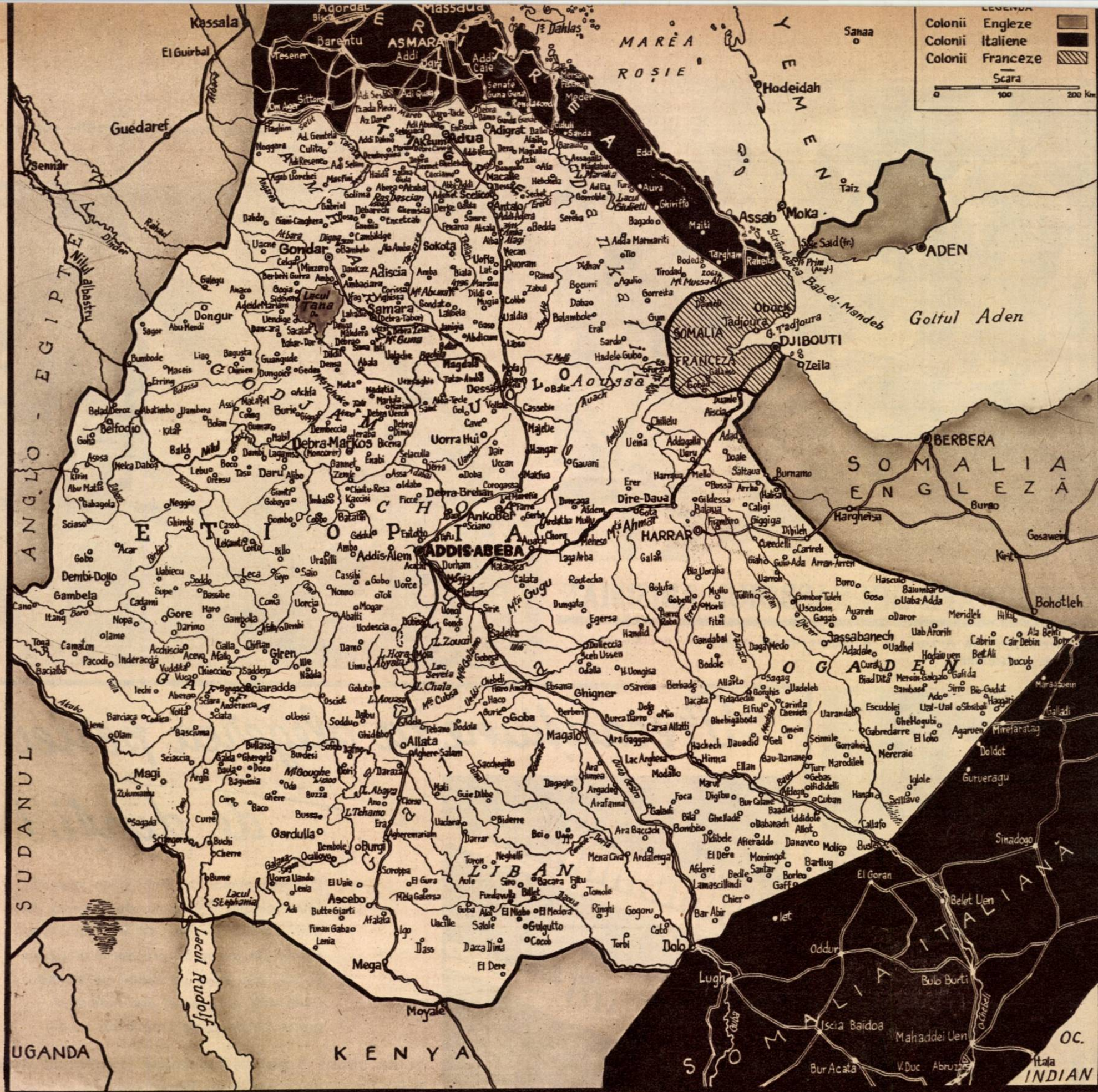
Spuma cea fină a săpunului special pentru dinți curăță temeinic dantura până și în locurile inaccesibile pentru peria de dinți;

Conține o substanță extrem de fină având proprietatea de a lustrui smalțul dentar fără de a-l ataca;

Oleatul sulfuric după formula d-rului Bräunlich îndepărtează treptat piatra periculoasă pentru dinți, împiedecând-o să se formeze din nou.

KALODONT

CONTRA PIETREI DE PE DINȚI

AFRICA RĂSĂRITEANĂ DE MIJLOC

Păstrați această hartă! Veți putea urmări pe ea mersul operațiunilor în războiul italo-etioopian, iar mai târziu delimitările comisiunii de pace.

ENGLEZII ÎN ABISINIA

DE patru mii de ani de când tradiția pomeneste de existența Abisiniei, ea n'a fost niciodată cucerită de un popor străin. E posibil ca populația abisiniană să se fi alcătuit, ca toate celelalte neamuri, din amestecul a diferite seminții; însăși familia imperială, domnitoare de trei mii de ani, n'a fost înlocuită, toți suveranii fiind descendenții reginei din Saba și înțeleptului rege Solomon. Dar de o stăpânire străină asupra Abisiniei, nu se poate vorbi, în vreme ce țara vecină, Egiptul, a cunoscut numeroase invazii și tiranii străine. I s'au smuls Abisiniei teritoriile din vecinătatea Mării Roșii și a Oceanului Indian, devenite colonii europene, dar nici o armată străină nu se poate fâli că a pătruns vreodată în inima Abisiniei!

Și cu toate acestea Englezii au pătruns odată — o singură dată — în cetatea naturală a munților etiopieni, dar în condiții atât de speciale, că nu e drept să se vorbească de război, nici de armată, ci mai curând de un corp de expediție colonial, comandat de un englez. De altfel expediția n'a avut vre-un rezultat durabil, și comandantul englez n'a izbutit să

cucerească definitiv niciun petec din teritoriul pe care-l invadase.

E un episod istoric destul de misterios, de care nu se prea pomeneste — nu s'a pomenit de el nici acum, când Englezii se străduiesc să menție independența Abisiniei amenințată de Italiani — dar care arată destul de lămurit că Englezii avuseseră atunci intenția precisă de a pune mâna pe Abisinia, cu forța.

Evenimentele s'au petrecut la 1868, deci acum 67 de ani, când unul din regii etiopieni — rivali pe atunci — un anume Teodoros, după ce s'a încoronat la Axum și-a pus în aplicare făgăduiala făcută în ziua încoronării și a pornit să supue pe toți ceilalți rași, spre a realiza unitatea politică și teritorială a Abisiniei. Era un luptător brutal, energic, nemilos și a izbutit într'adevăr, în mai puțin de zece ani, să supue cu armele pe toți ceilalți domnitori de provincii. A distrus micile dinastii ereditare și a pus în loc guvernatori, uneori chiar dintre membrii familiilor domnitoare.

Ideea unității Abisiniei nu intrase însă în prea multe capete, și

de-aceia regii detronați de Teodoros au încercat de unsprezece ori să-l asasineze. N'au isbutit; de șase ori l-au rănit totuși, ceea ce a îndârjit și mai mult pe adversari. Preoților, a căror putere de asemenea o scăzuse, Teodoros le-a declarat: „Am făcut un pact cu Dumnezeu. El a făgăduit să nu coboare pe pământ să mă lovească. Eu am făgăduit să nu mă urc în cer să-l combat”.

Încercă să intre în relații cu Franța și Anglia. Dar Englezii

Citiți continuarea în pag. 22

Tun anti-aerian etiopian, de pe frontul de sud, în poziție.

Fotografia de jos arată un șir de tancuri italiene pe câmpul de operație abisinian. În fața acestor mașini s'a ridicat deodată în câmpie blocuri de bazalt de o înălțime mare.

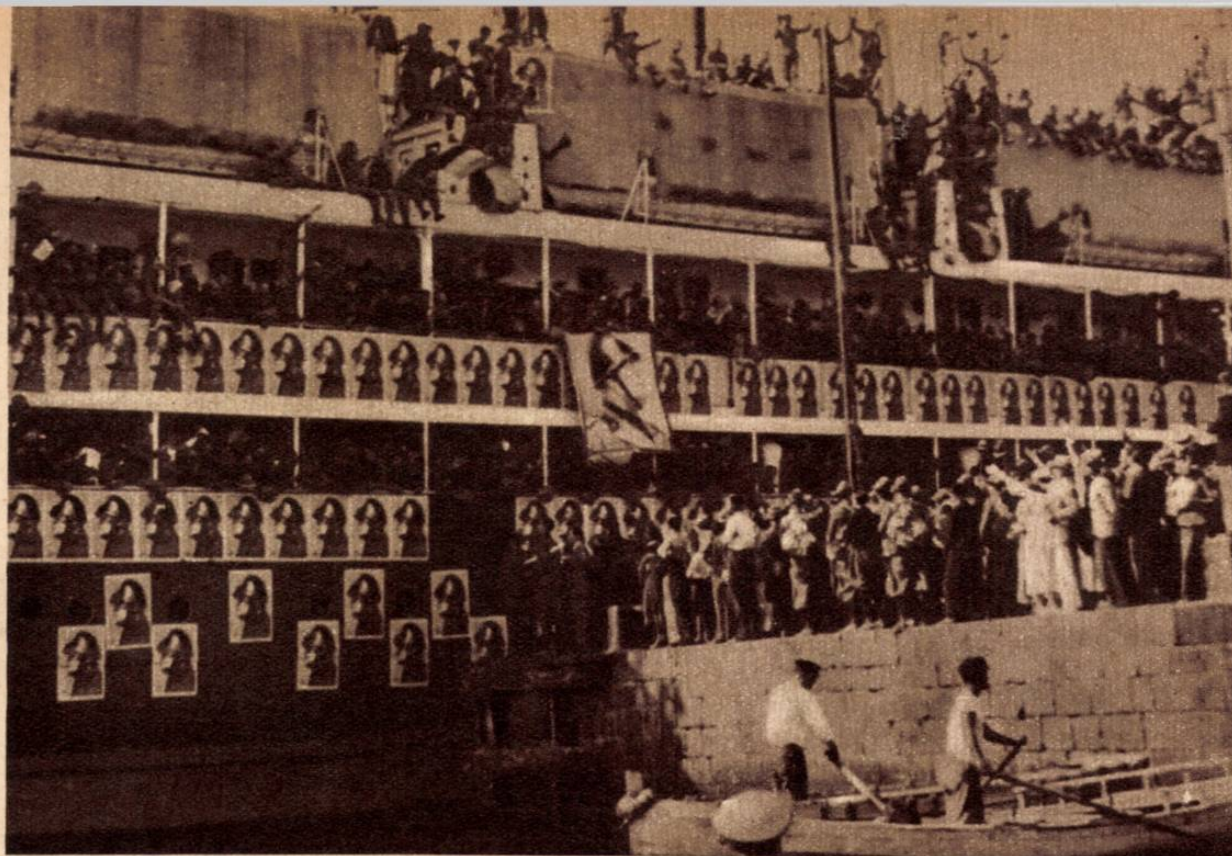
Fotografiile pe care le publicăm au fost aduse prin avion special de pe frontul abisinian.

În dreapta, Abisinienii așează într'un tufiș o mitralieră. Locuri care pentru Europeni ar fi de nepătruns, sunt pentru Etiopieni camuflări naturale. Picioarele lor, deși goale, suportă cu nepăsare ghimpii cactușilor.

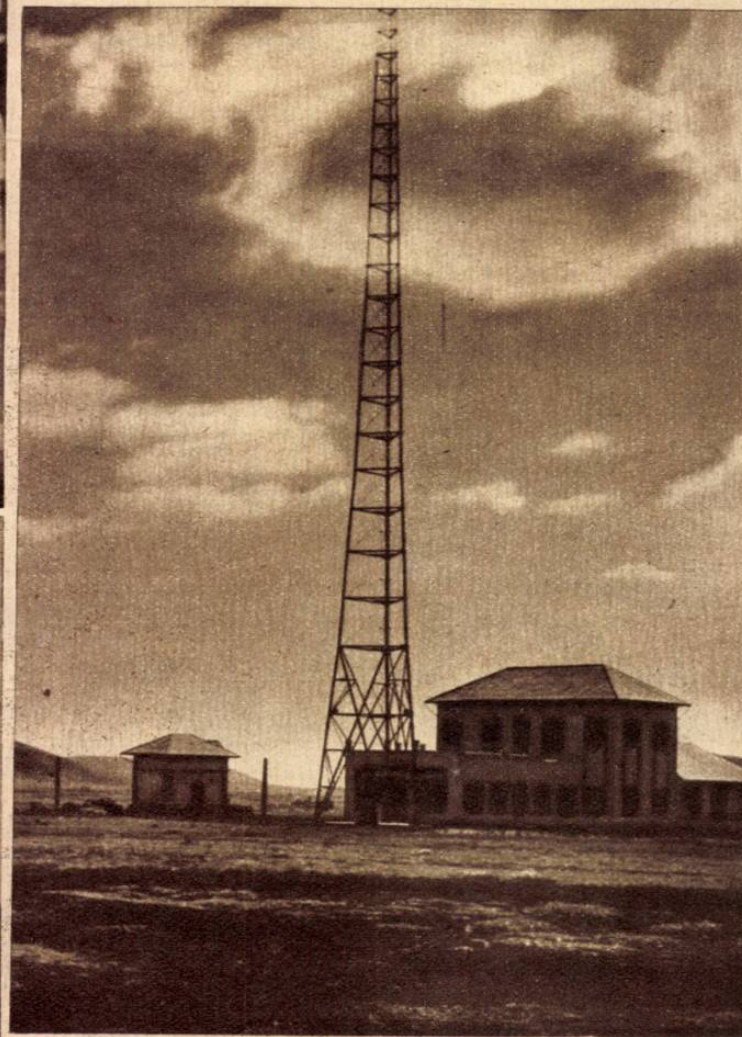
Trupe italiene Askari iau cu asalt o colină în fața Adua-ei. Fotografia aceasta a fost transmisă de pe frontul italian, prin radio-telegrafie, la Roma, și de acolo adusă la Viena, prin avion special.

OMENIREA UITĂ!

N'au trecut decât 20 de ani dela groaznicul măcel care a decimat omenirea, și din Italia, în mod neîntreput — în virtutea unui ideal de expansiune, bazat pe dreptul celui mai tare — trupele italiene pornesc să ucidă alți oameni și să fie uciși. E adevărat că în acest fel groaznic populația Italiei se va micșora. Carnagiul se face cu entuziasm, în numele ducelui Mussolini.

LEGATURA ABISINIEI CU RESTUL LUMII

Etiopia este o țară izolată și una dintre puținele legături cu lumea o formează stațiunea de radio, din Addis Abeba. Bineînțeles că aceasta formează una din ținutele avioanelor italiene.

IMPĂRATUL RADE

Foarte rar ca împăratul Haile Selassie — mai ales în vremurile acestea tragice pentru țara lui — să râdă. Dar un reporter fotograf, care era gata să fotografieze noua închisoare din Akaki, lângă Addis Abeba, la vederea împăratului, sărind înapoi, a căzut într'un chip atât de comic, încât nici împăratul n'a putut să-și păstreze seriozitatea. Datorită acestei întâmplări, îl putem vedea pe Haile Selassie, râzând.

ASTA A FOST CU O LUNĂ ÎN URMAȘI

Fotografia aceasta senzațională și încă de mare actualitate, luată pe la începutul lunii acesteia, la inaugurarea noiei închisori moderne din Akaki, lângă Addis Abeba, înfățișează pe contele Vinci, ambasadorul italian la Addis Abeba, plecându-se adânc în fața împăratului etiopian.

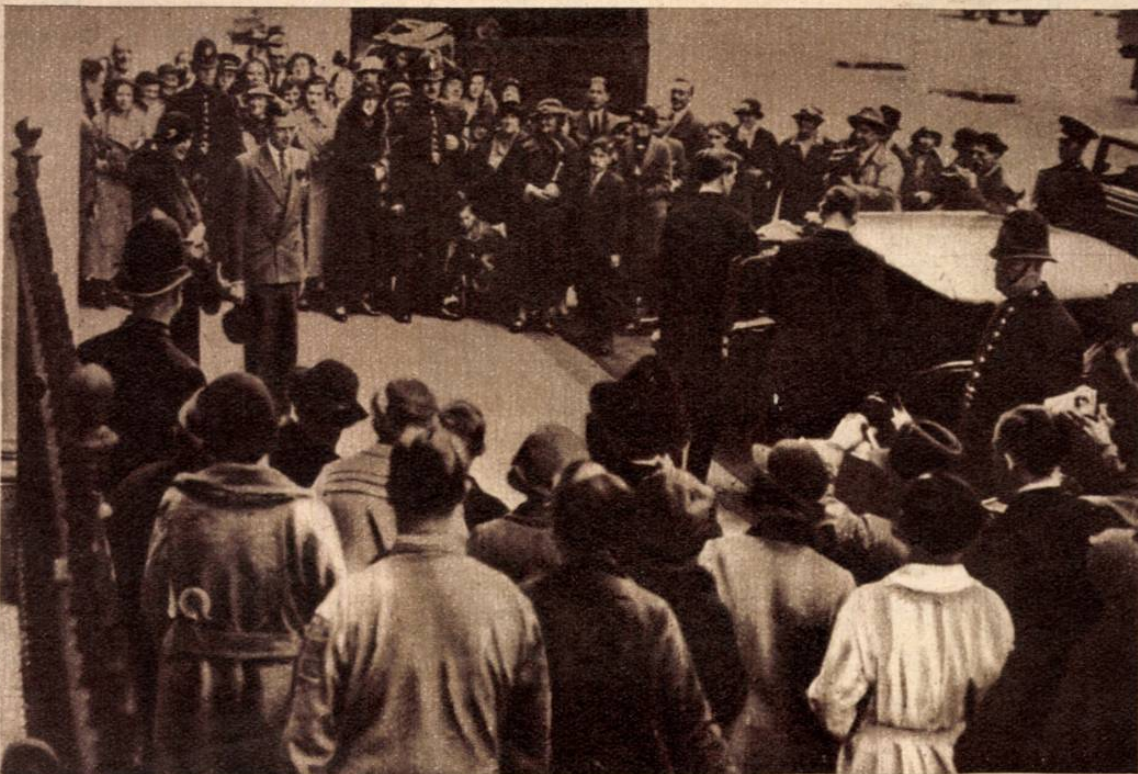
CRUCEA ROȘIE SUEDEZĂ A HOTĂRIT SĂ VIE ÎN AJUTORUL ABISINIEI

Sub președinția prințului Carol al Suediei, Crucea Roșie suedeză a hotărât să trimeată în Abisinia cinci automobile sanitare și un avion sanitar. Acest aparat va fi slujit de trei medici și șase surori de caritate. Cheltuielile vor fi suportate de caritatea publică.

În fotografia noastră, conducătorii Crucii Roșii suedeze în ședința care a hotărât ajutorul pentru Abisinia. În extrema dreaptă, medicul șef al expediției Crucii Roșii pentru Abisinia, dr. Hylander. Lângă dânsul, prințul Carol al Suediei, președintele Crucii Roșii suedeze.

ANGLIA SE BUCURĂ LA NAȘTEREA UNUI PRINT
Săptămâna trecută, principesa Marina a Greciei, ducasă de Kent, a dat naștere unui prinț, fapt care a produs mare bucurie în Anglia. Tânărul prinț se găsește în al 7-lea grad, în șirul pretendenților la tronul Angliei. Ducele de Kent și cumnata sa, contesa Toerring, sunt aclamați de mulțime în momentul când părăsesc clinica din Bellgrave Square din Londra, unde au vizitat pe principesă și pe prințul nou născut.

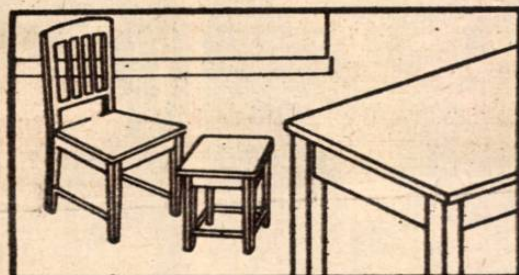

ACTUL REGELUI

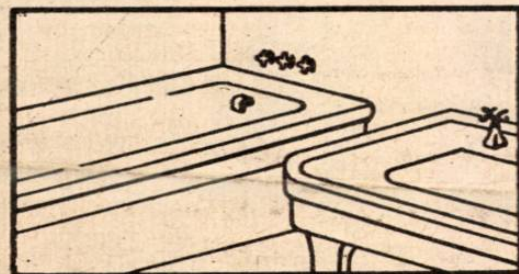
Regele Gustav al V-lea al Suediei, care, cu prilejul jubileului său, a dăruit fondurile inițiale pentru ridicarea unui spital, în Stockholm, așază cu mistria și cu var, un document de fundare al spitalului, la temelia clădirii.

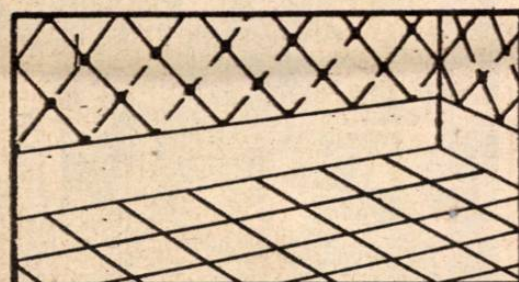
Pentru a curăți fără a vătăma
luați **VIM**

PENTRU MESE, PENTRU SCAUNE,

PENTRU BĂI ȘI LAVOARE,

PENTRU FAIANȚĂ, ROBINETE ȘI GRESIE,

PENTRU UȘI, PENTRU FERESTRE,

MINISTRUL DE EXTERNE AL ANGLIEI, ÎN VACANȚĂ

Sir Samuel Hoare, ministrul de externe englez, patinează cu multă măiestrie. În vacanță este un vizitator asiduă al Palatului de Gheață din Londra.

VIM CURĂȚĂ TEMEINIC

DIN TOATĂ LUMEA

DIGUL URIAȘ E GATA

În fotografia noastră este o vedere din avion a uriașului dig Boulder din Nevada (Statele Unite), care a fost de curând inaugurat de d. Roosevelt, președintele Statelor Unite.

O ȘOSEA DE BUMBAC ÎN AMERICA

Șoseaua din Scott, la 20 km. de Greenville (Massachusetts) e făcută dintr'un strat gros de bumbac acoperit cu lut și pietriș. În urmă șoseaua e dată cu catran și asfalt, care se amestecă cu pietriș. Deocamdată s'a făcut o experiență cu acest mod de a lucra șoselele, pe o distanță de un kilometru.

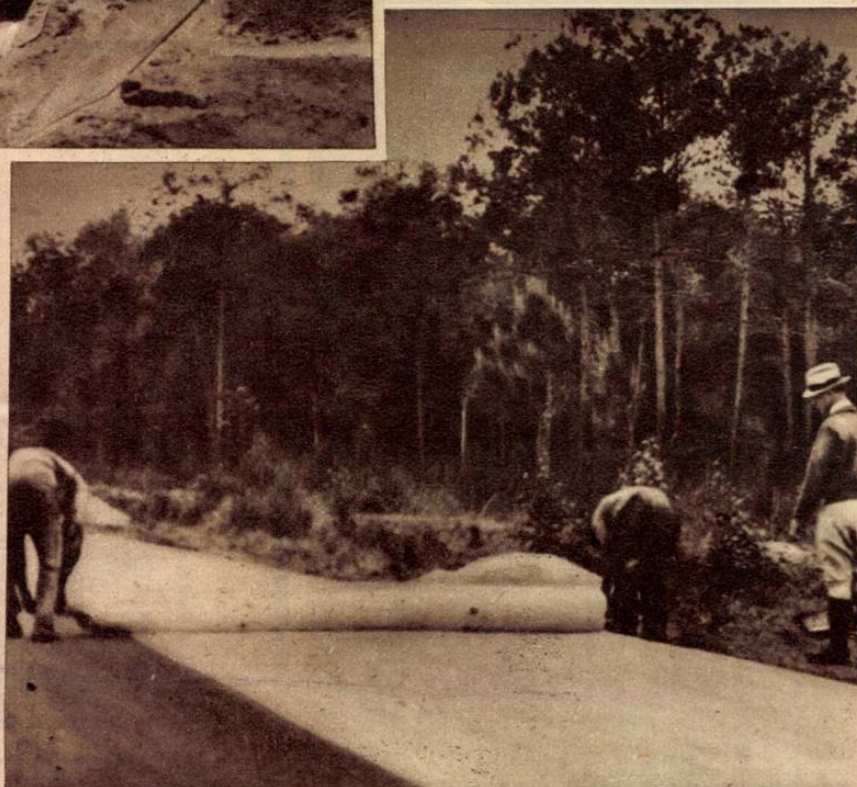

UN ORAȘ ÎNTREG DISTRUS DE UN INCENDIU

Orașul Japonez Shibata a fost prada flăcărilor timp de optsprezece ore. Cele mai multe case au fost prefăcute în scrum, iar pagubele se ridică la 6 milioane de yen. Cauza incendiului e probabil un scurt circuit.

LECȚIE DE RELIGIE ÎN CHINA

Un preot din misiunea străină din Parma, dă micilor chinezi lecții de religie. Misiunea se găsește în provincia Honan, în câmpia Fluviului Galben, unde au fost groaznicele inundații.

IMAGINI DE PE
FRONTUL ITA-
LO - ABISINIAN

Trupele abisi-
niene în drumul
lor spre graniță,
muncind din
greu pentru a
scoate din nă-
mol un autobuz
cu munițiuni și
provizii.

IN ERITREEA...

Soldat italian făcând exerciții de tragere cu mi-
traliera.

PRINCIPELE MOȘTENITOR

al Abisiniei Arfan Wossen Tafari al cărui cartier
general a fost stabilit la Desiye. Acolo s'a adunat
o mare parte a armatei abisiniene.

drumul spre sănătate

duce prin igiena gurii. Păstrați-vă cu-
rătenia dinților întrebuițând regulat
dimineața și seara săpunul de dinți
Gibbs, mijlocul ideal răspândit în lu-
mea întreagă pentru igiena gurii.

Sunt prost în AMERICA!

"CALE LACTEE" pământeană... Mii de lumini în timpul nopții, pe vârf de prăjini modeste de oțel, arată centrul industriei de „ulei cald”. Vezi în noapte un covor de stele dese, dela Shreveport la Dallas. La jumătate drum spre Dallas, suprafața atinge culmea: un lac luminos de 36 mile în lung, șase mile în larg; cât insula Manhattan, cât districtul Columbia.

Luminile sunt mult mai puternice decât o recentă decizie a Curții Supreme a hotărât să fie stinse; să restrângă producția.

Dacă toate puțurile ar funcționa, numai aici, s'ar produce de cel puțin zece ori pe atâta petrol cât s'ar putea consuma. Rezultat: haos în industrie, risipirea unei principale resurse naturale.

Incepând sub Hoover, continuând sub Roosevelt, secretarul Wilbur a dus o luptă aprigă ca să acorde producția dintre diferitele terenuri petrolifere, pentru ca prețurile să nu se ruineze.

În timp ce petrolul reglementat se vinde cu prețul rezonabil de un dolar butoiul, iar gazolina la 15 cenți galonul (4 litri jumătate); petrolul din puțurile care scapă de control, poate fi vândut cu 50 cenți butoiul; iar transformat în gazolină, zece cenți un galon și profitul să fie totuși foarte frumos! Să te obligi să vinzi ca și cei cari nu te pot concura în timp ce tu ai putea concura înspăimântător, nu e prea plăcut pentru tine. Să vinzi foarte puțin pentru că vinzi foarte scump, când ai putea să vinzi enorm de mult, pentru că vinzi ieftin, asta n'o poți suporta!

Introduceți în această situație un teren petrolifer recent descoperit, fabulos de bogat, care trebuie totuși să se supună deciziilor recente; veți avea fără nici o efortare material pentru o dramă gigantică ce bubue și miroase pe o suprafață și un volum incalculabil.

Pentru toate celelalte terenuri petrolifere

din Statele Unite decizia Supremei Curți a fost binefacere. Dar nu pentru câmpul din East Texas, unde fiecare are puțul lui propriu, cum fiecare, aiurea, are cișmeaua lui, debitul este enorm și — comparativ cu debitul — cantitatea permisă, deosebit de caraghioasă. Aici petrolul a ieșit de sub control, refuză să fie stăvilit. E în plină tinerețe și tinerețea se revoltă chiar când n'are motiv, mai ales când are.

PETROLI

E puțin de când această vastă scenă de activitate era lipsită de actori. Era unul din ținuturile uitate din America. Pierdut în pădurile triste, coline roșii de pământ și câmpii de nisip pline cu mărăcini de pin și stejar. Așa că rățacea câte un cultivator bogat; omul umblând după un motiv nou de bogăție, ocolea dezgustat locurile.

Până când, într-o bună zi: un însetat umblând după apă, a dat de o mlaștină și a strigat:

Petrol!

De bucurie și-a astâmpărat setea cu petrol și a murit pe loc. Putea să nu-l audă nimeni și atunci Curtea Supremă nu și-ar vedea azi călcătele deciziile. Dar a fost auzit.

Ecoul lui răsună și astăzi și nu-l poate înăbuși nici o decizie a Curții Supreme!

Azi, sub câmpul Texas, s'a evaluat petrol de cel puțin patru miliarde de dolari. Așteaptă ne-

SUS: palatul unei mari societăți petrolifere din U. S. A.

Vedere din avion asupra unei regiuni din statul Utah.

răbdător, sub presiunea agitată a gazelor, să iasă la lumină, unde îi este rostul.

Asemenea presiune epuizează morala și idealurile de bine ale mulțimii. Individualismul izbucnește feroce. De când s'a dat decizia Curții, s'a scos aici petrol nelegal în cantitate de 100.000 butoaie pe zi, în valoare, după prețul pieții, de trei milioane dolari pe lună, 35 milioane pe an. Niciodată n'a fost acolo atâta activitate. Ca să învețe minte Curtea Supremă!

Nici eforturile pădurarilor din Texas care vor să-și salveze pădurile, nici violențele ofițerilor trimiși, nici tâlharii asmuțiți de guverne, n'au putut opri lucrul. Petrolul se revarsă, inundă piețele, ucide legile. Vagoane-cisterne, trenuri întregi, vapoare, camioane, curg clandestin în toate direcțiile. Producția e așa de mare, că amenință petrolul legal din California. Dar petrolul din Texas nu se intimidează și curge mai departe. Ba tocmai asta îl încurajează să curgă! O țară întreagă își revarsă subsolul!

Regiune petroliferă în America.

CAPITALA PETROLULUI

Câmpul luminat din Dallas reprezintă o comunitate cum nu a fost vreodată! **Kilgore** e capitala noului petrol. Abee a fost un ținut pustiu, mort. Acum e o cetate care fierbe, muge, cum s'a întâmplat la Tombstone, orașul argintului, și la Leadville și în atâtea faimoase câmpuri miniere descoperite subit.

Nici un oraș din lume n'a fost mai repede creat. Nici un popor n'a fost mai crud ca poporul din Kilgore. Atâtea înverșunare nu s'a cunoscut încă în lumea celor care doresc lichidul de aur negru. Câmpia e înspăimântător de plină cu bordeie mizerabile, așezate în dezordine, murdare, azvârlite parcă de o revărsare, coustruite de un cutremur. Amestecate între ele, locuințe coloniale de fermieri hotarnici deveniți bogați subit, mai bogați decât cele mai fantastice visuri ale lor.

Fiecare casă, fiecare bordeie are un puț petrolifer. Fiecare locuitor e încredințat că e viitor miliardar. Ce-are aface cum arată orașul lor, cine se sinchisește ce va deveni orașul lor! Petrolul e singurul ideal!

Gladewater, centrul operațiilor nelegale de rafinare. Cel mai sălbatec, cel mai corupt oraș din oraș din istorie și din geografie.

Gladewater. Numele poetic al unui oraș sprijinit pe noroi și bidoane de tinichea. Cu toate viciile și orgiile de tristețe ale unui oraș minier, ridicat în grabă și efemer, mănjit, înegrit de dezgustătorul dar prețios noroi din puțuri. Romancierii viitorului îl vor împodobi cu un farmec îndulcit de trecerea anilor, dar vizitatorul de azi, dacă nu e hipnotizat de visuri aurite, regretă că n'a lăsat nasul acasă...

ARTA DE A FI LEGAL

Oricare puț din Kilgore rezumă toate celelalte puțuri. Proprietarul cheltuiește 9.000 dolari pentru sfredelirea unei gropi de 3.600 picioare adâncime. Riscul nu există! Oricare mlaștină e un puț cu petrol.

Lângă puț, un rezervor, capabil legal să primească 40 butoaie pe zi. Un butoi, un dolar, 40 de dolari pe zi. Față de capital, venitul nu e neînsemnat!

Dar puțul omului e capabil să dea 15.000 butoaie pe zi, nu 40. Adică 15.000 dolari! E foarte greu pentru o ființă omenească să se mulțumească cu o porție limitată, când o bogăție nelimitată nu așteaptă decât să fie scoasă!

Ca să fie legal totodată, trage de la puț un tub subteran, pe unde scoate 1000 butoaie pe zi. Iar din puț direct scoate numai cât vrea legea.

Vinde butoiul cu 50 cenți, are deci pe zi 500 dolari. Nu e așa de bine ca 15.000, dar e ceva mai bine decât 40 dolari!

Vecinul lui nu vrea să-l plagieze. Deaceia tubul lui nu e tras din puț, ci din rezervor. La eventual control, rezervorul lui indică întocmai cantitatea legală. Cu precizie matematică; iar restul; de vreo zece ori mai mare, se scurge pe unde controlul se face că nu vede, pentru ca legea să fie satisfăcută.

Altul, care are puțul cel mai bun de pe teren și care, în mod logic ar trebui să producă mult mai mult decât ceilalți, ar însemna să-și reducă dorințele la nivelul celui mai umil producător. Lui, legea Curții Supreme nu i-a dat nici o bătaie de cap. Cu o zi înainte încă de decizie, a aranjat un sistem de țevi subpământene, în jurul puțului, astfel încât, la exterior pare că are patru puțuri, nu unul. Firește, comisia i-a acordat o cotă de patru ori mai mare. Cât pentru patru puțuri! În America, legile sunt teribil de aspre; dar construite așa fel ca oricine să li se poată sustrage. Iată legi ideale, cuprinzând cele două condiții esențiale, ca să fie în același timp constrângere și libertate. Pentru că o lege, oriunde, dacă e un progres, e un regres al libertății. Orice lege e o nouă restrângere a libertăților și numai rar o extindere a lor. Legile americane sunt, în același timp, și una și alta. În aceeași proporție. Depinde de ingeniozitatea cetățeanului ca una sau cealaltă din cele două caracteristici să primeze.

Legile americane sunt astfel făcute ca să selecționeze forțat cei inteligenți de cei inutili acolo. Iată de pildă alt mijloc de sustragere perfect legală. Șiroaie leneșe de petrol curg prin tot ținutul, provenite din pierderile incidentale ale puțurilor, sau din prisosul nelegal asvârlit de proprietari, ca să deruteze controlul. Ei bine, s'a găsit unul să facă șanț acestor șiroaie, să le capteze toate și să scoată petrol. Cât vrea. Pentru că numai puțurile sunt puse în lege!

PROȘTI ÎN AMERICA ?

Dar agenții guvernului sunt așa de proști ?

Proști sunt foarte puțini în America. Mai ales între acești agenți!

Fiecărui puț, agenții i-au pus un sistem de supapă prin care nu curge decât cât vrea legea. Nu știau ei că lăcomia, întocmai ca și dragostea, râde de orice mijloc de constrângere ? Ba bine că nu!

S'a inventat nenumărate supape din acestea care, când e control, sunt legale și când nu e control, lasă să curgă și tot puțul!

Sunt 13.000 puțuri și numai cincizeci de inspectori. Pe un câmp cu extraordinare mijloace de a ascunde țevi nelegale, neînregistrate. Inspectorii, firește, sunt plătiți de proprietarii sondelor. Pentru că legea spune că trebuie să fie inspectori; dar nu spune și cine îi plătește!

În definitiv, texanii sunt convinși că dacă puțul e al tău, poți face cu el ce-ți place. Asta înseamnă că e al tău! Chiar tribunalele sunt impresionate de această filozofie, pentru că orice magistrat e liber să aibe și el un puț petrolifer, fie chiar în Texas! Și dacă e liber să aibe, are...

Sunt în Texas de Est prinți ai petrolului care proclamă public revărsarea petrolului nelegal, prin țevile sparte chiar de ei. Și desfid autoritățile să vină să-i oprească. Și autoritățile în cel mai rău caz, vin; dar nu pot să oprească nimic. Se opresc ei. Sau sunt opriți. Prin tot felul de mijloace. În America, mijloace nu se termină niciodată!

CÂT COSTA UN MAGISTRAT

Un grup de astfel de prinți, are douăzeci de puțuri, rețele de tuburi și rezervoare clandestine, (paradoxul e: nu și ilegale!) și cea mai mare și mai bună rafinare de pretutindeni. Stând chiar pe treptele Capitoliului din Austin, un membru al acestui grup a vorbit tare:

— „Asta e afacerea noastră, nu a Guvernului. Guvernul să se amestece în treburile lui. Treaba noastră, dacă afacerea e bună. Dacă am făcut milioane cu ea. Am găsit că legiuitorii sunt prea scumpi ca să-i plătim. Și nu i-am plătit. Au făcut o lege împotriva noastră. Magistratii i-am găsit mai ieftini. Cu 500 dolari de cap scăpăm pe rând de fiecare. Și magistratii interpretează legea în favoarea noastră. Nu e mai simplu? Opriți-ne dacă puteți! Dar fiți siguri că dolarii nu vor înceta să năvălească zgomotos în casele noastre de bani, până nu va veni toată armata din Statele Unite, nici un soldat mai puțin și încă și atunci e o problemă. E o mare problemă, nu pentru noi, pentru guvern! Opriți-ne, dacă puteți! Nu suntem legali; dar nici ilegali nu suntem!”

Și omul a tăcut. În America, legile n'au scop, au numai mijloace. Mijloace ca cineva să se îmbogățească. La noi, acel cineva e statul. Acolo, funcționarii statului. Pentru că statul e alcătuit din funcționari!.. Și petrolul curge vesel în tot ținutul și nu se teme de nimic. Pentru că el nu știe că nu e legal!..

VREM ȘI NOI UN DUMNEZEU AL NOSTRU!

Hotărît, America nu este monotonă decât dacă te închizi în tristul poligon industrial Pittsburg-Detroit-Chicago-Milwaukee-Indianapolis.

Rar europenii se opresc la **Salt Lake City**. Cred că ai mult aici de studiat din resorturile secrete ale sufletului anglo-saxon. Energia fizică, religiozitatea elementară, comercialismul, spiritul civic se prezintă aici oarecum în stare pură.

E vorba de republica **Mormonilor**, statul **Utah**.

FABRICĂ DE RELIGII

Religia națională a Statelor Unite este, cum se știe, protestantismul. Cine nu e protestant nu e bun american, și patriotismul puritan îl detestă. Protestant e însă un termen prea general. În formația ei religioasă și socială, America e calvinistă. Dar nu e singura religie, cum nicăieri în lume nu trăiește o singură religie, căci ar muri și aceea.

Renau încă afirmase că ajunge să dispui de câteva artificii diferite colorate, ca să întemeiezi o religie nouă în Orient. Același rezultat se poate obține și în America. E ciudat, într-adevăr, să constăți că o țară esențial modernă, e în același timp Pământul Făgăduinței pentru toți Mahomezii moderni.

În vreme ce Europa, dela începutul sec. 19, n'a mai născut nici o religie, nici o sectă, Statele Unite au produs în cantitate, cum totul produce în cantitate, cum totul e exagerat. Cele mai multe au și murit, multe mai trăesc și au șanse să mai trăiască. Cea a Mormonilor prezintă și azi o importanță care nu se

poate neglija. Un stat întreg, cu capitala Salt Lake City, îi este reședința.

POST-SCRIPTUM LA TABLELE LEGII: SĂ FIȚI POLIGAMI!

Religia a fost întemeiată în 1828 de **Joseph Smith** și numără numai în Statele Unite jumătate milion de locuitori, plus atâtea colonii ce le-a întemeiat în Canada, Mexic, Argentina; până și comunități în Anglia, Germania, Franța.

Mormonismul e o religie ca și Islamismul, ca și Budismul. Se separă net de creștinism refuzând Bibliei orice caracter de inspirație divină; dogmele lui sunt un amestec ciudat de doctrine împrumutate dela toate marile religii de origină asiatică, dar transformate fundamental.

Cea mai cunoscută dintre dogme e **poligamia**. E de dată mai recentă decât religia; n'a fost admisă de „profetul” Smith. Pluralitatea soțiilor datează legal din 1852, când succesorul profetului, **Brigham Young**, avu în acest sens o comunicare divină în „Tabernacol”. Poligamia a fost suprimată oficial la sfârșitul secolului trecut, pentru că o lege federală declară nelegitimă și criminală orice uninune contractată atunci când prima e încă în vigoare.

Numai că Mormonii, ca toți americanii adevărați, au știut să ocolească legea, imaginând trei feluri de căsătorii: căsătoria legală, căsătoria „veșnică” și **leviachal**.

POVEȘTEA UNEI RELIGII

Nimic nu lipsește noiei religii, nici originile legendare, nici persecuțiile. În 1827, **Joseph Smith**, fermier din Noua-Anglie, cunoscut prin vecinătăți ca un iluminat, revelă că era în relații permanente cu un înger, însărcinat să-i aducă vorbele divine. Câteva sute de admiratori se grupară în jurul lui. Într-o zi vesti că îngerul i-a poruncit să meargă într-un loc anumit din pădurea vecină și să sape în pământ: va găsi acolo „Tablele legii”, autenticele Table, transportate odinioară în America de profetul **Mormon**.

Într-adevăr, credincioșii care merseră în frunte cu Smith la locul indicat, descoperiră plăci de aur gravate cu semne misterioase. Știrea făcu senzație. Smith se retrase în singurătate cu aceste table și când reveni cu traducerea, dictată de înger, ele fură proclamate cartea sfântă a noiei religii, **Cartea lui Mormon**.

În zadar a protestat clerul protestant împotriva a ceea ce numea o înșelăciune grosolană; n'a folosit la nimic nici când s'a dovedit că Smith n'a făcut alta decât să copie un roman biblic scris de un pastor cu numele Salomon Spaulding, mort înainte cu douăzeci de ani. Adepții mormonismului crescuseră repede.

Fiind persecutați, au emigrat în masă în Far-West, în Illinois, unde Joseph Smith întemeie în plin pustiu un oraș model: **Nauvoo**. Persecuțiile au reînceput și mai aprig. Dar de data asta, profetul era pregătit. Recrutase dintre cei zece mii de discipoli, câteva sute de oameni hotărâți, bine înarmați, care au apărut eroic credința și libertatea lor. Au fost lupte sângeroase; dar Legiunea din Nauvoo a respins toate forțele statului Illinois.

Dar când Smith fu asasinat în 1844, lăsă poporul într-o așa încurcătură, încât s'a crezut că Mormonismul moare.

FABRICĂ DE ADEPTI

S'a ivit însă un salvator, **Brigham Young**. Noul Moise le indică Țara Făgăduită, colo departe, dincolo de pustii de nepătruns care era pe-atunci teritoriu american la vest de Mississippi. Timp de doi ani, toți Mormonii, femei și bărbați, au lucrat la construirea unor căruțe uriașe care, când sosi timpul, au fost înhamate cu câteva perechi de boi. Și cei zece mii de exilați porniră spre țara promisă...

Pe un drum de trei mii de kilometri, avură mereu să lupte cu Pieile Roșii, cu foamea, cu setea. Însfârșit atinseră țărmurile Marelui Lac Sărat, dincolo de Munții Stâncoși și întemeiară orașul cu același nume, **Salt-Lake-City**, după ce au semnat tratat cu indienii Utes, ramură a confederației Siușilor, de unde numele de **Utah** ce au dat teritoriului lor.

Izolați de lume, au fost la adăpost de persecuții. Sub energica și inteligenta conducere a lui Brigham Young, cunoscură curând o prosperitate uimitoare. O „revelație divină” primită de succesorul lui Smith, îl încunoștință că milioane de spirite așteaptă pe lumea cealaltă tabernacole de carne ce trebuie să le locuiască pentru ca să merite apoi cele mai înalte glorii cerești.

I. MARIUS MIRCU

(Citiți continuarea în pag. 17-a)

Tăranii

CUVÂNTUL Emmental nu face parte numai din secțiunea geografică a enciclopediei, ci este cunoscut și ca nuanță culinară. Fără să vrem ne vine în minte celebra brânză, căci Emmentalul este patria neîntrecutei brânze, totuși nimeni nu știe că în Emmental trăesc țărani cei mai bogați din Europa. O avere de un milion nu este acolo nici o minune. Se poate crede că această bună stare a țăranilor din Emmental, i-a transformat în „moșieri”, că țăranul trăește mai bine decât unii orașeni, clădind lângă vechile bordeie, castele. Totuși nu este cazul, cu toată bogăția, cu toate posibilitățile pe care le are, milionarul din Emmental, rămâne veritabilul țăran, care trăește sub același acoperiș cu servitorii și servitoarele sale, mâncând cu ei la aceeași masă și ajutând la orice treabă. În case străvechi, de stil tipic, în care au trăit și străbunii săi, el duce viața activă a unui om simplu. Spre a putea face averea să prospere, sau numai pentru a o menține, este nevoie de o muncă grea.

DOMNUL HELD, CEL MAI BOGAT ȚĂRAN DIN LUME ?

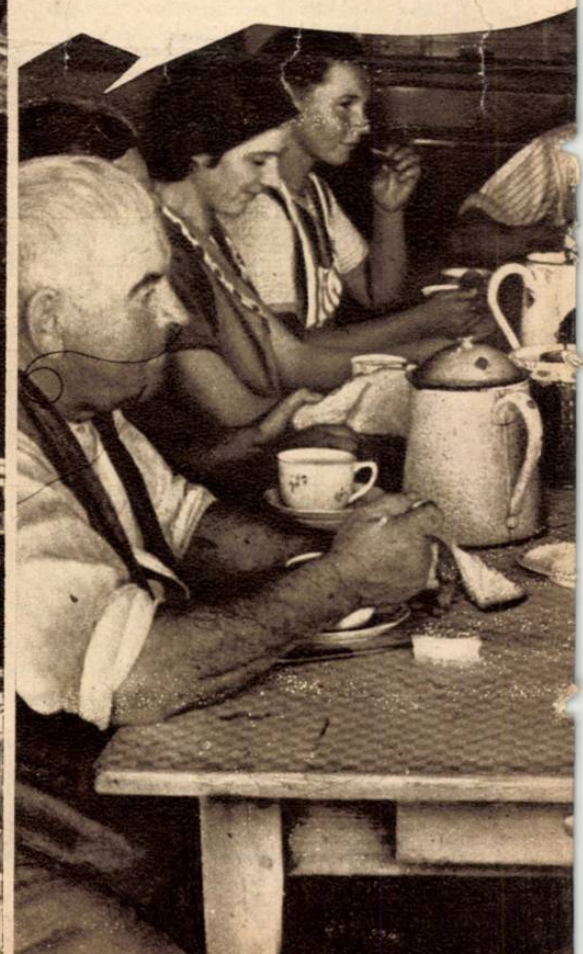
Domnul Held este cel mai onorabil reprezentant

mai mare este lucrul în propria gospodărie

CASA UNUI ȚĂRAN DIN EMENTAL

Arhitectura curților țărănești din Emmental este tipică. Sunt mari și confortabile. În fața casei sunt camerele de locuit ale țăranilor și familiilor lor, restul casei este ocupat de grajduri și camere de lucru. Sub acoperișul de lemn se întinde șura cea mare.

Lin **milionari** **EMMENTAL**

„boerilor” din Emmental. Fiindcă nu vrem să adiscreți, nu vom căuta să valorificăm averea otuși nu este exclus ca domnul Held să fie cel mai bogat din lume.

CEL MAI BUN TAUR AL ELVEȚIEI

ria grajdului Held. Vitele grajdului Held unice în Elveția. Fiecare animal este prede mai multe ori. Acest taur trece drept ai bun din renumita rassă Emmental.

INTERIORUL UNEI CASE DIN EMMENTAL

esantă este soba uriașe care trece prin e, și încălzește în același timp patru în.

IN DRUM SPRE FABRICA DE BRÂNZĂ

ul din Emmental nu prepară singur brânza, care dimineață și seară, laptele este adus orica de brânză a comunității, unde este rată în comun.

UNUL OBERLIN ARE UN MOTOR PROPRIU

urea Sumis trăește din timpuri străvechi

generația Oberlin. Gospodăria lor este cunoscută până departe, ei au fost primii cari au adus în acea regiune o uzină electrică. Mult timp înainte de electrificarea regiunii, casa Oberlin avea lumină electrică.

PODUL DE LEMN DIN EMMENTAL

Arhitectura din Emmental are un caracter local. Totul e din lemn, chiar și podurile de peste Emme. Multe dintre ele au o vechime de vreo câteva sute de ani.

VESTIBULUL CASEI

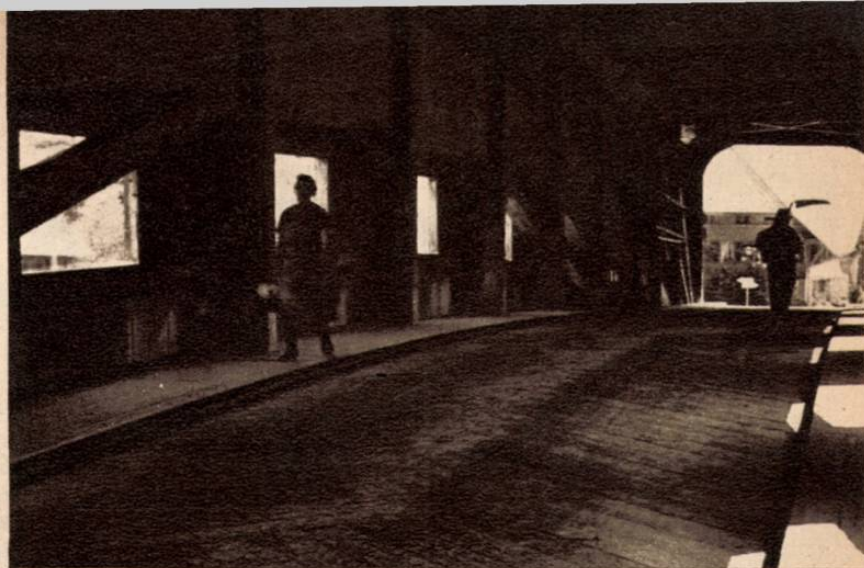
Intrarea caselor țărănești din Emmental, este prin bucătărie. Majoritatea locuințelor sunt mai vechi de o sută de ani.

IN „SALON”

Cu toată formidabila bogăție, în Emmental nu există clase sociale. Țăranul, argatul și servitoarea mănâncă la aceeași masă.

ȚĂRANUL DIN EMMENTAL

Are avere mare, dar nu este „moșier”. Lucrează de dimineața până'n noapte. Bucuria lui cea

CUM STĂM CU SATELE

de ARHIM. SCRIBAN

I.

NEVOI NEDEZLEGATE

DIN câte nevoi ale țării noastre luăm la descusut, când ne întâlnim câte 2—3 și mai punem țara la cale, 2 sunt pe care le descoasem cel mai des: Școala și starea satelor. Fără școală sănătoasă și fără o viață mai înălțată a satelor, nu putem avea adevărată proapșire în țara noastră. Astea sunt cuvintele pe care tot le auzim.

Se vor împlini 100 de ani de când stăm de vorbă despre ele. În adevăr, de când ne-am pus în gând să ridicăm țara noastră la treapta de lumină și rânduială a țărilor din Apus, gândurile noastre au fost tot spre școală și țărănime. Aproape în fiecare an stăm la vorbă despre școlile sătești și băgăm-de-seamă, cu părere de rău, că sătenii tot nu știu carte, iar dacă știu, nu se folosesc de ea. Pe de altă parte, școala nu i-a deprins să trăiască alt soi de viață, să-și alcătuiască în alt chip gospodăria casnică.

Deci se poate spune că se scurg nu numai anii, ci și zecile de ani, iar plângerile că stăm pe loc nu încetează. Se caută leacuri peste leacuri și sunt puse la cercare. După o bună bucată de vreme, se vede că lucrurile n'au mers înainte. Atunci se cheamă că stăm cu nevoile nedelegate.

II.

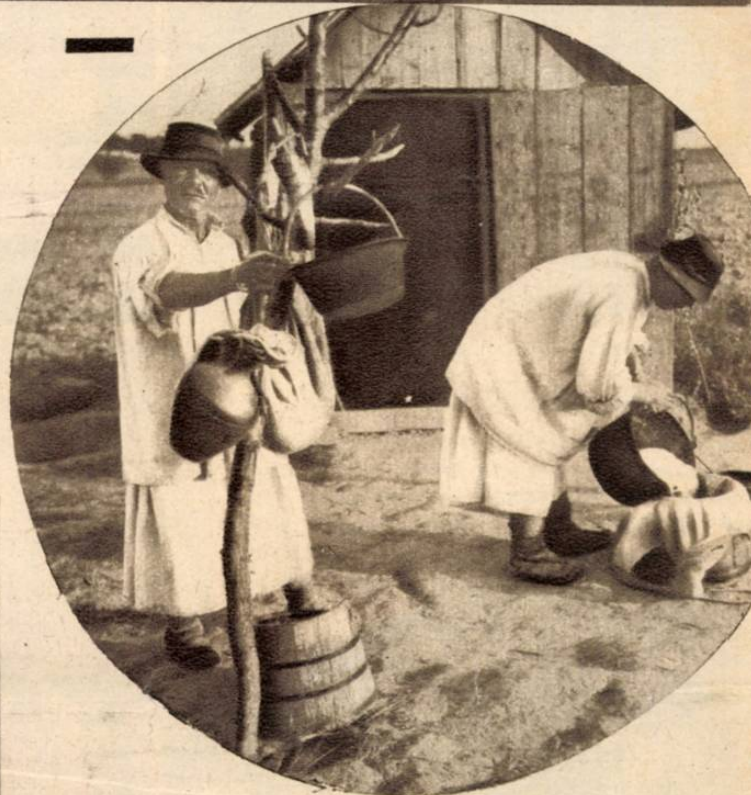
PARAGINA SATELOR

Să lăsăm treburile Școalei, ca o nevoie care trebuie descusută ea singură, și să venim la traiul sătenilor. Pe fiecare an se scrie că el este cum nu se poate mai înapoiat. Gospodăria lor e o halandala. Țăranul nu știe de rânduială în casa, în viață și în lucrul lui. Uneltele gospodărești i le găsești clăie peste grămadă. De sănătate nu știe să-și caute, nici pentru el, nici pentru copiii lui. De aici marele număr de copii care mor în sate.

Trăind în neștire și ca la întâmplare, îl mănâncă boalele și tot felul de năravuri păgubitoare. Il

cuprinde sifilisul, îl roade oftica, îl doboară beția. Cum stăm de vorbă acum despre astfel de nevoi, așa am stat de vorbă și în veacul trecut. Și atunci au ieșit la lumină graiuri neliniștitoare și atunci s'au arătat leacuri. Totuși, când se scrie azi despre stări ca aceasta, ele sunt arătate ca fiind tot așa de amenințătoare cași mai înainte. În veacul trecut, unul care a scris mai amănunțit despre stările acestea a fost răposatul **Grigore Păucescu**. Cine ar ceti acum scrisul lui, ar vedea îngrijorarea care stăpânea atunci. La începutul acestui veac, au ieșit la iveală 2 scrieri mai vâjnoase, pentru a trezi din nou nepăsarea noastră față de nevoile sătești și a cere îndreptarea. Una a fost **Neoiobăgia** lui Dobrogeanu — Gherea, scriere mare și amănunțită; alta a fost **Chestiunea țăărănească** a lui Spiru Haret, care a scris că e primejdios să mai stăm cu asemenea nevoie nedelegată. Dezlegarea cu adevărat a venit, în ce privește înzestrarea țăranului cu pământ. Totuși nevoile vieții sătești au rămas în picioare. Ba încă țara s'a văzut stingherită în altă privință, prin însăși această înzestrare.

De atunci, părerile și încercările nu încetează, dar cu satele stăm tot mai rău. Sunt anumite semne prin care se arată că satele nu sunt de loc pe calea îndreptării. Din ce în ce mai mult, semnele destrămării răsar în sânul lor. Nici boalele nu conținesc, nici lumina minții nu se vede, dar în schimb păcate din ce în ce mai turbătoare scot capul. Vine vorba despre ele îndată. Anul trecut, se vorbea de înființarea unui sat care să slujească de pildă, în jud. Constanța. Il pusese la cale d. Ministru **Sassu**. De atunci n'am mai auzit nimic de el. Anul acesta, din nou s'a vorbit de sate care să stea de pildă în fața altora. Tabere de studenți au poposit la țară, s'au apucat să cerceteze starea satelor și să aducă ceva îndreptare. Astfel de descălecări la sate se fac de câțiva ani, prin silințele d-lui Profesor **Gusti**. Ba anul trecut s'a făcut și ceva pipăit. În jud. Mehedinți, prin silințele cunoscutului bărbat de inimă, d. **Teodor Costescu** din Turnu-Severin, s'a și croit un asemenea sat-minune. E vorba de satul **Vânjulețul** din acel județ. E adevărat că nu a fost înființat de isnoavă, dar a fost înoit și prefăcut așa, ca să

Imagini din satele noastre : sătenii mergând să-și vândă produsele și sătenii la sfat.

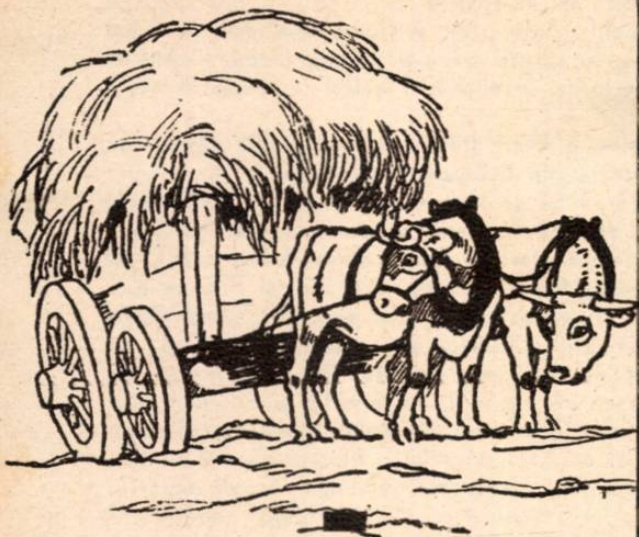
poată sta ca pildă altor sate. Serbări mari s'au dat în lunie 1934, cu acel prilej. A fost de față și M. S. Regele Carol II. S'a putut auzi lauda satului că, în sânul lui, între locuitori dela 30 de ani în sus, nu se mai află om neștiutor de carte.

Cât va trebui se treacă însă până ce să auzim aceasta despre mai toate satele? Deschidem ochii acum, ascultăm ce ni se spune despre starea satelor și vedem că avem înainte tot vechile îngrijorări.

Cetim în ziare despre un raport al medicului șef al regionalei Moldova, în care se dezvăluiesc tot cunoscutele stări înspăimântătoare: Copiii mor pe capete, iar oftica, sifilisul și pelagra sporesc pe fiecare zi.

Medicul se plânge din raza privirii lui: că Statul nu înzestrează satele cu mijloace me-

dicale de apărare. Dar starea nenorocită, dezvăluită acum din nou și prin raportul său, dovedește nu numai păcatul lipsei de mijloace medicale la sate, ci și starea de dezarmare și nepricepere a sateanului. Omul mai priceput știe să se mai apere și singur. La care satean însă vei găsi în casă un praf de chinină? o bulină împotriva durerii de cap?

Dacă treapta de lumină a sateanului ar fi mai ridicată, el ar ști să se apere mai bine

și îndată ar sălta peste nevoile lui, în toate privințele. De aceea trebuie să fim cu „fața spre sate”, după cuvântul d-lui Profesor Mehedinți. Să luminăm mintea sateanului și să îndreptăm multe năravuri ale lui, că multe se vor lumina și în țară.

III.

MIJLOACELE DE PÂNĂ ACUM

Trei au fost mijloacele, de măsură mai mare, întrebuintate până acum pentru ridicarea satelor. Mai întâi a fost **Școala**. Nu va trece mult până ce se va împlini suta de ani, de când tot ne gândim și ne muncim să dăm sateanului știință de carte pentru îmbunătățirea vieții lui. Ar fi fost mijlocul dela care să ne așteptăm să-și fi îndeplinit o mare parte din chemarea lui, pentru că a fost pus în lucru mai de vreme ca altele. Totuși plângerile că Școala de până acum nu și-a împlinit sarcina ei s'au auzit și anul trecut și anul acesta și acum 2 ani și se vor mai auzi. Școala de până acum n'a putut aduce sateanului lumina dorită. Rosta ei este tot un lucru de așteptat de acum înainte și, se înțelege, trebuie întărită munca în această privință. Până acum ea n'a fost îndestulător și bine împlinită și de aceea atâta vreme scumpă s'a pierdut în zădar. Pe de altă parte, nu atârână numai de Școală ca sateanul să prindă gust de carte. Dacă alte împrejurări lipsesc, el cade din nou în starea neștiinței de mai înainte și rămâne cași cum nici n'ar fi trecut prin școală.

2. Alt mijloc, la care fruntașii țării s'au gândit, pentru ridicarea sateanului, a fost acel de a-i da pământ. I s'a dat odată, dar nu i-a ajuns și el a rămas iar fără pământ. În pragul războiului, nevoia de a i se da pământ era pe buzele tuturor și aprige discuțiuni se desfășurau în această privință.

În sfârșit, a venit războiul și, sub apăsarea împrejurărilor, s'a pus la cale și această măsură. Îndată după război, pământurile marilor proprietari au fost luate și date la țărani.

Dar, mai curând decât cu Școala, s'a văzut că nici măsura aceasta nu a îndreptat satele. Sateanul a pus mâna pe pământ, dar n'a ieșit din nepăsarea lui de a-l lucra mai cu grijă. Odată s'a văzut că această măsură a tras după ea primejdii grozave. Nu mai aveam ce trimite peste graniță, fiindcă grâul țăranului era pipernicit, necurat și nu era primit de străini. Nu se mai potrivea cu grâul ales al vechiului stăpânitor.

Deci nici din partea aceasta n'a putut ieși îndreptarea dorită și vor mai trebui încă mulți ani, până ce țăranul să se dea la brazdă și să ajungă cu lucrul pământului pe boierul de odinioară.

3. Se trăgea mare nădejde că va veni o măsură politică, din care sateanul se va alege cu un spor de înțelegere a rosturilor lui; că va fi și el părtaş, prin glasul lui, la treburile țării și cugetul său se va înălța. Aceasta a fost **votul universal**.

De oarece se zice că funcțiunea dă naștere organului, s'a socotit că, dacă sateanul, va fi înzestrat cu drepturi de a-și alege pe oamenii lui în Adunările Țării, mintea i se va

lumina, va avea altă înțelegere despre rostul lui în sânul țării, și viața obștească se va simți de intrarea lui în mijlocul treburilor țării.

Cu un țăran pofțit la masa boierilor, unde și el își va avea cuvântul lui, s'a zis că toate ale lui vor merge altfel, fiindcă vei avea înainte un om mai ros între ceilalți și care va ști să-și întocmească mult mai bine ale lui. Scos de sub epitropie și pus și el la rând cu oamenii, va fi altul.

Țara se va simți că are un satean care nu mai este o păpușă dusă de nas, ci care își are și el cuvântul lui în toate câte privesc viața neamului. Visuri frumoase și acestea, dar nimic din ele împlinit. Cum n'a mers cu pământul, așa n'a mers nici cu votul universal. Ba și aici se aud acum alte plângeri, anume că sateanul a fost vârat în treburile politice, dar spre pagubă lui. În adevăr, departe de a i se lumina cugetul, ca să fie alt om decât mai înainte, el s'a învrăjbit acum cu semenii săi din temeieri politice. Politica pentru el nu este un cuget nou pentru treburile țării, ci un chip nou de a se ajuta la nevoile lui. Când are vreo belea, vreo nemulțămire, fuga la stăpânul politic, să-l scoată din încurcătură. De aici scutirea de pedepsele pentru netrimeterea copiilor la școală, de care s'a tot scris prin ziare. Deci politica sateanului s'a mărginit la căpătarea unui nou mijloc de a trece mai ușor peste datoriile lui. O îmbunătățire nu se vede de loc. De altfel n'a intrat un cuget nou nici la alții, mai luminați ca el; a rămas mijloc de căpătuală pentru atâția care ar trebui să înțeleagă mai bine că sateanul. De ce să ne mai mirăm că nici Badea Ion n'a putut lua nimic bun din politică? Nici n'a văzut ceva bun și i s'a făcut numai cea mai păcătoasă școală prin această nouă îndrumare a lui.

Iată deci 3 mijloace prin care sateanul n'a fost ridicat peste ce era. Ba încă, în vremea aceasta, alte puteri au venit peste el, netrimite de nimeni, dar aduse de prefacerile vieții. Acestea au schimbat mult în viața satelor, dar prea puțin în bine și mult mai mult în rău.

Aceste puteri sunt acelea care vin dela oraș asupra satelor. Țăranul are azi o legătură cu orașul mai deasă decât înainte. Din oraș, dobândește uneltele care-i trebuie. Acum își are plug de fer și a rămas plugul de lemn numai o amintire. Dar alături de acest bine, câte apucături rele! Imprumută dela oraș gustul luxului, mai cu seamă femeile. Se duce portul satului și intră în loc scliviseala orașului, care este de răs și curată maimuțarie, mai cu seamă când omul de rând vrea să facă ce fac cei mai supțiași printr-o viață mai cioplită. Vin apoi orașenii cu scornituri zise „culturale” asupra satelor și răpesc acestora

Dela țară spre oraș în căutarea unei slujbe.

Sus: un accident pe drum de țară.

pecetea lor sătească, pentru a le schimosi cu înștrăinări dela orașe.

Marile măsuri nu și-au dat roadele, dar în schimb orașul a năvălit peste sat și i-a dat roade acre. Aici suntem acum și avem de luptat cu greutatea mai mari ca altădată. Da, fiindcă relele vechi sunt toate la locul lor, iar la ele s'au adăugat acum altele.

Ce mijloace mai mărunte s'au mai întrebuințat, n'au dus la un capăt, pentru că sateanul, și de a văzut, nu s'a îndemnat spre ele. De pildă, s'au înființat așa zisele „ferme model”, au răsărit, în România nouă ceiace r'avea sateanul de altădată: cârdul de agromoni, care să dea altă îndrumare la lucrul pământului, la gospodăria sătească. Avem azi atâtea agronomi, care scriu timos despre ce este de înfăptuit la sate. Să ne aducem aminte de frumoasele scrisori ale d-lui I. Mihalache, roadă a lucrului său în lumea agronomilor, la Ministerul Plugăriei.

Totuși nimic. Țăranul aude, vede, dar rămâne la ale lui. Nu răsare de nicăieri boldul care să aprindă voința lui pentru a face altfel. Din câte mijloace se zbat în jurul lui, el nu alege nimic. Avem agronomie, dar sateanul e tot fără ea. Niciodată nu au fost mai multe ca acum plângerile că dăm țara de răpă, cu sateanul care nu știe să lucreze pământul, și rămânem cu grânele nevândute.

IV.

CARE E ADEVĂRUL ?

Să fie chiar așa ? Nu cumva zăgrăvitura aceasta este cam neagră ? Să nu se fi prins nimic de sateanul nostru în atâtea amar de vreme ?

Apoi noi n'am înșirat aici decât unele lipsuri ale vieții sătești. Am privit numai dintr-o latură. N'am privit încă mai în amănunt relele destrămării sufletești, care este tot mai mare și mai simțită.

De le zăgrăveam și pe acestea, zăgrăvitura ieșea și mai neagră. Pe fiecare zi, sateanul se sălbătăcește. Este tot mai neîngăduitor. Pentru nimica toată, varsă sânge de om. Neîncetate sunt știrile despre omorurile din războaie, din certuri, din lăcomiile de tot felul, care pun stăpânire pe el. Între acestea, beția este una din marile scăderi care rod viața lui.

Dar să nu mai intrăm în acestea. Le-am pomenit numai spre a arăta că priveliștea este mai rea și că nu am înegrit cu nimic starea de lucruri prin cele ce am înșirat până aici. Dar, oricum, dacă este vorba pe așa, să ascultăm și pe alții, să vedem prin mărturisirea lor ce descoperim din lipsurile vieții sătești de azi.

În legătură cu serbările care au fost anul trecut la Vâjnuleț, iată un cuvânt al d-lui **N. Bațaria**, despre viața sateanului nostru. Domnia sa, ca bărbat de baștină din Peninsula Balcanică, cunoscând stările de acolo, pune pe țăranul nostru în cântar cu țăranii din ținutul Balcanilor. Știți ce spune ? Că „în ce privește locuința, îmbrăcăminte și traiul în genere, țăranul român se prezintă mai prost decât țăranii cei mai săraci din statele peninsulei balcanice” (**Adevărul**, 5 Iulie 1934). Ei, ați fi crezut-o ?

D. Bațaria spune că, trăind în Balcani, s'ar fi așteptat că sateanul nostru să fie mai sus ca alții, fiindcă are un pământ mai bogat. În adevăr, unde au balcanicii pământul nostru ! Totuși „cum se face că există în pătura țărănească atâtea aprigă sărăcie într-o țară așa de bogat înzestrată de Dumnezeu” ?

Știu că au fost destule pricini în trecut, zice domnia sa, care să ne dumerească despre aceasta. Dar „a trecut destulă vreme dela dispariția acestor cauze, legate de orânduiri economice și politice aparținând trecutului, însă opera de ridicare a satelor, de îmbunătățire a condițiilor de viață n'a înregistrat de atunci și până astăzi progrese reale. În tot cazul, aceste progrese sunt prea puțin vizibile”.

Am umflat ceva peste starea de fapt ? Nu spune și altul la fel ? Nu te strânge la inimă să auzi că suntem în urma țăranilor bulgari, sârbi și alții din Balcani ?

Stați, că sunt alte vestiri și mai ciudate !

Să ascultăm ce ne spune un gospodar sătesc, d. **V. Lovinescu-Rădășeni**, în **Dimineața** dela 2 Iulie 1934. D. Lovinescu nu este un glas întâmplător, nu este un

scriitor răsărit acum și peste care am putea trece. Domnia sa scrie de mult în asemenea materii, este un nume cunoscut, e un om bătrân, bărbat cu cunoștințe în asemenea ramură și cu tot temeiul de a vorbi despre acestea. Mărturisim că articolul său ne-a îngrozit și l-am cetit pe nerăsuflăte, cu ochii holbați. Cuprinde noutăți din cele mai dureroase, despre una din indeletnicirile cele mai amănunțite ale unora din satenii noștri.

Domnia sa scrie despre „Cultura prunilor în țara noastră. Milioane de pomi și beneficii nule”.

Scrie numai despre lature a vieții noastre sătești, dar e destul pentru a judeca în ce prăbușire ne aflăm cu ea. E vorba numai de cultura prunilor.

Auziți că în țara noastră avem adevărate păduri de pruni. După socoteala Ministerului Plugăriei, am avea vreo 54.000.000 de pruni, două treimi din toți pomii roditori ai Țării Românești.

Apoi este și prea este. A vorbi deci despre prunărie, înseamnă a vorbi despre o ramură de lucru și venituri care, dacă nu e ca grâul, dar este ceva însemnat. Puțin lucru sunt atâtea milioane de pruni ! Ce ai putea avea dela ei !

Și totuși d. Lovinescu spune că nu avem nimic, iar ce avem este rău. Sârbi, care au mult mai puțin ca noi, au totuși mult mai bine.

Ei au mai puțin de 30.000.000 de pruni. Dar la aceștia au peste 35.000 de cuptoare de uscat prune, fără fum, și numai 1200 cazane de țiucă. La noi e pe dos : avem nici 2000 de cuptoare de uscat, nu punem în negoț decât 7-8.000.000 kgr. de prune pentru hrană, dar, în schimb, avem 40.000 de cazane de țiucă. Din acestea izvorăsc, în anii buni, până la 150.000.000 de kgr. de țiucă pentru otrăvirea satenilor și prăpădul neamului.

Auziți că prunii noștri sunt numai niște pomi păcătoși, „degenerați și istoviți de mușchi și uscături care îi prăpădesc de cum ies din pământ. E de mirare cum își mai duc zilele.

„Avem în țara noastră acest considerabil număr de pruni și totuși ani de-a rândul, dacă nu în mod permanent, nu avem prune de ajuns nici măcar pentru trebuințele noastre. Nu ne putem sătura de prune, ba le ducem chiar dorul, sau le cumpărăm cu preț de speulă dela sârbi, bulgari sau din altă parte. De ce să așteptăm fructe streine în valoare de multe miliarde de lei, bani grei, care odată trecuți peste graniță, nu se mai întorc înapoi ?

„Nici în anii când avem recolte mari de prune, nu se vede mare procopseală și nu suntem în măsură să satisfacem trebuințele strict alimentare. Aceasta deoarece marea majoritate a prunelor merge la fabricarea țiucei, industrie primejdioasă sănătății poporului, în care lucrează de zor vreo 40.000 de cazane”.

În sfârșit, ce să mai stăruim ? Toate amănuntele d-lui Lovinescu te pun pe gânduri. Ele sunt dovadă că, până și în ce este în vechea indeletnicire a sateanului, și acolo suntem tot în urmă, deși ar fi trebuit să stăm înaintea altora.

V.

MAI SUNT ȘI ALTELE

Cu cele de până aici, noi am văzut viața satului numai dintr-o latură. N'am văzut încă laturea beției, care este cel mai mare prăpăd abătut peste sate și care merită cercetat el singur ; n'am văzut încă înrăirea satelor. În adevăr, parte din pricina beției, parte din a altor apucături, cărora sateanul cade pradă, firea lui se înrăiește. Dela cea mai mică neînțelegere, dela vechi supărări, de care nu uită a-și aduce aminte, foarte ușor varsă sânge. Dela an la an, se înmulțesc știrile care arată câte bătăi și înjunghieri se petrec în sate. Zilnic se cetesc astfel de fapte și nu una, ci destul de multe. Din ce în ce, sateanul se mișcă spre apucăturile de fiară.

Se înmulțesc femeile care-și leapădă copiii, care nu mai vor să-i mai aibă ; satenii care nu păstrează curăția căsătoriei, care se lăcomesc la bunul altuia, care perd vechea cuviință a satelor. Vezi atâteailde de fii care-și omoară părinții ! Nemernicii și silnicii fără număr sunt acum veștile care vin dela sate.

Ba încă acum au început a răsări știri și mai nenorocite : sateanul perde până și fiorul credinței. De furat fură el, dar se sfiește de a-și întinde lăcomia până și asupra bisericilor. Incepe însă a ieși la iveală și acest păcat.

Zilele acestea a venit știrea că mai mulți sateni au prădat biserica din Drăgușeni, Covurlui.

Până la atâtea ! Să se lăcomească și la banii bisericii ! Aceasta e dovadă de mare scădere sufletească. Dacă din sufletele lor pierde și fiorul către lucrul sfânt, el cade în starea fiarei. Nu mai are frâu și e primejdie. În legătură cu aceasta, pradă și pe preot. Ziarul **Viața Basarabiei** din Chișinău scria, astă primăvară, că niște sateni din Strășeni, sat de lângă Chișinău, au prădat, de ce câștigaseră, pe preotul și dascălul care veneau dela o înmormântare. Bani aceștia până acum erau socotiți ca bani pecetluiti, fiind dobândiți printr-o slujbă sfântă. Iată că țăranului nu-i mai pasă de aceasta. Se poate privi o asemenea stare în chip nepăsător ? De unde ! Dacă țăranul nu mai are un asemenea frâu, sunt de așteptat toate primejdiile. Este cași cum ai avea înainte o putere oarbă, care se poate dezlănțui în neștire.

Din nefericire, stările acestea sporesc. Astfel, într'un număr mai nou din ziarul **Viața Basarabiei** (18 August a. c.) cetim că Preotul Melente dela Mănăstirea Condrifta, venind la mănăstire în seara de 14 August a. c., după ce petrecuse pe niște oaspeți, s'a întâlnit pe drum cu sateanul Costache Mălai. Având o ură veche asupra preotului, acesta a sărit la el cu un ciomag și l-a lovit rău. Preotul a fost dus la spital, iar sateanul închis.

Vedeți că știri de acestea vin tocmai din pașnica Basarabie. Păcatul destrămării însă s'a abătut și asupra ei. Cetești din sânul ei despre fapte din cele mai uimitoare. Aceasta înseamnă că și ea se molipsește de apucături din cele mai cumplite.

În vara aceasta, se cetea de niște netrebniți care s'au năpustit asupra unor călugărițe, iar acum 2 ani 2 tineri au omorât lângă Ismail pe preotul din Fântâna Zănelor cu fida lui.

S'a îngrozit lumea, când a cetit așa veste. Bietul preot se ducea să ia pe fiul lui dela liceul din Ismail și să-l aducă acasă de Crăciun, iar ticăloșii de tineri l-au omorât ca să-i ia căruța, fiindcă aveau nevoie de ea !

Deși am scris mult despre ce se găsește azi în satele noastre, dar de fapt e foarte puțin. Șiraguri mari de blăstămății poți alcătui prin câte cetești numai în câteva zile. Fără îndoială, o molimă de mare destrămare a căzut asupra satelor și nu se vede pornit ceva spre îndreptarea lor în toate privințele.

Dărăpănarea gospodărească este una, cea sufletească este și mai cumplită și o târâie după ea și pe cealaltă.

VI.

CE ESTE DE FĂCUT ?

De făcut se înțelege că sunt multe. Dacă oamenii de inimă se apucă să lumineze pe negrii din Africa, cu cât mai mult atâtea sunt de făcut pentru satenii noștri ! Mijloacele nu lipsesc, numai că ceice se pun pe treabă se cuvine să fie suflete curate și doritoare de binele aproapelui. Pe de o parte trebuie ridicate în cinstite vechile rânduieli ale trecutului, frumoasele datine, care au ținut în picioare frânele de stăpânire a sufletelor, pe de altă parte, trebuie primite în sate numai acele înorii care se pot sprijini pe vechile rânduieli. Ce caută însă la sate năravurile care-l zmulg pe satean din rânduiala satului și-l cară la oraș ? De ce Duminica nu este lăsată să fie petrecută creștinește ?

După o săptămână de lucru, ce bună rânduială este ca ziua a șaptea să fie petrecută sufletește, la biserică și la sfaturi duhovnicești ! În toată vara asta însă sateanul a fost cărat tocmai Duminica la marile adunări politice dela orașe.

Apoi să-i pocești sateanului Duminica și să te aștepti la mai bine ? Dimpotrivă încă și mai rele vom vedea. Satele se păcătoșesc văzând cu ochii, dar tot din vina celor ce cred că au ochi să vadă.

Arhim. SCRIBAN

Dacă vă abonați la „REALITATEA ILUSTRATA” faceți o economie de 120 lei anual și primiți la prețul normal toate numerele speciale

PRIMUL INSTITUT COSMETIC MEDICAL

BULEVARDUL CAROL, 39

TELEFON 3.62-73

D-NA Dr. M. RABINOVICI dermatolog specializată la Paris și Viena, tratează : negi, pistrii, coșuri, etc. Ingrijirea feței cu hormoni și masaje pneumatice. Distrugerea definitivă și fără cicatrice a părului de prisos. Slăbirea locală a corpului prin masaje electrice, curs de gimnastică.

Consult. 10—12 și 3—7 p. m.

Consult. gratuite Miercuri 11—12 a. m.

N'AM DESCOPERIT AMERICA!

SUNT PROȘTI IN AMERICA?

Urmarea articolului din pag. 11

Și revelația îi porunci în consecință să institue poligamia. Excelentul profet se sacrifică imediat dând exemplu: își luă 19 neveste, cari i-au dăruit 59 de copii. Vreo 25 sunt și azi în viață și i-am văzut, venerați de toți, pe niște rafturi în scară, ca să fie văzuți, la o serbare religioasă în Salt Lake City. Nepoții lui Young se urcă azi la vreo trei sute de exemplare.

Am văzut în capitala lor un om celebru în anele mormonismului: episcopul **Heberz Ricks**, superb tip de bărbat înalt de doi metri, cu umeri herculani, cu toți cei 75 de ani. Cele douăsprezece femei ale sale i-au dat șaptezeci de copii și 259 de nepoți.

Datorită faptului că ei își fabrică singuri adepții, în cantități mari, pentru că familiile sunt numeroase, Mormonii și-au mărit repede efectivul. În 1850 era de 11.380; în 1870 de 86.786. În 1910 încă, reprezentau 75% din populația statului Utah, 373.351 suflete, sau cel puțin capete. Numărul Mormonilor în lumea întreagă nu e mai mic de 600.000.

ȚARA PROMISĂ

Mormonismul are adversari înverșunați. Am citit cărți și articole de ziar unde ei sunt acuzați de toate crimele. În **Daily Express**, un interview al unei englezoaice, Mrs Howarth, ce și-a petrecut doisprezece ani din tinerețe în Salt-Lake-City, ca a zecea soție a unui om care, murind, ea se întoarse în țara natală. Femeea se plânge că a fost tratată mai mult ca sclavă decât ca soție. De altă parte am cunoscut personal femei mormone, măritate sau fete tinere, și trebuie să mărturisesc că nici una nu-și blestema soarta prezentă sau viitoare.

Ceeace nu pot nega nici cei mai mari dușmani ai Mormonilor, e pasiunea lor pentru muncă și progres. Nu există nici un Mormon analfabet. Fermierii lor au de multă vreme mașinile agricole cele mai perfecționate și adoptă imediat toate metodele noi. Ei au introdus în America sfecla de zahăr, pe la 1900 și încă acum douăzeci de ani Utah producea 86.000 de tone de zahăr. Pe teritoriul lor, în 1850 un pustiu plin cu bande de sălbateci pe care o irigație serioasă l-a transformat în grânar de abundență, se recoltează azi cantități fenomenale de grâu, ovăz, cartofi și se cresc peste jumătate milion de boi, 200.000 de cai, trei milioane de oi. Iar valoarea proprietăților e evaluată de fisc la 800.000.000 dolari.

Încă un amănunt: tinerii mormoni sunt printre cei mai entuziaști și mai buni sportivi din America!

UN DUMNEZEU NAȚIONAL

Mormonii au creat singura religie constituită care a ieșit în întregime din inspirația anglo-saxonă. Germenul oriental a fost perfect sterilizat. Profeții, martirii, sunt pur americani, de acum o sută de ani. O astfel de biserică e preferabilă unui creștinism de compromis, unde habotnicia nordică se silește să întrețină mituri iudaice și o teologie mediteraniană, și unde Asia dictează puritanilor. La Mormoni găsești înfățișat un trib glorificând un dumnezeu propriu și răsplătit de el fără interpunere străină.

Toți Mormonii poartă nume englezești. Unitate de rasă, de unde vitalitatea credinței lor. Au început în comunismul societăților primitive, din care mai păstrează multe urme. Evoluția care a costat la alte popoare zece sau douăzeci de secole, s'a făcut aici în optzeci de ani.

Aventura pionierilor mormoni, industriași, eroici, puțin imaginativi dar cu o credință simplă și tenace, împreună cu succesul întreprinderii lor, sunt cea mai curioasă ilustrare de ce pot săvârși Anglo-Saxonii, atunci când se sprijină numai pe ei înșiși. Un Robinson Crusoe mai vast, cu virtuțile sale, cu limitele înguste ale vieții sale spirituale.

Dacă, sub presiunea celorlalte state, poligamia nu mai e recunoscută, celelalte articole din credința lor sunt menținute toate ca la origine. În schimb, femeile din Utah sunt primele din Statele Unite care au primit drept de vot, în 1870.

Am văzut **Tabernacolul**, care cuprinde opt mii de auditori. Materialul a fost adus în căruțele cu boi din 1863. Coloanele de piatră roșie susțin arcuri de lemn cu deschizătura de cincizeci metri, unite cu clei și piele, fără nici un cui sau piesă de metal. Acustica e minunată și orgile sunt dintre cele mai perfecte ce am auzit.

Am vizitat **Z. C. M. I.** (Zion's Cooperative Mercantile Institution), sau Trinitatea anglo-saxonă — idealul religios, civic și comercial; — e un mare magazin unic în lume, care vinde pe an de 14 milioane dolari și cu care Mormonii se mândresc ca și cu Tabernacolul, pentru că spiritul suflă unde vrea. Am văzut lacul pe marginea căruia șade capitala, un lac atât de sărat că nu poți să te cufunzi, nici să te îneci.

Mormonii n'au furat descoperirile altora, n'au oprit pe nimeni, n'au cucerit prosperitatea lor decât deadreptul dela natură. Nu se pot recunoaște asemenea merite tuturor Americanilor!

Creme cari înfrumusețează!

SCHERK

Creme cari nutresc epiderma, întăresc țesutul și dau tenului un aspect delicat și fină și uleiuri alese, regenerează pielea, fortificând-o.

îngrijit, acestea sunt cremele Scherk. • Cold Cream pentru noaptea, din ceară mat. Este totodată și cea mai bună bază pentru pudră. • Cremele Scherk se vând în borcane à Lei 93 și Lei 123 precum și în tuburi à Lei 47 și Lei 67. • Cereți mostră de Cold Cream contra Lei 12 mărci postale: „Parfex” Calea Moșilor 78, București I.

TOATE

femeile
întrebuințează
pudră.....

Dar o femeie care apreciază calitatea și cunoaște puterea de farmec a unui ten frumos, va prefera numai pudra „D'ARGY” a carei compoziție minunată, impregnată cu parfumurile „Toutes les Fleurs” „Taifun” și „Chermour”, va da apariției ei în societate, aspectul femeii de lume, obișnuită cu lucrurile fine, distinse.

D'ARGY

OLIO

SASSO

Untdelemn pur
de măsline.

Călătoriile l'au îmbolnăvit de constipație

Kruschen e singurul remediu eficient, ne spune un voiajor comercial

„Sunt voiajor comercial,” ne scrie un domn, „și din cauza călătoriilor neîntrerupte eram mai întotdeauna constipat trebuind să iau mereu purgative. Sels Kruschen este singurul mijloc care face ca stomacul să-mi lucreze fără a mă stingeri cătuși de puțin în activitatea mea. În fiecare Sâmbătă seara iau o doză mai mare de Sels Kruschen, efectul se produce a doua zi, Duminică, când sunt liber. În cursul săptămânii iau numai o doză mică în fiecare dimineață. Ocupația mea reclamă o activitate continuă și dacă nu aș luat regulat Kruschen mi-ar fi imposibil să lucrez. Am încercat și alte laxative, unele nu mi-au fost deloc, altele au avut un efect prea puternic și s'au dovedit a fi vătămătoare.” — V. L.

Jumătate din bolile de care suferă omenirea au o singură cauză, aceasta este „lenevia” organismului. Când organele interne nu funcționează în mod normal, când nu elimină zilnic otrăvurile din corpul nostru, atunci ele se acumulează și dau naștere la o afecțiune gravă: auto-intoxicație.

Sels Kruschen este remediu pe care vi-l dă natura, este singurul mijloc eficient care întreține organismul. Când organele interne nu funcționează în mod normal, când nu elimină zilnic otrăvurile din corpul nostru, atunci ele se acumulează și dau naștere la o afecțiune gravă: auto-intoxicație.

Sels Kruschen se vând în mai mult de 120 țări și se pot obține acum și în România la toate farmaciile și drogheriile cu prețul de 95 lei flaconul mare și 60 lei flaconul mic.

O RARITATE

Cu mulți ani înainte femeile purtau părul lung. Astăzi un păr lung constituie o raritate. Dar părul domnișoarei Micu, care e lung de 1.50 m. ar fi fost chiar pe vremea cositelor până la genunchi, o raritate. Adevărat că — în special pe plaje — era cam incomod.

UN PRETENDENT NECUNOSCU LA TRONUL GRECIEI EVGHENOS LASCARIS DIN SARAGOSSA

În Saragossa, Calle de Independencia no. 47, o casă obicinuită de orașeni, în care nimeni n'ar bănuia că locuiește un eventual viitor rege al Greciei.

Evghenos Lascaridis, pretendent la tronul grecesc, în camera lui de lucru, la umbra drapelului grecesc. În fața sa, pe masă, bustul lui Napoleon.

Familia pretendentului la tronul grecesc. D. Lascaridis are soție și șase copii.

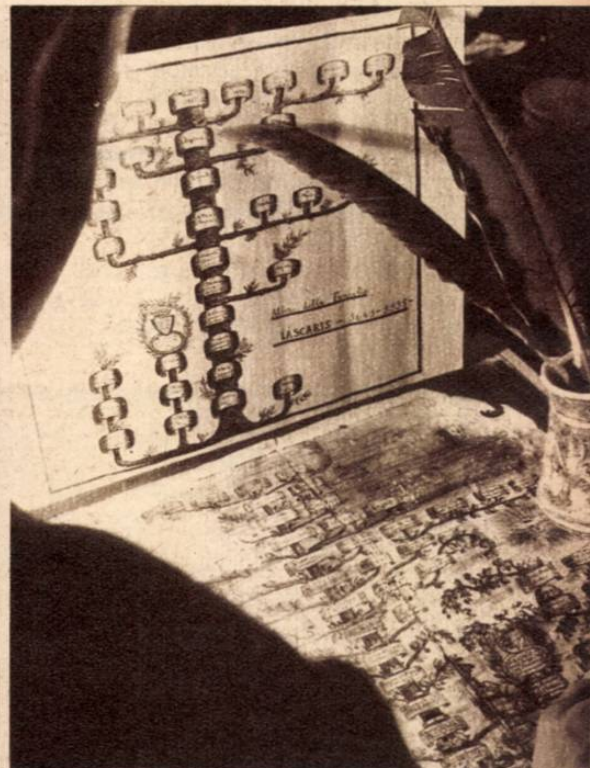
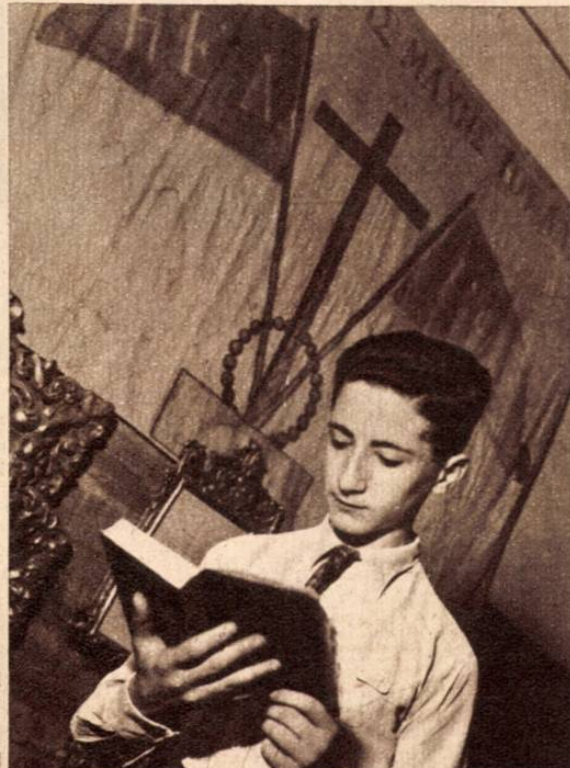
RESTAURAREA monarhiei în Grecia înseamnă pentru toată lumea revenirea pe tron a regelui George II. Plebiscitul nu va mai fi decât o formalitate și dacă viitorul suveran — care actualmente se află la Londra — nu înțelege să se întoarcă la Athena până când poporul nu va ratifica hotărîrea guvernului, nu există pentru nimeni îndoială că monarhia grecească se identifică cu George al II-lea. Lucrurile nu stau astfel pentru cei cari cunosc mai de aproape istoria dinastiei grecești. Aceștia știu că există trei candidați la tronul gre-

Săpăturile în care familia Lascaris își păstrează documentele, vechi unele de 750 ani.

Theodor Lascaris, „urmașul la tron”, este un școlar foarte sărăcuțor.

cest. în arara de roșu rege George II, ducele de Kent — fiul regelui Angliei — și înfățișat al treilea, pretendent, mai puțin cunoscut, Evghenos Lascaris. Acest bărbat, care actualmente duce o viață burgheză de avocat în Saragossa, se pare că ar fi susținut chiar de către generalul Condylis. El descinde, în linie directă, din acel Theodor Lascaris, care a fost încoronat „vasilevs” (rege) în Sf. Sofia, la 1204 și a cărui familie a domnit în Grecia până la omorîrea regelui Ioan al IV-lea. Deatunci, membrii familiei Lascaris se găsesc în exil, fără ca ei să fi renunțat câtuși de puțin la pretențiile lor la tronul grecesc. Acum însă pentru prima dată aceste pretenții au șansa de a deveni realizabile. Evghenos

Arborele genealogic al lui Evghenos Lascaris, ale cărui origini încep din anul 1204, când a fost ales rege, Theodor Lascaris.

Lascaris, care s'a născut în Saragossa și n'a călcat niciodată în țara a cărei coroană o vrea, s'ar putea ca deodată, în toamna aceasta, să ajungă pe prima treaptă a politicii mondiale. Depe acum primește zilnic mormane întregi de scrisori cu adeziuni și manifestații de simpatie din Grecia.

„Grecia vrea un rege din neamul său”, îi scrie profesorul Andreopoulos, rectorul universității din Athena, „nu un englez și nu un danez cum e George al II-lea. Dv. sunteți ultimul urmaș al unui neam de regi curat elen — stăm cu totul la dispoziția dv.”

În acest reportaj fotografic putem vedea pentru prima dată pe acest pretendent la tronul Greciei și familia sa, precum și documentele cele mai de seamă pe care d. Lascaris își sprijină pretențiunile. M.

Ocupația de predilecție a viitorului rege e fotografia,

Pretendentul la tronul grecesc își bate singur la mașină manifestele, prin care încearcă să-și câștige de partea sa poporul.

NOTTARA

CONSTANTIN Nottara nu mai este printre noi. Joia trecută a fost coborât în mormântul pe care singur și-l alesese, la cimitirul Sfânta Vineri. I s'au îndeplinit ultimele dorinți: nu s'au rostit discursuri, nu i s'au purtat decorațiile și capacul cosciugului a acoperit trupu-i chinuit de boală. Dar Nottara, pe lângă un mare actor, a fost și un om excepțional de cult, dotat cu o memorie care ieșea din comun.

După urma lui rămân „memorii” cari înfățișează o bună parte din evoluția teatrului românesc. O parte din aceste „însemnări” Nottara ni le-a dictat în cursul ultimilor 12 ani.

Publicăm un fragment, din aceste „însemnări” care aruncă o lumină asupra vieții tinerilor români, acum 60 de ani, în capitala Franței.

Ioan Massoff

De aici, la Cimitirul Sfânta Vineri,
alături de draga mea soție, Eleonora,
Doresc să nu mi se facă dolii, nici aici,
nici la Cimitir, nici să fie purtat pe
străzi; vreau să fie scutită lumina de
oboleala și a urma trupul meu pe
străzi. Vreau ca sufletul prohodului să
mi se facă în Capela Cimitirului de tre-
preoti, ca unui bun creștin ce am fost;
la asta sufletul poartă cea parte și un
cor, dacă se va găsi că e de trebură.
Să nu mă înbroce în frac și nici în
vătă albă să nu mi se pună la gât.
Dintr-un colț în garderobă niste
haine negre, sacou, înfășurate într-o
camasă țărănească, cu acelea să mă
înbroce, să nu se pună conșază albă
cu gulor scurț.
Că am trăit 30 ani, lucrând de toate
onorurile și succesele din partea publi-
cului românesc din teatru, țară, din
partea Directiei Teatrului Național și a
Colegiilor mele de scenă, precum și din

partea Criticilor de teatru, pe toți îi
rog să primească recunoștința mea și
sufletul meu salut.
Doresc ca în data ce voi fi pus în cercuș
să pună în capacul de ampre: Doresc să
fie scutită privirile prietenilor și impresia
vătă ce face trupul istovit de boală.

București
1. Mai 1931.

Nottara

Ultimile mele dorințe

Regele Lear.

Ultima dorință a lui Nottara a fost ca înmormântarea sa să fie cât mai simplă. Publicăm fotografia unui fragment din scrisoarea pe care marele artist a lăsat-o ca testament.

Amilcar Barca.

Trei Sultani.

Curierul din Lyon

Cum am intrat la Teatrul Național

— Din memoriile maestrului Nottara, dictate d-lui Ioan Massoff —

FIIND la liceu, la Sfântul Sava în 1867, am intrat în Conservator, la clasa lui Ștefan Velescu, un profesor eminent, om foarte cult, care știa multe lucruri despre teatru și sfătuia pe elevi, mai ales că avea darul vorbirii. Velescu ținea conferințe la Ateneu, mai toate cu subiect despre teatru, conferințe la care asistam și noi elevii. Colegi de Conservator am avut pe Iancu Petrescu, Catopol, Mircea Dimitriad, Costică Costescu, Agatha Bărsescu, Mădica Ionescu și alții. Împreună cu aceștia, am fost angajați ca elevi la Teatrul Național în 1877, când s'a înființat societatea dramatică. Cu prilejul producției anului I, care s'a dat la Teatrul Național în folosul Crucii Roșii, pentru că țara se afla în război, mi s'a dat să joc o scenă în „Fanatismul”, lui Voltaire,

având ca partener pe Manolache Zamfirescu, care juca pe Mahomed. M'a deghizat Ștefan Velescu pentru că scena se petrecea în Asia, m'a îmbrăcat în costumul adaptat epocii, și mi-a dat drumul în scenă. Când s'a ridicat perdeaua, am avut impresia că galeria a luat locul parterului și parterul a luat locul galeriei. Dar repede mi-am venit în fire și am spus rolul până la sfârșit. Când a căzut cortina, aplauzele nu se mai isprăveau. Prințul Ion Ghica, care era în loja de pe scenă, a venit după mine și mi-a spus:
— **Tinere, de câți ani ești?**
— **De șaptesprezece ani!**
— **Bravo, ai știut să te prefaci bine în Zopir. Teatrul Național ca încurajare, îți propune angajament de elev, pentru că, nu știu dac'ai aflat, s'a creat societatea dramatică și Teatrul Național are nevoie de elemente ti-**

nere, pentru înprospătarea cadrelor. Dumneata faci o petiție, prin care să ceri să fii angajat ca elev și să vii la secretariat cu ea. Un coleg mai îndrăzneț, care stătea la spatele meu, s'a luat după mine și mi-a spus ca să-l las să iscălească și el petiția. Eu l-am lăsat, nevăzând în aceasta nici un pericol. Am făcut o petiție, a iscălit colegul primul și eu în parafa lui. Cercețea toate petițiile Ghica, și nu dă de numele meu, pe care și-l însemnase în carnet. Atunci trimite să-l cheme pe Ștefan Velescu, pentru a-l întreba unde locuiește tânărul care l-a jucat pe Zopir. Și astfel, m'a descoperit Ghica. M'a pus să fac o altă petiție și am fost angajat ca elev, în 1877. Mihail Pascaly, a murit la 1882, iar toate rolurile lui și le-a înșușit Grigore Manolescu. Manolescu însă, și-a dat demisia, din motive personale,

dela Național. Grigore Cantacuzino, directorul teatrului, găsindu-se într'un serios impas, — aproape tot repertoriul era ținut în spinare de Manolescu — a convocat comitetul teatrului și s'a decis ca să se facă apel la mine. Cantacuzino m'a chemat în biroul lui și mi-a spus:
— **Ascultă-mă domnule Nottara. Teatrul Național nu mai are actor de dramă și în special nu mai are cine să joace tinerii de dramă. Comitetele s'a gândit să recurgă la d-ta. Te încumeți d-ta, să iei parte din rolurile pe cari le-a jucat Grigore Manolescu?**
— **Mă'ncumet și mă dau teatrului cu toată dragostea și cu toată râvna!** — i-am răspuns eu. Din ziua aceea am luat toate rolurile ce le jucase Pascaly și am început să învăț și parte din rolurile lui Manolescu.

Dupăcum țiam spus, aceste roluri îmi erau familiare, fiindcă eu stăteam la repetiție lângă suflor, ascultam cu multă atenție toată piesa care se imprima în urechea mea, ca pe o placă fonografică. Astfel am isbutit să înving marea greutate de-a juca două sau trei roluri noi pe săptămână. Timp de o stațiune n'am ieșit din cabina teatrului, până în luna Martie, când am părăsit teatrul ca ursul bărlugul, după o iarnă grea.

Urmăriți în „Realitatea Ilustrată” seria de articole: „Din memoriile maestrului Nottara”.
Capitole dictate D-lui Ion Massoff.
Aceste articole, cu totul inedite, datorite marelui artist, aruncă o lumină deosebit de interesantă asupra carierei celui mai de seamă actor român.

Aci lipsește ceva

spre complectare, ca pielea Dv. să nu fie iritată după bărbierit. Masați deci obrazul înainte și după bărbierit cu puțină Cremă Nivea.

CREMA
NIVEA

Institut medical cosmetic

Str. Brezoiand 3, București III
Telefon 459-22. Consult. 11-1, 5-8
sub conducerea unui medic dermatolog și unei doctoressă din Berlin.

Sfaturi și îngrijiri date de către specialiști în toate tărimurile cosmetice.
Inlăturarea radicală a perilor de prisos, prin diatermie, îngrijirea frumuseții și a trupului, etc.

În articolul „Monumentele regiilor” publicat la pagina 21 din numărul 456, din săptămâna trecută, am omis de a însemna sub cea de a patra fotografie care ilustra acel articol, motto respectiv. Cititorii au înțeles probabil că este vorba de lucrarea care poartă motto: „Gloria No. 12.”

PREDICA LUI PETRACHE LUPU

S'A schimbat mult ciobanul Petrache Lupu, de când l-am văzut, ultima oară, acum câteva luni. Atunci, în primele zile ale revelațiilor divine, pe care susținea că a avut-o, era încă un propovăduitor proaspăt, cu imagini inedite. Tot ce spunea avea farmecul improvizației: gesturile nu ajunseseră încă la tehnica virtuozului. Simplitatea și misterul erau de partea povestitorului „iluminat”.

Astăzi, deși entuziasmul lui pentru „cauza” pe care o pledează nu pare deloc altădată, cu toate că este tot atât de convins ca la început, de autenticitatea „moșului”, frazele pe care le rostește au ceva forțat și plictisitor în depănarea lor. Notăm ceea ce-am putut constata la penultima predică duminicală, când „rețeta” părea relativ slabă: numai zece mii de ascultători...

Petrache privește speriat mulțimea care, cu imaginația bărem, îi atinge privirea, chipul, îmbrăcămintea.

Urcat pe amvon, ciobanul se priponeste de o spetează, își pune pălăria pe o ureche, cu un gest nițel ștrengăresc, își șterge sudoarea, sughite și privește departe, în gol, spre Dunăre...

Ologii, mamele cu copii paralitici, bătrânii cari au de dus un talisman acasă, se înghesuiesc până la prima treaptă, pentru a preda unuia din aghiotanți un obiect care trebuia sfințit; pălărie, năframă, medalion, pâine, pahar, etc.

Aghiotantul le apropie de mâna dreaptă a ciobanului, care fără să privească măcar, împarte cruci, ușor schițate, peste obiectele prezentate.

— **Ce frumos e!** exclamă o doamnă din înalta societate, care a coborât din mașină.

— **Oui, qu'il est beau!** completează o prietenă.

— **Măicuță!** adaogă o bătrânică dela țară, cum e oare cu puțință ca un om să fie atât de sfânt!

Înainte de-a începe predica, Petrache Lupu se ocupă de câteva chestiuni... administrative.

— **Sfinte Petrache, azi noapte mi s'a furat pătura și o mie de lei,** se vaită o femeie. Rumoare.

Sst! Va răspunde sfântul. Dar Petrache sta nemșcat. N'a auzit nimic. Intervine un aghiotant, țipându-i în urechi.

— **Ce zice? i-a furat pătura?**

Și, cu un gest de admonestare, se adresează masei:

— **Cine a furat? Rușine! Pentru asta v'am adus eu aici? Adă pătura, să te vad și eu.** Mulțimea începe să fremăte. Un abur de groază învalue pe toți credincioșii. S'ar zice că glasul răzbunării divine se adresează păcătoșilor, pentru a-i chema spre lumea de apoi.

Totuși, hoțul nu se prezintă. E mai tare decât „sfântul”, odată ce are tăria să-l sfideze. Sau, poate, e vorba de un furt imaginar, și litania femeii constituie un mic șantaj mistico-sentimental.

Petrache și-a scos pălăria, se reazemă pe toiaș și începe să-și țină predica. Li cunoașteți cuprinsul. Nu s'a schimbat cu aproape nimic de când a fost rostită pentru prima oară, în fața unui public „organizat”. Cei noi veniți înțeleg foarte puțin din frazele rostite de cioban, dar pensionarii Maglavitului cari au învățat cuvântarea pe dinafară au explicat-o din vreme neofitilor, așa încât, acum, toată lumea nu e atentă decât la accentele predicii și la caracterul ei sacru.

La fiecare frază, Petrache face câteva popasuri, oftează și trage această concluzie: „**Iac'asa!**” Face tot mereu semnul crucii și aceasta sporește încordarea mulțimii, care repetă gestul, de nenumărate ori.

Concluzia predicii, trebuie să recunosc este și acum impresionantă. Ciobanul, fără a trăda vreo turburare a feței, se adresează masei cu violență și impetuoșitate.

— **De ce v'am adus aici? Ca să vă pocăiți; nu ca să furați. Pocăiți-vă!** Și mulțimea repetă, ca într'un cor de tragedie antică.

— **Da, sfinte Petrache, ne vom pocăi.**

— **Să nu bateți vitele, să nu vă certați, să nu vă înjurați, să mergeți la biserică. Ați auzit?**

— **Da,** răspunde mulțimea.

Ciobanul și-a pus pălăria pe cap, își ia ciomagul și coboară de pe amvon. Mulțimea, prosternată, sărută urmele pașilor săi. Șoferul claxonează să dea în lături pe indiscreții. Petrache ia loc lângă soția lui și pornește spre sat. Azi e invitat la masă de senatorul Vălăreanu. Acolo, aveam dinainte fixată o audiență, pentru ora două.

G. Miron.

În numărul viitor;

De vorbă cu Petrache Lupu.

ENGLEZII ÎN ABISINIA

Urmarea articolului din pag. 4-a

cari tocmai găsiseră drumul cel mai scurt spre India prin canalul de Suez și nu doreau o Abisinie unitară, puternică, spre a fi desigur, mai ușor de cucerit, nu răspunseră scrisorii lui Teodoros, iar ambasadorul englez Cameron se purtă atât de cutezător, că violentul Teodoros fu silit să-l pue în lanțuri. În același timp Negusul interzise intrarea străinilor în Abisinia și arestă pe toți Englezii de pe teritoriul său.

Marea Britanie care părea a fi făcut tot ce-i sta în putință spre a provoca acest conflict, nu putea lăsa nepedepsită o asemenea îndrăzneală.

Regina Victoria semnă decretul prin care sir Robert Napier era însărcinat să... elibereze pe supușii britanici din inima Abisiniei. Sir Robert Napier era un om priceput în asemenea întreprinderi. Cum știa că nu va face mare ispravă cu domnișorii din patrie, își adună o trupă de 14.000 de combatanți din India; recrută încă 27.000 de luptători indigeni neregulați împreună cu 3.500 de animale de povară și 14 elefanți și începu să urce potecile prăpăstioase spre cetatea Magdala, din creeri Abisiniei, unde Teodoros sigur de el, se retrăsese. Cei 14 elefanți purtau piesele demontate ale câtorva tunuri. Sir Robert Napier n'ar fi izbutit decât, cel mult, să debarce pe coastele Somaliei, dacă s'ar fi biziut numai pe forțele aduse din Bombay; înainte de a porni însă împotriva lui Teodoros, generalul englez care cunoștea rivalitățile interne ale Abisiniei, intrase în legătură și tratase cu cei mai de seamă șefi de triburi — între cari se afla și viitorul împărat Menelik II — dușmani de moarte ai „uzurpatorului” Teodoros. Comandantul englez primi ajutorul regilor decăzuți — așa se explică marea număr de vite de povară cu ajutorul cărora a putut transporta fără pericol prin munți merindele, munițiile și armele — dar primi condiția esențială pusă de rași și anume ca după înfrângerea lui Teodoros, Englezii să părăsească Abisinia.

Desigur că nu pentru pedepsirea unui „uzurpator” se mișcaseră Englezii și puseră la cale un conflict atât de ridicol dar sir Robert Napier văzuse și înțelesese că n'alt chip n'ar fi putut pătrunde niciodată în Abisinia.

Și nici cu ajutorul atât de prețios al triburilor, generalul englez n'ar fi ajuns la vre-un rezultat dacă Teodoros n'ar fi comis greșala de a rămâne închis, închis în cetatea Magdala, unde nu credea că Englezii vor veni vreodată. Dacă ar fi pus soldați pe la strâmtori și dacă s'ar fi retras pas cu pas, din toată coloana lui Sir Robert Napier n'ar mai fi rămas, în câteva luni, decât o amintire.

Într-o bună dimineață Teodoros se pomeni asăltat și bătut cu tunuri: o armă împotriva căreia nu putea lupta! Trimise vorbă generalului englez că se supune, în anumite condiții. Generalul ceru supunere fără nici o condiție — și tunurile continuă să dărâme cetatea. Cu acest prilej s'a văzut că Abisinienii de rasă au și ele ca

și Europenele simțiminte de antică noblete. Soția lui Teodoros, odinioară jignită crunt de acest rege violent, se retrăsese în provincia părinților ei și cu toate rugămintele regelui, nu se mai întoarse la el. Aflând însă de nenorocirea de la Magdala, regina veni în grabă alături de soț, spre a nu-l lăsa singur într'un ceas suprem și a muri cu el.

După o apărare eroică, înconjurat de soldați credincioși, Teodoros, spre a nu cădea în mâinile Englezilor, se sinucise. Sir Robert Napier nu găsi în Magdala decât ruine și cadavre. Mai târziu, generalul englez fu decorat de regina Victoria și numit baron de Magdala — numai „baron”, căci Magdala rămase mai departe, de-atunci și până azi, în stăpânirea regilor abisinieni.

A.

Domnilor! La noi găsiți:
STOFE FINE

PENTRU
**COSTUME
RAGLANE
PARDESIURI**

**LA VULTURUL DE MARE
CU PESTELE ÎN GHIARE**

Theodor Atanasiu & Co

STR. BAZACA 1 STR. CAROL 76-78-80-82 STR. HALELOR 21

POMI FRUCTIFERI

Arbori pentru străzi, șosele și parcuri, brazi, trandafiri, pueți de salcâm și glădice, vite altoite etc., de calitate superioară, furnizează:
Pepinierele ȘTIRBEY — Buftea
Reprezentanța generală în București II, Strada Banului 2
Catalog gratuit la cerere.